ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1194

4 динара

15.11.1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН СТРИП ПОЛ ТЕМПЛ

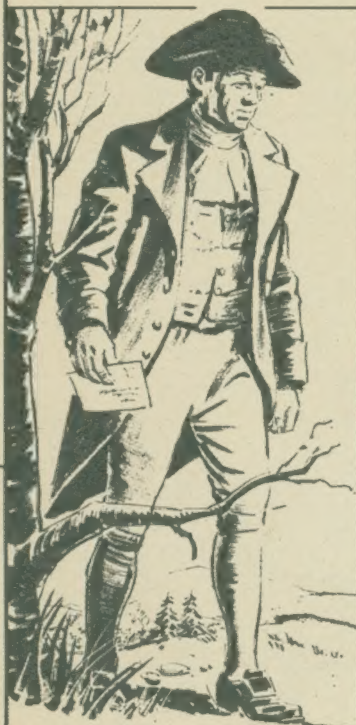
Ripley

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ!

МОСТ ПОЖРТВОВАЊА

КАДА ЈЕ У ТОЛЕДУ (ШПАНИЈА) БИО ЗАВРШЕН МОСТ СВЕТОГ МАРТИНА ПРИМЕЋЕНА ЈЕ ЈЕДНА ОПАСНА ПУКОТИНА. ДА БИ СПАСЛА СВОГ МУЖА ОД СРАМОТЕ ГРАДИТЕЉЕВА ЖЕНА СПАЛИЛА ЈЕ МОСТ ДО ТЕМЕЉА ИЗГОРЕВШИ И САМА У ПОЖАРУ. ВЕКОВИМА ЈЕ СВАКИ МУШКАРАЦ ПРЕЛАЗЕЋИ ПРЕКО РЕКОНСТРУИСАНОГ МОСТА СКИДАО ШЕШИР ОДАЈУЋИ ПОШТУ ЊЕНОЈ ЖРТВИ.

ВИЛИЈЕМ САТОН

ИЗ СКЕРБОРОА (ЕНГЛЕСКА) 15 ГОДИНА РЕДОВНО ЈЕ ДВА ПУТА НЕДЕЉНО ПРЕЛАЗИО ПЕШИЦЕ ПО 130 КИЛОМЕТАРА САМО ДА БИ ОДНЕО НА ПОШТУ ПИСМО УПУЋЕНО ВОЉЕНОЈ ЖЕНИ.

ПРИПАДНИЦИ

ИНДИЈСКОГ ПЛЕМЕНА РАВАТ УПОТРЕБЉАВАЈУ ЗА ПИЋЕ, КУВАЊЕ И ПРАЊЕ ИСКЉУЧИВО ВОДУ УЗЕТУ ИЗ 12 РАЗЛИЧИТИХ БУНАРА ИЛИ ИЗВОРА.

УЛИЦА-ПЛАНИНА

ПЛАНИНА ВИЕРБИ У ПРЕДГРАЂУ ЛИЈЕЖА (БЕЛГИЈА) ПРЕТВОРЕНА ЈЕ У УЛИЦУ СА 600 СТЕПЕНИКА.

ВИЛИЈЕМ НОРТ

(1800–1893) ИЗ ЛАНКЕДОРМА, У ВЕЛСУ, ПИСАО ЈЕ ПЕСМЕ НА 9 ЈЕЗИКА.

АКАСАКА

У ЈАПАНУ ЈЕДАН ЈЕ ОД РЕТКИХ ГРАДОВА У СВЕТУ ЧИЈЕ ИМЕ МОЖЕ ДА СЕ ЧИТА И СДЕСНА НАЛЕВО И СЛЕВА НАДЕСНО.

1194/2

JECTE ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● најплиће европско море је Азовско. Налази се на југу СССР-а. Његова највећа дубина је 15 метара.

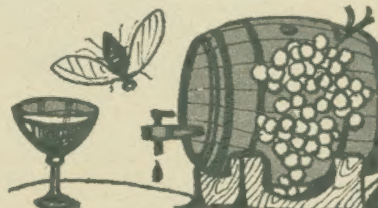
● од свих воћака најдуже живи маслина. У повољним условима она може да живи и преко две хиљаде година.

● Астеци су између осталих закона имали и такав којим је било одређено право на опијање. То је било дозвољено само старцима изнад седамдесет година, и то ако су имали децу и унуке.

● мала винска мува развија се од јајета до одрасле јединке за свега 10 дана и за једну годину она произведе 30 нових генерација.

● река Нева је веома кратка — свега 74 километра — а ипак у свом сливу има око 50 хиљада језера.

● француски „Пчеларски гласник" у свом јунском броју донео је вест у којој пише да је амерички астронаут Скот Карпентер, иначе четврти човек који је био у васиони, постао „одгајивач инсеката" у Санта Паулу, у Калифорнији. Карпентер гаји једну врсту оса које уништавају јаја више врста штетних инсеката и тако врше улогу природних инсектицида.

● пре извесног времена у Вашингтону је отворена необична посластичарница. Њена специјалност су столице и столови: столице су нека врста ваге и аутоматски су повезане са столовима на чијим таблама се налазе мали екрани са цифрама. Кад посетилац седне на столицу, одмах на екрану на столу може да види колико је тежак. Кажу да је посластичарница увек пуна мада се не поједе много слаткиша јер се сваки нови грам одмах види на екрану.

● стари грчки филозоф Демокрит из Абдере (470—360) сматрао је да су људи много ствари научили од животиња. На пример, од паука су научили ткачки и кројачки занат, од ласте вештину грађења станова а од птица певање.

● шпаргла, биљка из породице љиљана или лукова чији су меки и меснати изданци веома укусни за јело, била је позната још у старом Египту.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

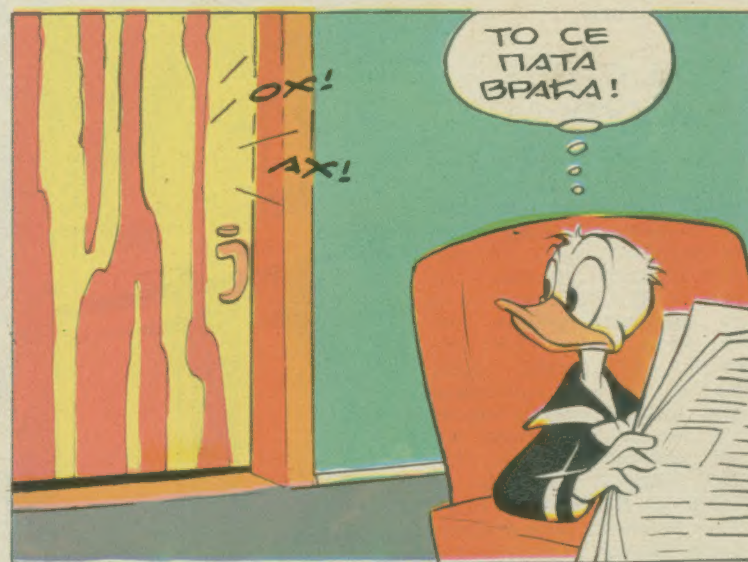

НЕОБИЧНИ ЗАКОНИ

КАКО САК

То је најсјајнији град који сам икад видео — узвикнуо је славни француски путник Филип де Комин кад је посетио Венецију. А овом „туристи" племићког порекла треба веровати не само зато што је обишао многе градове већ и зато што је Венеција заиста, крајем XV века, била светска сила.

Само име Венеција не треба да нас вара: њене границе задирале су дубоко у суседне али и далеке земље. На северу Република се простирала од језера Комо до Трста и обухватала тако велике и славне градове као што су Верона, Виченца, Падова, Бергамо, Бреша и Тревизо. Готово цела Далмација била је њена, исто тако и део Албаније, острва Крф, Крит и Кипар, јонски архипелаг, више егејских острва, неколико лука на Пелопонезу и део Анадолије. И, то није све. Венеција је поседовала читаве градске четврти у Александрији, Јерусалиму, Сидону и Тиру и трговачке зоне у Црном мору и Индијском океану.

Укупно је Република Венеција владала над 3,500.000 становника што је било више но чиме се могао похвалити енглески краљ!

Ипак, највеће чудо „Серенисиме" — како је ова држава остала забележена у историји — био је сам град Венеција.

ОД ПТИЦЕ МЛЕКО

Сва блага Арабије, Кине и Индије намењена Европи пролазила су кроз Венецију, највећу тржницу и луку западног света. На њеним широким трговима могло се купити све што се да замислити: робови, злато, свила, накит, кожа, зачини, уље, дивље звери. Читаве флоте укотвљене дуж венецијанских кејова довозиле су овде калај, бакар, слоновачу, абонос, слике, мозаике. Говорећи у бројкама Венеција је годишње извозила робе у вредности дванаест милиона дуката, од чега је чиста зарада износила целих пет милиона!

Темељ свег овог богатства била је поморска трговина са истоком коју је обављала највећа трговачка флота на северу уз заштиту јаке ратне морнарице: 300 великих бродова са 8.000 морнара, 3.000 мањих бродова с посадом од 17.000 људи и 45 галеона са 11.000 морнара! Ова моћна флота стално је одржавана и допуњавана у доковима Арсенала који је, са својим бедемима дугачким четири километра, био највеће бродоградилиште свог времена. У њему је 15.000 радника истовремено градило сто бродова!

Сваке године симболично је потврђивана моћ Венеције над морем. Дужд би се тог дана извезао у залив у својој раскошној позлаћеној лађи „Бучинторо". Пратили су га чланови Већа десеторице у раскошним гондолама, све племство и амбасадори. Код Лида, где се воде лагуне и Јадрана мешају, стојећи на крми раскошног брода дужд би подигао руку и у морске дубине бацио драгоцен прстен узвикујући:

— О, море! Венчавамо те у знак наше истинске и вечите власти над тобом!

Сва позната мора тог времена заиста су била венецијанска. И, захваљујући невиђеном богатству које је трговина донела Републици, рођена је држава каквој није било ни сличне у Европи средњег века. Док је остало европско племство трговину сматрало недостојном свог сталежа, венецијански аристократи постали су прави капиталисти. Никаквог краља нису признавали већ су сами између себе бирали дужда, борећи се непрекидно да његове части не постану наследне. Постепено они су успели да од дужда узму готово сву власт док најзад његова функција није постала углавном церемонијална. Постигавши то, венецијанска аристократија постала је најмоћнија организација тадашње Европе.

ТУ СУ ЦВЕТАЛЕ ИНТРИГЕ

И, као што се Венеција по свом уређењу разликовала од свих градова Европе тако ни палата венецијанских луждева није личила на остале владарске дворце. У исто време она је била званична резиденција (стан) државног поглавара, у њој су заседале највише судске и истражне власти, али се ту налазила и већина јавних служби тако да је у њу био слободан приступ сваком грађанину Републике.

Међутим, у згради врховне власти где су се доносили закони, најважније одлуке и делила правда, најмање је било мира, поштења и истине. У грађевини изузетне лепоте, украшеној безбројним уметничким делима Белинија, Карпача, Кривелија, Тицијана, Веронезеа и Тинторета царовала је интрига, сумња и често злочин. Са њених галерија објављиване су смртне пресуде које су одмах ту и извршаване, у подножју гранитног стуба Св. Теодора, у приземљу дворца.

У међусобним борбама за власт и интересе грешке нису праштане ни владарима. То је искусио на сопственој кожи 72-годишњи дужд Марино Фалиери када је 1355, уз помоћ незадовољних плебејаца, радника из Арсенала и трговаца покушао да од Већа десеторице преузме врховну власт. У року од 24 часа завера је откривена, стари дужд ухапшен и осуђен на смрт. Већ сутрадан погубљен је на Степеништу џинова, на истом оном месту на коме је неколико недеља раније проглашен за дужда! И данас у дворани палате у којој

РИТИ БОГАТСТВО

И НАЈБОГАТИЈЕ НЕВЕСТЕ ВЕНЕЦИЈЕ ИМАЛЕ СУ ПРАВО ДА У МИРАЗ ПОНЕСУ САМО ЧЕТИРИ ХАЉИНЕ, И ТО — ЈЕДНОБОЈНЕ.

се налазе портрети свих оних који су заузимали овај високи положај уместо лика Марина Фалиера стоји црни застор с кратким латинским текстом: Ово је место Марина Фалиера погубљеног због злочина.

Франческо Фоскари био је још несрећније судбине.

ДУГ ЈЕ ИСПЛАЋЕН

Фоскари је изабран за дужда 1423. и на том положају издржао је тридесет и четири бурне године у сталном сукобу са околином која није била очарана присуством личности са исувише јаком вољом. Највећи непријатељ дужда био је Јакопо Лоредан. Његов отац био је главни конкурент Фоскарија у време избора и, како је убрзо иза тога умро, Јакопо је сматрао да је то због пораза и од тада је почео да прогања Фоскарија неутољивом мржњом. На освету је чекао дуго, преко тридесет година.

У једној епидемији куге умрла су четири дуждева сина. Петог и најмлађег, Јакопа, који је једини преживео отац је чувао као зеницу. Ниједан његов захтев није могао да одбије. И кад се Јакопо Фоскари венчавао, дужд му је дозволио да од миланског војводе прими на дар 2.040 дуката иако је закон забрањивао дужду и његовој породици да примају поклоне. И, чим се први члан клана Лоредан нашао у Већу десеторице, случај младог Фоскарија изнет је пред суд и он је протеран из Венеције. Убрзо је млади Јакопо Фоскари умро у прогонству, али осветник Лоредан ни тада није био задовољан. Преваром је успео да извуче од Десеторице одлуку да дужд поднесе оставку. Стари Фоскари добио је наредбу да у року од осам дана напусти положај како му не би било суђено и имовина одузета. Узалуд је подсећао да закон забрањује оставку, морао је да напусти Палату дуждева. Недељу дана касније, једини венецијански дужд у оставци умро је не могавши да поднесе терет срамоте. Тог дана Јакопо Лоредан написао је у свој дневник:

— Дуг је наплаћен!

ЗАБРАЊЕН ДЕКОЛТЕ

У XVI веку дуж Великог канала подигнуте су раскошне палате: Златна кућа, Корнер, Барбаро, Лоредан, Рецонико, Антонио Рицо и Сансовино дали су коначан изглед Дуждевој палати. У овим дворцима све је врвело од живота и света, а како су биле опремљене најбоље се може замислити кад се зна да су венецијански племићи још у XIII веку имали застакљене прозоре, удобан намештај, а при јелу се служило виљушком! Међутим, све је то било далеко од оне раскоши коју су, што се богатства тиче, становници ових палата могли себи да допусте али нису смели. Управљачи Републике схватили су да би завист и љубомора међу припадницима владајуће класе могли да доведу до њеног распада, па је зато донет необичан закон о забрани луксуза. Три инспектора будно су контролисала живот племића. Ако би инквизитор утврдио да се патрициј хвали изузетним прецима, могао је да га ухапси и осуди на шест месеци тамновања у оловним ћелијама! Тешко њему ако сличан прекршај направи још једном: ноћу би га нечујно посетио старешина жбира »messer grande« и у тишини му заврнуо врат.

Племићи су смели да носе искључиво одећу једног кроја сашивену од црне падованске чоје. Онај који би се усудио да понесе одећу другачијег кроја или од скупоценог материјала, морао је да плати високу казну. Ни даме нису биле поштеђене.

Племкиња је смела да носи само једнобојну хаљину, црвену, плаву — у сваком случају ниједан детаљ није смео бити у некој другој боји. Њена лепеза, рецимо, није смела да кошта више од 4 дуката! Забрањени су били и деколтеи јер се тако стварало још једно место за „сувишан" накит. Невеста из племићке куће могла је у мираз понети само четири хаљине, једну бисерну огрлицу и један огртач од свиле.

Од овог прописа изузимале су се само дуждеве супруге, кћери и унуке.

НЕ СМЕ У ПОЗОРИШТЕ И КАФАНУ

Племић у јавној служби није смео приредити више пријема у току године но што је било прописано, нити је број његових гостију икада смео да пређе 40 сем ако није у питању свадба!

У целој држави дужд је био ипак највише контролисан.

Дужд не само што је имао доста скромну резиденцију коју је делио с јавним службама Републике већ му је закон забрањивао читав низ ствари: он није смео да поднесе оставку, али исто тако ни да увећа своја законом ограничена права, није смео имати имање ван граница Венеције, породични грб није имао право да истиче ван Палате, није смео да води преписку ван граница државе, да чини поклоне изван своје породице, да напушта Венецију без дозволе већа нити да одлучује о важним државним питањима, да посећује позоришта и кафане! Уз то, морао је бити на дужности у свако доба дана и ноћи.

Једина дуждева привилегија била је ношење нарочите капе „корно", право да именује бискупа цркве Св. Марка и чување кључева тамнице и ковнице новца. Овај систем био је строг али се мора признати као изванредно успешан јер је приморавао оне који су управљали државом да се цели посвете томе послу, док је са друге стране, ако би се дужд који је изабран доживотно показао неспособан, умањивао последице његових могућих грешака.

На прсте се могу избројати случајеви кад се у Венецији одступило од закона против луксуза. Таква једна прилика била је посета француског краља Анрија III.

1200 ЈЕЛА НА ТРПЕЗИ

Краљ је у Венецију стигао у позлаћеном броду који му је послат у сусрет. Покретало га је 400 морнара, а пратило 14 великих галија. На месту искрцавања краља је дочекао тријумфални лук украшен сликама великих ренесансних сликара Веронезеа и Тинторета. Запањеног краља који је одатле кренуо у цркву Св. Марка на мису, дочекао је призор као из бајке: изнад целог огромног трга Св. Марка била је разапета плава свила извезена златним звездама док је плочник био прекривен оријенталним теписима.

Анри III је одсео у палати Фоскари, у одајама украшеним златотканим брокатом и теписима са истока, ретким мрамором, свилом, сомотом и порфиром. Кревет је био застрт пурпурном свилом, а на зидовима су висиле слике највећих мајстора.

На раскошан пријем одржан у његову част позвано је 300 званица. Седећи под златним балдахином, краљ и дужд су се служили бирајући између 1200 различитих јела и 300 врста слаткиша! Сав прибор био је од злата. После банкета одржана је парада а за њом и регата. Морска чудовишта начињена од муранског стакла пловила су лагуном бљујући дим свих дугиних боја док су хиљаде ракета обасјавале небо.

Француски краљ никад се није „опоравио" од посете Венецији. „После Венеције цео свет ми изгледа бедно". А што се Републике тиче она је тачно знала зашто је потрошила ове силне дукате. Од Анрија је добила не само признање да је најчаробнији град света већ и помоћ у рату против Шпаније.

БАНКЕТ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ

Сумрак Венеције половином XVIII века био је несумњив. Племићи више нису носили своје црне тоге, закон о луксузу био је давно заборављен, богаташи су били изванредно богати, сиротиња изузетно сирота. Из своје позлаћене изолације дужд Паоло Рениер је писао:

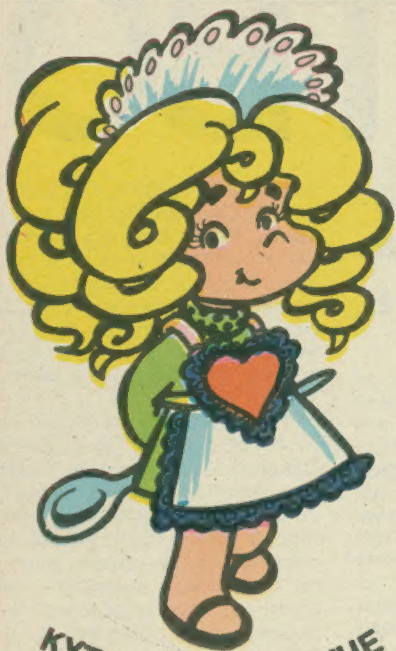
— Немамо више ни армије, ни морнарице. Немамо ни савезника. Ми живимо на чисту срећу!

Узроци пада Венеције познати су: откривени су нови трговински путеви, Средоземно море изгубило је важност. Али, иако на ивици пропасти, Венеција је пред губитак своје самосталности деловала невероватно. Био је то значајан град у коме су се смењивали бесконачни карневали. Записано је да је један трајао равно пола године! Више се нико није одевао у друго до у костим за маскенбал.

Главну реч у вођењу државних послова Велики Савет, који су чинили сви прворођени синови у племићким породицама, препустио је Десеторици а они тројици инквизитора. Њима је десна рука био masser grande који је од својих шпијуна добијао хиљаде пријава. Било је довољно у табле зване „лавља чељуст", које су биле постављене на свим јавним местима, гурнути цедуљу с именом свакога ко је због било чега „сумњив" и падала је пресуда на коју није било приговора. Казне су извођене ноћу. Несрећници су завршавали у мраку венецијанских канала.

Маја 1897. Наполеон је заузео Венецију и ставио тачку на хиљадугодишње постојање једне необичне државе која се уздигла на трговини, прве која је од државног поглавара створила личност без икакве власти, а од његове палате — канцеларију јавних служби.

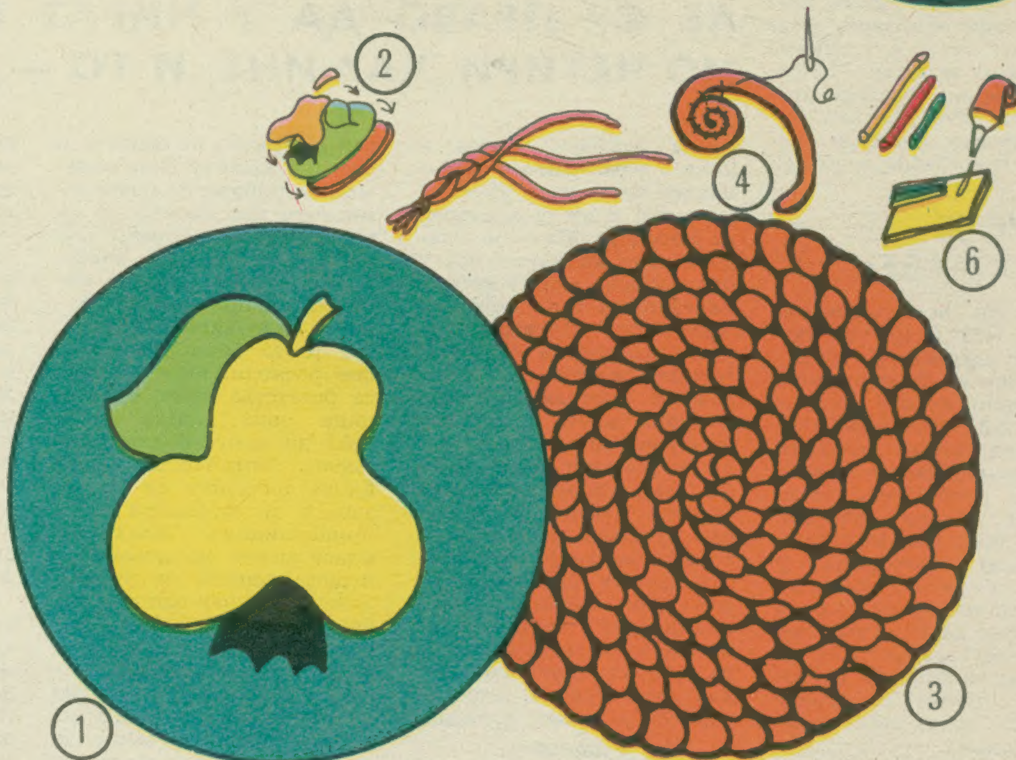
А. Д.

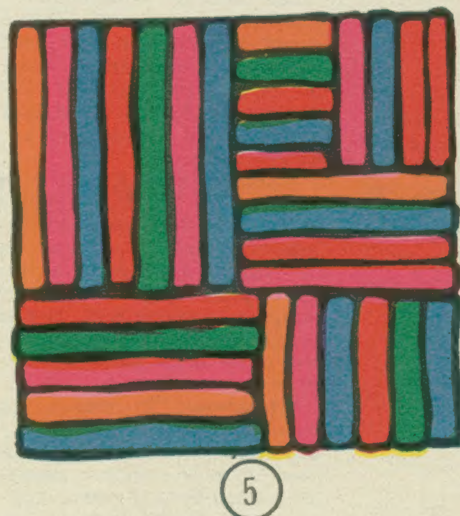

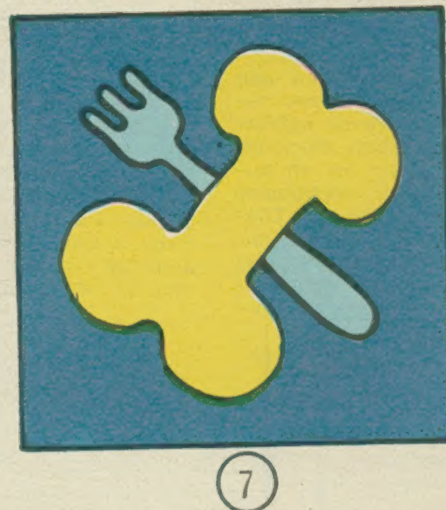
За лепшу КУХИЊУ

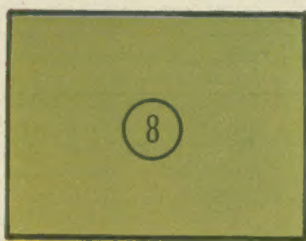

Често је и једна ситница довољна па да кухиња или сто изгледају веселији, лепши. Зато вам данас предлажемо да обрадујете маму и сами направите подметаче за чаше и капицу за јаја.

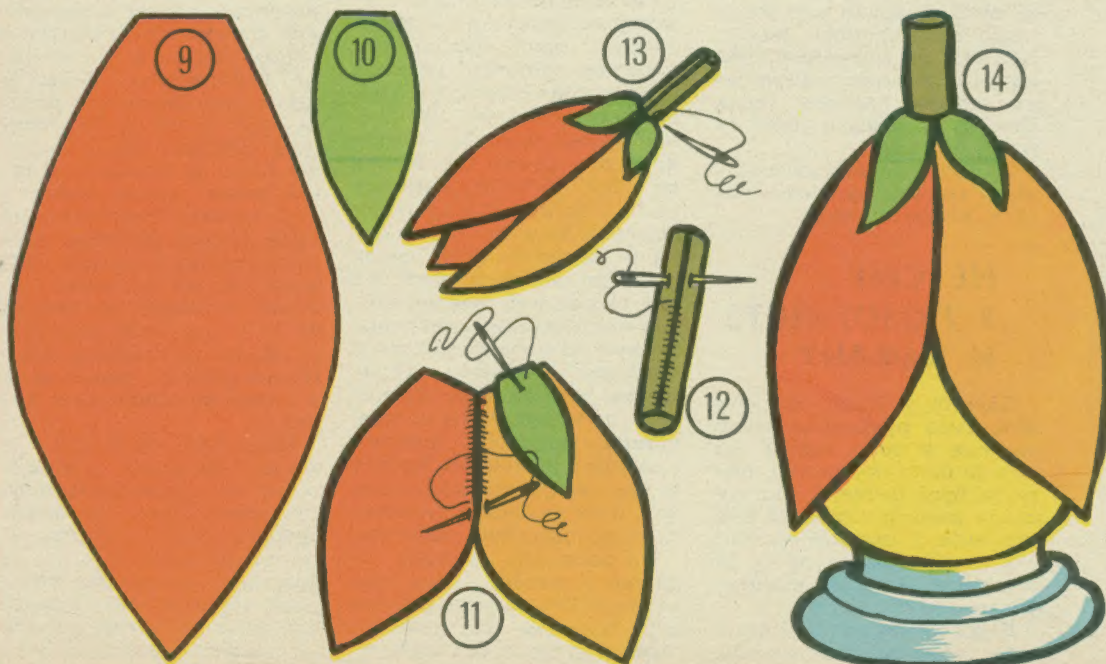
Подметачи се овако праве: изрежите од картона круг димензија као на нашем **цртежу 1.** Затим на овај картон залепите комад платна истих димензија и на крају на платно залепите неку сличицу — цвет, крушку, јабуку коју сте сами искројили од разнобојних крпица **(црт. 2).** На **цртежу 3** приказан је подметач који ћете направити од уплетене лике или дебље вунице и ушити у круг **(црт. 4).** Леп подметач можете направити и од четвртастог картона на који ћете лепити палидрвца различите дужине и од њих правити шару по жељи **(цртежи 5 и 6).** На **цртежу 7** је подметач направљен на исти начин као и на **цртежу 1,** само је у облику квадрата.

Капица за јаја: онима који воле да једу меко кувана јаја из чаше саветујемо да направе капицу да се јаје не би брзо охладило. Наш узорак има облик цвета, а ви можете правити какав ви желите и волите. **Цртеж 8** приказује дршку цвета, **црт. 9** латицу а **црт. 10,** лист уз дршку. Латице зашијте једну уз другу **(црт. 11)** па на горњи слој сваке латице пришијте лист, а затим зашијте петељку **(црт. 12)** и причврстите је на цвет **(црт. 13). На цртежу 14** је приказано како се капица ставља на јаја.

МИЛОВАН СЕКУЛИЋ

НИКО МИ НЕ МОЖЕ ПОМОЋИ!

Лежао сам непомично у процепу између подводне стене и брода. Изненада, пало ми је на памет нешто што ме је просто следило.

Тог тренутка могао сам само да проклињем себе што сам се икад прихватио ронилачког посла. Покушао сам да се померим, али нисам успео. Боце на мојим леђима и каишеви којима су биле везане запеле су за стену и ја сам застао прикљештен: нисам имао простора ни да се померим. Горе у чамцу нисам оставио никога ко би сада могао да ми прискочи у помоћ.

Јасно ми је било да сам жив сахрањен и да ћу умрети чим утрошим ваздух из боца. Они, горе на броду, неће то ни знати, мислиће да још роним.

А све је почело неколико дана раније.

УДАРАЦ У СТЕНУ

Велики трговачки брод стране компаније од 84.000 бруто регистарских тона, тешко натоварен, полако је упловљавао у једну нашу луку на Јадрану.

Дан је био сунчан, прави септембарски. Капетан и посада налазили су се на својим местима обављајући уобичајене послове приликом оваквих пристајања. Мирно море омогућавало им је да лако и безбедно уђу у луку.

Иако је то било неуобичајено, капетан је већ унапред уписао у бродски дневник да је дан прошао у реду и да је брод пристао. Уз дан и месец ставио је и годину — 1962.

Неочекивано и за саме посматраче на копну, пловећа грдосија је скренула према ободу луке! Капетан је имао намеру да скрати пут и што пре приђе доку иако је знао да је дно многих лука у свету по ивицама покривено стенама, а море недовољно дубоко да поднесе газ таквих голијата.

Изненада, на броду се зачуо потмули удар који је долазио одоздо. Цела бродска конструкција лако се затресла.

Капетан је пребледео. Грашке зноја оросиле су му чело. Знао је да брод вреди неколико милијарди динара и да штета, за коју је он одговоран, неће бити мала. Није имао снаге да говори. Једва је некако промуцао:

— Зауставите машине и спустите сидро. Изгледа да смо ударили у подводну стену! Остаћемо изнад ње, можда их доле има још!

ЗАРОНИЋУ!

Следећег дана увече капетан је закуцао у Сплиту на врата стана двадесет трогодишњег рониоца Милована Секулића. Замолили су га да зарони и утврди какво је и колико оштећење брода.

— Нисам хтео ни да чујем за то — сећа се Милован — јер при себи нисам имао ронилачко одело. Тих дана сам ронио на северном Јадрану. Оставио сам га тамо јер сам кући дошао само на неколико дана да обавим личне послове. Међутим, капетан је био упоран, преклињао ме је!

У кући сам имао само резервне боце са атмосферским ваздухом, пераја, маску и купаће гаћице — недовољно за прописно роњење, али сам, гледајући тужно капетаново лице, ипак попустио. „Добро, зарониђу сутра у подне“, пристао сам.

Тачно у заказано време Милован је у чамцу пристао уз брод. Море је било мирно. Заронио је. Клизио је све дубље и дубље држећи се дока брода. На дванаестом метру дубине угледао је стену у коју је брод ударио својим дном. Десило се то вероватно у тренутку стварања подводног таласа, а сада, док је море било мирно, дно је било само пола метра изнад стене.

Човек-жаба опрезно је осматрао при светлости батеријске лампе да ли је стена пробила дно брода. Нигде није видео никакву рупу, али је установио да је дно од ударца у стену улубљено.

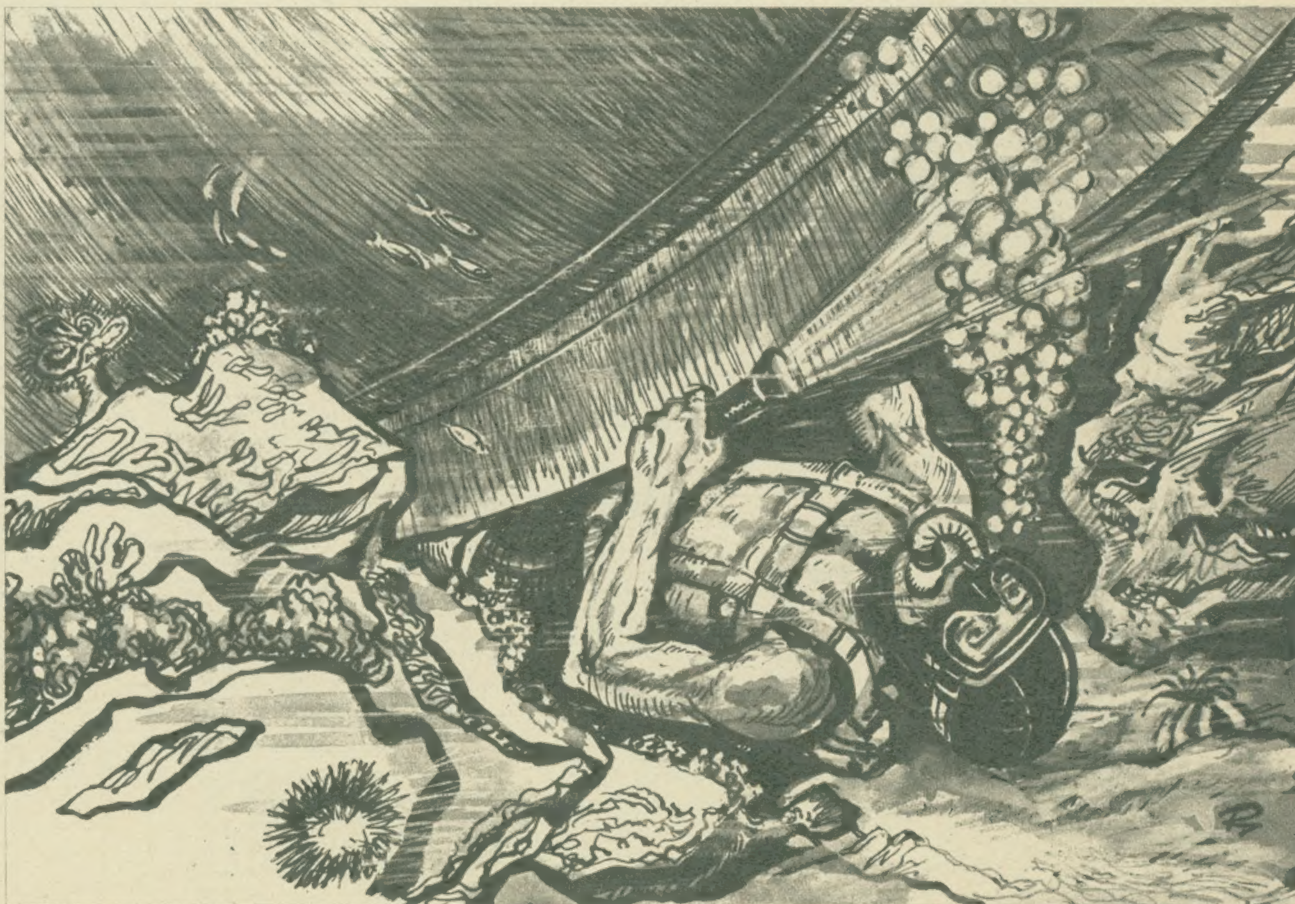
У ЗАГРЉАЈУ СМРТИ

— Нисам могао да видим величину улубљености и да је опишем јер се то споља није видело — наставља Милован. — Зато сам решио да уђем у пролаз између стене и дна брода ширине од само 50 сантиметара! Окренуо сам се на леђа, лицем према броду, и почео да се увлачим у процеп.

Готово да сам се био цео увукао када сам осетио да се на трзај ногу моје тело уопште не помера напред! Покушао сам још једном — ништа! Трудио сам се да се смирим и да дишем равномерно. Гледао сам у црну бродску неман изнад својих груди од које ме је делило само 2 сантиметра! Било ми је јасно да ми је 84.000 бруто регистарских тона готово стајало на грудима!

Истог тренутка Миловану је пало на памет нешто што га је потпуно следило. Сетио се да поред ове луке сваког дана тачно у 13 часова великом брзином пролазе торпедни чамци изазивајући таласе који допиру до обале, одбијају се од ње и враћају према мору. Док се преноси кроз воду, снага таласа вишеструко порасте. Само један био је довољан да заљуља цео брод изнад његових груди који би тада загазио још дубље, насео му на груди и потпуно га смрскао!

— Страх, какав никад дотле у животу нисам осетио, просто ме је одузео! — узбуђено прича Милован. — Ипак, нисам се предавао. Одлучио сам још једанпут да покушам да се извучем. Чини ми се да никад нисам био мирнији мада сам тешко успео себе да натерам на то. Померао сам се лево-десно милиметар по милиметар. Нисам хтео да мислим на торпедне чамце...

Кад сам осетио да ми се један каиш на рамену олабавио, наставио сам да се померам напред. После десетак минута успео сам да се извучем!

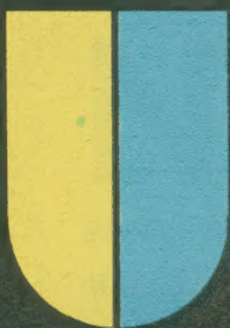
Клекао сам на дно мора. Нисам веровао да сам жив. И баш тог тренутка осетио сам таласање воде: торпедни чамци управо су пролазили поред луке!

Иако сам једва избегао смрт, нисам извршио задатак! Сачекао сам да се море смири, скупио храброст и поново се вратио у процеп. Овога пута боце сам левом руком вукао за собом. Када сам изронио кратко сам саопштио капетану брода: „Оштећење је велико, али можете да пловите!“

Вратио сам се кући. У огледалу сам видео неколико седих власи у коси које дотад нисам имао.

М. Тодоровић

ГРИМАНИ

КОРНЕР

МОРО

ФОСКАРИНИ

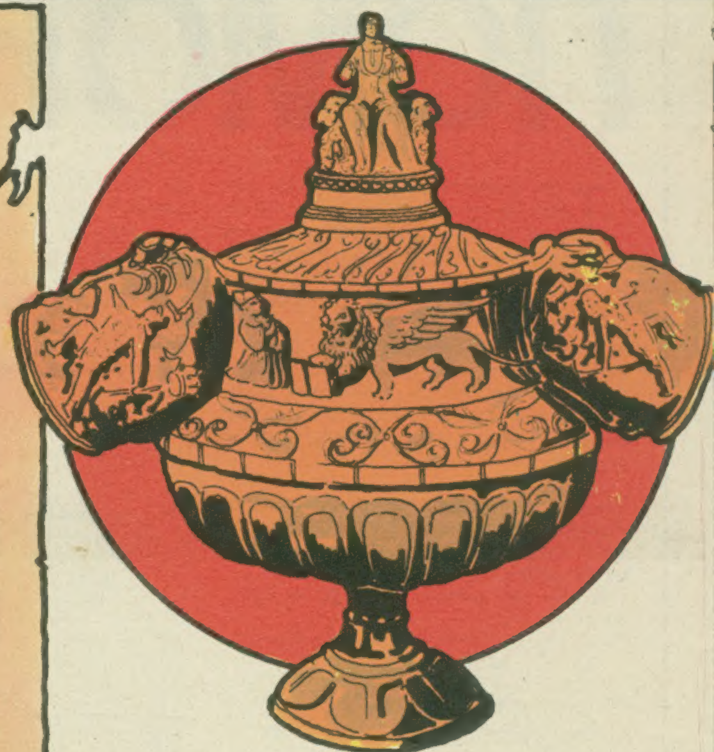

ЂУСТИНИАН

ФОСКАРИ

МАНИН

ПАЛАТА ДУЖДЕВА У ВЕНЕЦИЈИ

Данашња Палата дуждева на Тргу светог Марка у Венецији потиче из XIV и XV столећа. Градили су је познати италијански архитекти а унутрашњост украсили велики ренесансни сликари Тинторето, Веронезе, Тицијан. Због оригиналне мешавине готског стила и источњачких грађевина сматрају је једном од најлепших палата света. Уједно, она је у прошлости била и међу најчуднијим владарским дворцима. У њој се у исто време налазила дуждева резиденција, заседао Велики савет, врховно парламентарно тело Републике, и одлучивао суд. Тешко је и замислити да су у овој згради која представља прави драгуљ архитектуре изрицане смртне пресуде и одмах ту и извршаване. Било је довољно да било ко убаци писамце с пријавом у „лавље чељусти“ — табле с отвором постављене на свим јавним местима — па је сваки грађанин, племић, а и сам дужд, могао бити ухапшен.

МАЛИПИЕРО

МОРОЗИНИ

ТИЕПОЛО

БАДОЕР

ДАНДОЛО

ФАЛИЕР

САЛАМОН

БЕМБО

ЧИКОЊА

ТРЕВИЗАН

ПРИУЛИ

ПЕЗАРО

САГРЕДО

РЕНИЕР

Мада су сви племићи били једнаки, венецијански патрицијат ипак се делио на групе према старини племства. Прву групу су чиниле „старе породице“ чији су чланови припадали најстаријем племству. И оне су се међу собом делиле на „Апостолске“ (Корнер, Брагадин, Бембо и Ђустиниан) и „Јеванђелске“ (Контарини, Бадоер, Санудо, Мемо, Морозини, Дандоло, Фалиер, Микиел, Градениго, Тиеполо, Полани, Бароци). Међу овим породицама, неке су се убрајале у највише племство, па су чак и две српске краљице припадале њима (Констанца Морозини, Ана Дандоло). Међутим, као што је Моро, чија је историја инспирисала Шекспира за лик Отела, војсковође као Моčениго, Грити и Вениер, политичари као Барбариго, богаташи Вендрамин и Рецонико, и др. али и несрећни ликови, као што је дужд Франческо Фоскари (десно). На доњем цртежу приказан је величанствени „Бучинторо“, свечани брод луждева, који су Наполеонови војници освојивши Венецију исецкали у комаде и продавали их као уметничка дела сваки за себе.

ГРАДЕНИГО

САНУДО

КОНТАРИНИ

ВЕНИЕР

ЗАСЕДА У МАГЛИ

Блажо је стрпљиво чекао да се појави брод. Решио је да га не пропусти.

Ђавоље време! — прогунђа црномањасти италијански војник у шињелу гледајући густе облаке оловне боје изнад Скадра, а затим се продра на колону од двадесетак људи који су два и два у реду, оковани у ланце промицали поред њега и пењали се у затворени камион.

— Пожурите! Зар због вас да се смрзавам! — Руком је нервозно подигао оковратник шињела и добацио свом другу код камиона: — Ђовани, шта радиш, товари их брже!

Људи на које је викао, исцрпљени глађу и мучењем у скадарском затвору, једва су се кретали. Обучени у рите личили су на авети.

НЕОБИЧНИ ПУТНИЦИ

Када се и последњи затвореник попео у камион, шофер је дао гас и кренуо кроз градске улице. После пола часа кочнице су зашкрипале и камион је стао у луку. Оковане затворенике брзо су пребацили на путнички брод „Скендербег". Зимогрожљиви Италијан који их је спроводио потурио је заповеднику страже на броду неки папир.

— Потпишите да сте их примили и нека вам је срећан пут! Ако се време не погорша, у Ријеци Црнојевића бићете вечерас. — Погледао је на сат: било је 13 часова. Чим је узео потписани документ, прешао је погледом преко њега, а онда се тргао.

— Заборавили сте да напишете датум. Мислим да је данас 11. фебруар. — А затим смешећи се додаде: — Годину знате: 1942!

После неколико минута „Скендербег" је испловио али се ускоро време погоршало; густа магла на Скадарском језеру створила је непрозирну завесу па је брод морао да успори пловидбу. На њему се налазило око дванаест италијанских војника и четири официра, неколико чувара затвореника, две жене, путнице, десетак чланова посаде и двадесет окованих сужњева, у ствари црногорских интернираца које су водили на Цетиње на суђење.

Што је време више одмицало магла је постајала све гушћа а пловидба „Скендербега" све спорија. До вечери брод је једва успео да се довуче до Вирпазара. Капетан је донео одлуку да ту преноће и да пут наставе ујутру.

НАПАШЋЕМО ГА!

Са врха брда Рудине, изнад Скадарског језера, командир друге чете партизанског батаљона „Царев Лаз" Блажо Јанковић имао је идеалан преглед једног дела пловног пута између Вирпазара и Ријеке Црнојевића. Овде се налазио већ два дана по налогу команданта батаљона Андрија Пејовића са задатком да осматра пловидбу на језеру и омета италијански саобраћај. Магла која се 12. фебруара, два дана након поласка „Скендербега" из Скадра, спустила, кварила му је посао. Ипак, већ од раног јутра био је на опрезу.

Блажо није очекивао да ће неко по таквом времену испловити, макар и чамцем. Зато се изненадио када је око шест часова кроз сиву завесу измаглице на језерској води назрео црни дим.

— Немогуће! — изненађено је узвикнуо. Није могао да поверује иако су кроз јутарњу сувомразицу до њега све јасније допирали шумови које су стварали бродски мотори.

Командир је одмах закључио да се брод креће према Ријеци Црнојевића јер у овом градићу претходних дана ништа слично није пристало да би оданде сада одлазило.

— Божо! — просто је одлетео до командира вода Боже Јанковића који се одмарао недалеко. — Брзо се пребаци чамцем на другу обалу језера и дочекај борце друге чете, кренули су са брда Васа овамо. Задржи их на левој обали а ја ћу овде, на десној, остати са Ражњатовићем и Вукашевићем. Брод ћемо нападати истовремено. Ухватићемо га у клешта!

Божо није чекао да му се двапут каже. Чим је замакао за стење, Блажо је са двојицом бораца стрчао на обалу и оставио их у заседи у једној напуштеној кречани. Он је остао на обали. На месту где се налазио Скадарско језеро је било сужено у теснац.

ПОД КИШОМ ОЛОВА

Минути су пролазили. Брод се приближавао полако. Рад његових мотора све се јасније разазнавао. Тројица другова у заседи били су мирни. Нису знали о каквом се броду ради.

После извесног времена Блажо је извирио из заклона управо у тренутку кад је брод изронио из магле. На његовом боку јасно се видело име „Скендербег" исписано белом бојом. Тројица партизана у заседи напрегоше очи: гледали су одела на људима који су се мували на палуби.

— Италијани! — узвикну Блажо, намести чвршће капу на главу и лати се оружја.

Пуцњи као грмљавина сручили су се на командни мост. Иверје је летело на све стране. Људи на палуби панично су трчали тамо-амо тражећи заклон. Због брзине којом су Блажо и другови пуцали, Италијанима се чинило да их је напала читава бригада. Неки су побацали пушке у воду, остали су довикивали да ће се предати.

Настао је тајац. Гробна тишина владала је над језером. Заповедник брода одмах је издао наређење да се пристане у близини обале. Међутим, док је „Скендербег" маневрисао тражећи најпогодније место за пристајање, на супротну обалу језера пристигла је група партизана из друге чете. Видевши Италијане, осули су паљбу.

Убитачна ватра партизана, сада и слеве а здесне обале језера, пљуштала је по палуби „Скендербега". Брод се ускоро зауставио у близини обале и Италијани су се предали.

Командант акције Блажо Јанковић брзо се попео на брод и ослободио интернирце. Како је акција изведена у близини Ријеке Црнојевића, одакле су Италијани могли брзо интервенисати, требало је бродом кренути што брже одатле.

После краћег размишљања командант акције је наредио да се заробљени Италијани спроведу у Штаб батаљона, а „Скендербег" да се пребаци до Басагура и Каруча и потопи како га Италијани више не би могли користити.

Ускоро најлепши брод на Скадарском језеру више није постојао.

С. Ђ.

Пуцњи као грмљавина сручили су се на командни мост.

УЛИЦА ЛУЦКАСТИХ
БР. 13

НЕ ДИРАЈ!

ВИДИ ШТА САМ ЗДИПИО! НАЗВАЋЕМО ГА „МЕСЕЧЕВ МОДУЛ"!

ЈА САМ САМО ХТЕО ДА ПОМОГНЕМ...

НА ЛЕТОВАЊУ САМ

МНОГО ЈЕ ПАМЕТАН! А ТЕК ШТО ПРИЧА... КАД ХОЋЕ ДА КАЖЕ „ДА", КАЖЕ „АВ-АВ"!

ПРИЗНАЈЕМ, МОЖДА САМ СА ОДЕЛОМ МАЛО ПРЕТЕРАО... АЛ' САД СЕ УОПШТЕ НЕ ПРИМЕЋУЈЕ ДА СТЕ ЗРИКАВИ!

ТО ЈЕ КАТАСТРОФА! ОТКАКО СТЕ ЈЕ ОПЕРИСАЛИ, СВИМА МОРАМО ДА ОБЈАШЊАВАМО ДА ЈЕ ТО КАМИЛА!

КАКАВ ЈЕ ДАНАС БИФТЕК, ГАЗДАРИЦЕ? ОНАЈ ОД ЈУЧЕ ОДНЕО САМ ОБУЋАРУ ДА МИ ГА УДАРИ НА ЦИПЕЛЕ УМЕСТО ЂОНОВА!

ЛЕТЊА РАСПРОДАЈА

ОВДЕ ЛЕПО ПИШЕ „ГАРАЖА ЗА КАМИОНЕ", ЗАР НЕ?

НАСТОЈНИК

ЗАР ВИ БАШ НИСТЕ МОГЛИ ДА ДОЂЕТЕ ПЕТ МИНУТА РАНИЈЕ?

ПАЖЊА! ЛАВ У ШАХТУ!

ЛОВ НА ПУКОВНИКА ШИМУРУ

Годинама је Еди Брукс размишљао како ће се дивно осећати када Тошира Шимуру ухвати у нишан свог снајпера. А када је тај час најзад дошао Еди се није осећао нарочито славно; уместо снајпера у рукама је држао далекометну ваздушну пушку напуњену стрелама са омамљујућим средством какве се често употребљавају у лову на крупну дивљач.

До сусрета је дошло 12. јануара 1973. године. На огромном Шимурином ранчу у североисточном Бразилу. Бивши пуковник, некадашњи командант малог озлоглашеног логора за време јапанске окупације Филипина, живео је ту од краја II светског рата умакавши суђењу за ратне злочине.

Брукс је пузио кроз густо шипражје џунгле жарко желећи да у Шимурино лице које га је прогонило још од детињства испали праве хице. У том истом часу злочинац је, са двојицом бразилских телохранитеља следио траг јагуара-убице. Звер је на његовом имању заклала два најбоља бика и они су наоружани ловачким пушкама, ишли да је убију. Еди Брукс пузио је према њима.

Еди Брукс

МАЈСТОР КАРАТЕА

„Разиђите се већ једном, проклети били!" мислио је надајући се да ће телохранитељи оставити Шимуру самог. Никако није желео да страдају невини, чак ни у овако изузетним ситуацијама. Као да је добио телепатско наређење, Шимура је одсечним покретима показао пратиоцима да се удаље на леву и десну страну. Они су схватили да треба да чувају бочна крила док ће газда ићи право на јагуара притајеног у шипражју на некој ниској грани. Брукс је одахнуо.

Нечујно је кренуо упоредо са првим, плећатим бркајлијом, држећи га на нишану. Морао је да га погоди од прве и то страга у врат како би успављујуће средство деловало тренутно.

Када је притиснуо обарач, стрела се уз једва чујан фијук зарила на право место. Бркајлија се затетурао и после неколико корачаја, пао на колена испустивши пушку из руку. Брукс је знао да су му парализане гласне жице и да ће спавати најмање два сата.

Другог телохранитеља стрела је стигла поред потока на који се сручио лицем надоле. Брукс га је извукао и оставио у шипражју. Сада је преостао само Шимура који је, мада се ближио шездесетој, био веома опасан противник, мајстор каратеа и ђаволски спретан са оружјем у руци. Тако је почео један од најчуднијих обрачуна са злочинцима II светског рата.

ИАКО ЖЕЉАН ОСВЕТЕ, ЕДИ БРУКС ЈЕ ЗНАО ДА ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ УМАКАО СУЂЕЊУ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ НЕ ЗАСЛУЖУЈЕ ТРЕНУТНУ СМРТ. ЗБОГ ТОГА ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ГА ОТМЕ И КРИШОМ ПРЕБАЦИ НА ФИЛИПИНЕ.

Мада су трагања за ратним злочинцима, на пример Адолфом Ајхманом или Мартином Борманом, имала веома велики публицитет, мало људи зна да су за јапанским злочинцима предузимане бројне и тешке потраге. Тако је филипинска влада расписала потернице за 173 бивша официра Јапанске царске армије осуђена на смрт због злочина извршених на Филипинима над домаћим живљем и америчким грађанима.

Пуковник Тоширо Шимура, заповедник Цивилног казненог логора број 7 који се налазио у близини Северног Лузона у Лаоагу, био је на челу списка.

Еди Брукс је имао девет година када се са својом породицом нашао у логору број 7. Његов отац Роберт Брукс био је надзорник плантажа конопље када су 1942. године Јапанци окупирали острво.

У почетку је Еди био сувише мали да би схватао шта се догађа. Једино је знао да је одведен из простране куће, одвојен од оца и са мајком и малим сестрама стрпан у прљаву, сламом покривену колибу са десетинама других жена и деце. Знао је, такође да је гладан пошто су сваког дана добијали само шаку пиринча и малу порцију натрулог поврћа.

„Многи јапански официри и чувари логора били су окрутни" написао је Филипински историчар Карлос Ботанг у студији о окупацији. „Али ниједан се по свирепости није могао мерити са пуковником Тоширом Шимуром. Шимура је пре рата био страствен ловац и за време окупације само је променио плен. Намерно је пуштао затворенике да побегну уживајући потом да их лови кроз густу џунглу око логора.

ЕДИ ЋЕ ОСВЕТИТИ ОЦА!

Његови људи направили су по читавој области клопке међу којима су се нарочито истицале закамуфлиране дубоке рупчаге са шиљатим дрвеним кочима пободеним по дну. Зна се да је најмање 30 затвореника упало у њих и умирало страшном лаганом смрћу. Још теже муке чекале су оне који би били ухваћени живи...

Један од таквих био је Роберт Брукс ухваћен са још двојицом после бекства из логора јуна 1943. Казна је извршена на отвореном простору између мушког и женског дела логора и породица Брукс морала је, као и остали, да присуствује. Бегунци су обешени ногама за дрвена вешала и остављени да умру од глади и жеђи.

Наредних шест дана Еди и његова мајка слушали су јауке обешених. Био је кишни период и вода се потоцима сливала по несрећницима. Сваког јутра пуковник Шимура пројахао би поред њих на великом риђем пастуву и шибао их корбачем да установи јесу ли још живи. Свирепи осмех показивао је да ужива у њиховим мукама. Вирећи кроз бодљикаву жицу Еди се тада заклео да ће осветити оца.

Седмог дана тела су скинута и бачена у заједнички гроб на ђубриште иза логора где је већ лежало више од 300 Американаца и „сумњивих" Филипинаца. Новембра исте године придружила им се и Едијева мајка, жртва епидемије тифуса која је десетковала логор. Само недељу дана касније од куге су умрле обе Едијеве сестре, једна од седам, друга од три године.

Много касније Еди је сазнао да је пуковник Шимура намерно дозволио да болести однесу толике жртве одбивши помоћ швајцарског Црвеног крста из Маниле за време епидемије. Рачунао је да ће имати мање уста да храни ако више затвореника страда.

Када су Американци ослободили логор број 7 децембра 1945. године, Еди Брукс, тада 12-годишњак, био је један од 23 преживела затвореника. Следеће две године провео је по болницама лечећи се од последица потхрањености и тропских инфекција. Године 1947. вратио се у Америку породици свог ујака.

У даљем животу Еди Брукс се привидно није разликовао од толиких младића из околине Сан Франциска. Завршио је гимназију, одслужио војску, стекао диплому више школе, оженио се и добио двоје деце. Али, није мирно спавао мислећи на освету. Знао је да је Тоширо Шимура избегао казну неставши после ослобођења Филипина.

ЛАЖАН ТРАГ

Још 1952. године Брукс је један распуст провео у Јапану покушавајући да дозна што више. Прегледао је документа Америчких окупационих власти у Јапану, посетио Шимурин родни град Саку и пратио његове рођаке како би се уверио да се бивши пуковник не крије негде у Јапану. Успео је да сазна само да је Шимуро са још тројицом јапанских официра малим бродићем са Филипина побегао на Борнео.

За време тих трагања Брукс је чуо за организацију Рејнхолд коју је основао и финансирао богати Американац Џемс Рејнхолд чији су мајка, жена и троје деце страдали у логору Санто Томас код Маниле. Састојала се од мале групе људи спремних да жртвују све да би јапанске ратне злочинце довели на Филипине пред лице правде.

Еди Брукс је ступио у организацију и сваки годишњи одмор и слободан тренутак проводио у трагању за новим подацима. Тако је живео пуних 20 година, а лажни трагови водили су га у Аргентину, Чиле, Мексико, Француску, где год би се појавио неко ко би одговарао Шимурином опису.

У међувремену навршио је 38 година и скоро се помирио са чињеницом да је Шимура или мртав или никад неће бити пронађен. А онда, октобра 1972. добио је писмо од Рејнхолд организације. У њему се налазио енглески превод чланка из једног бразилског листа, кратка информација о ловокрадици који је покушао да лови на поседу јапанског увозника В. К. Сакуре, па је упао у клопку са оштрим коцима и страдао.

У писму је још стајало: „Вероватно се опет ради о лажном трагу. Једина веза са Шимуром је рупа са коцима као у казненом логору, али такве клопке не морају бити ништа необично на великом имању у џунгли где врви од звери. Поменути Сакуро власник је увозно-извозног предузећа у лучком граду Белему на ушћу Амазона..."

ПОЧИЊЕ АКЦИЈА

Еди Брукс је сместа одлучио да крене тим трагом и 8. октобра стигао је у прашњави градић Куију. Сакуров ранч почињао је неколико километара јужније. Брукс је, наравно, претпостављао да ће му бити потребни дани да продре у њега и види власника али помогао му је случај. Само сат пошто се уписао у књигу гостију у једном хотелу градића, пред улазом се зауставио велики аутомобил из кога је изашао Јапанац.

Прошао је окружен снажним телохранитељима на неколико корака од Брукса и овај се једва уздржао да га не шчепа за гушу. Јер то је, најзад, био лично Тоширо Шимуро, који је, како је Брукс сазнао од послуге, дошао на пословни ручак са једним партнером.

Исте вечери Брукс је у Манилу послао каблограм: „Идентификација позитивна, потребна помоћ". Ма како да је мрзео Шимуру и желео да га задави сопственим рукама, још одавно је направио друкчији план. Убиство Шимуре било би свуда осим на Филипинима, окарактерисано као обичан злочин, а Брукс није намеравао да остатак

живота проведе у затвору. Осим тога, сматрао је да Шимура и не заслужује тренутну смрт. Зато је одлучио да га отме, кришом пребаци на Филипине и преда у руке закона. Због тога је морао да се врати у САД и направи детаљан план са организацијом Рејнхолд.

План је завршен јануара 1973. године. Седмог јануара Брукс се поздравио са женом и децом и одлетео у Белем. Дан раније у тој бразилској луци укотвио се и бродић Рејнхолд организације. Посаду су чинила два Филипинца чије су родитеље, такође, мучки убили Јапанци. Према договору ова двојица чекаће Брук са на бродићу спремна да дигну сидро чим се он појави с пленом. Ако се не врати до 15. јануара, значи да је мртав и да је на њих ред да ухвате Јапанца.

Пре зоре 12. јануара Брукс се пробио кроз жичану ограду ранча и опрезно прокрчио пут према кући. Ту се притајио чекајући да се појаве ловци. Видео је куда су Шимура и телохранитељи пошли, пратио их је на пристојној удаљености, у згодном тренутку уклонио телохранитеље и нашао се сам са Јапанцем заклоњен густим растињем. На овај сусрет чекао је 28 година!

— Рафаел! Енрико! — позвао је Шимура своје „гориле". Брукс није могао да га види јер је био заклоњен густишем. Тада је чуо три пуцња и урлик умирућег јагуара. Шимура је, значи, звао телохранитеље да му помогну да убије звер. Изненада дрхтавица му про ђе читавим телом: Шимура ће сигурно посумњати да нешто није у реду чим се они не одазивају!

После неуморног трагања, двадесет и осам година након завршетка II светског рата, Брукс је пронашао Шимуру у џунглама Бразила.

КРИК НИЈЕ ТРИК

Брукс је извукао пиштољ који је понео за сваки случај. Пушка са успављујућим стрелама није му била ни од какве користи пошто се уплашени Шимура сигурно неће открити да би могао прецизно да га узме на нишан. А са таквом пушком није смело да се промаши.

Почело је дуго, напето ишчекивање. Противници, невидљиви један за другога, чучали су у својим склоништима очекујући да онај други први изгуби живце. Минути су се лагано претварали у сате. Бруксу је зној текао низ лице, уједали су га несносни тропски инсекти које није смео да отера јер би га и најмањи шум издао. Претпостављао је да је Шимура на око три метра од њега, али то није могао да зна тачно.

Одједном је са своје леве стране зачуо шум и махинално је цев револвера уперио у том правцу скоро притиснувши обарач. Прву мисао да је то Шимура сменила је следећа да такав човек никада не би починио сличну неопрезност. А онда се сетио да је прошло више од два часа како су телохранитељи успавани и да омамљујуће средство сигурно престаје да делује.

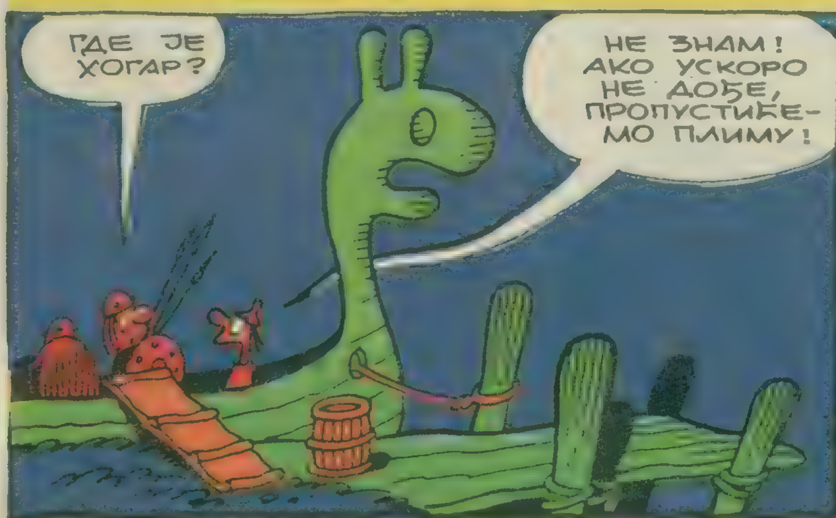
Да је у праву показало се ускоро кад се појавио бркати Бразилац који се тетурао кроз шипражје. Скоро истовремено одјекнуо је пуцањ и Брукс је видео како телохранитељ пада раз мрскане главе. Шимура је пуцао у свог човека мислећи да је то његов невидљиви противник. Одмах је угледао и самог Шимуру како иде према убијеном и испалио је у њега читав шаржер. Чуо је болан јаук и помислио је да је бар један метак погодио циљ, али је оклевао да изађе док се не увери да је тако. Спремио се на ново исцрпљујуће чекање, но истог часа чуо је грозан крик од кога се следио. Сада је био сигуран да се не ради о лукавом Шимурином трику. Извукао се из заклона и пузећи пошао у правцу звука. Неколико метара даље угледао је дубоку рупу са оштрим коцима и на њих набијено Шимурино тело. Злочинац је упао у сопствену клопку! Брукс није знао да ли му је његов метак задао смртоносну рану или су то учинили коци. То га није ни интересовало.

Еди Брукс налазио се на путу за Белем када је други телохранитељ пронашао лешеве, а на броду који је пловио према Манили када је случај пријављен полицији.

П. С.

Dik Browne

ХОГАР СТРАШНИ

1194/14

КАКО СЕ НЕКАД ПУТОВАЛО

ЦЕО МОТОР У ПРТЉАГУ

НИ НАЈИСКУСНИЈИ ВОЗАЧИ НИСУ СМЕЛИ ДА КРЕНУ НА ПУТ БЕЗ РЕЗЕРВНИХ ДЕЛОВА И ТОПЛЕ ОДЕЋЕ.

Кад су кретали на пут, возачи с почетка овог века морали су да понесу и путну опрему, злу не требало. А списак те нужне опреме изгледао је овако: метална кофа, 40 метара јаког конопца, 5 литара уља за мотор, акумулатор, гасна светиљка за уочавање путних ознака, дизалица, две свећице, издувни и усисни вентил са седиштима и опругама, по један метар кабла за примарно и секундарно струјно коло, већа количина бакарне и челичне жице, резервне споне управљача, кардански зглоб, ланац, ремен, лежајеви, унутрашње гуме... Али то није све. Према списку америчког новинара Персија Мигаргла, објављеног 1905. године у Приручнику за аутомобилисте, у тој гомили резервних делова морало је да буде места за малтене и цео мотор!

Разуме се да су возачи морали да носе са собом и канте са горивом јер није било бензинских пумпи поред путева.

Најтеже је било женама-возачима. За њихову путну опрему побринула се енглеска новинарка Дороти Ливит па им је свесрдно препоручила да на пут не крећу без тешког крзненог капута, кишне кабанице, камашни, крзненог турбана, сапуна, ручног огледала, помоћу кога су осматрале пут иза себе (нагињање преко кола није долазило у обзир) и револвера за одбрану од напасника!

Уосталом, шта се обавезно носило за време вожње и шта се препоручивало за аутомобиле најбоље се види на нашим сликама.

М. Т.

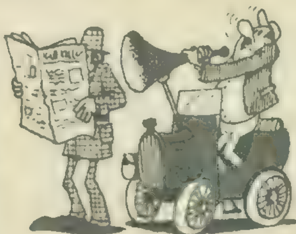

Кишна кецеља из 1908. године од гумиране свиле и са непромочивим окоратницима штитила је једну, две или четири особе од непогоде. Није била баш идеална заштита, али... боље ишта него ништа!

Ово није маска неког свемирског бића већ кожни штитник за лице возача из 1903. године. Није само јасно како се возач с њим осећао лети.

Усна сирена из 1903. године, ослоњена на средишни носач волана, била је врло корисна. Возач је могао да дува у њу до миле воље а да притом ником не одговора за узнемиравање грађана. Важна је била сигурност!

Капуљача за жене-возаче са отвором за очи и копреном од газе за дисање из 1906. године није била баш оригиналан изум, али је струјање ваздуха у њој било далеко веће него испод штитника за лице мушкараца.

Целу аутомобилску технику 1907. године показивала су само три инструмента: брзинометар, обртометар и анероид за утврђивање надморске висине. Четврти инструмент (на слици десно) је обичан часовник.

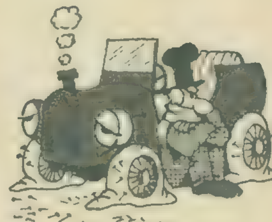

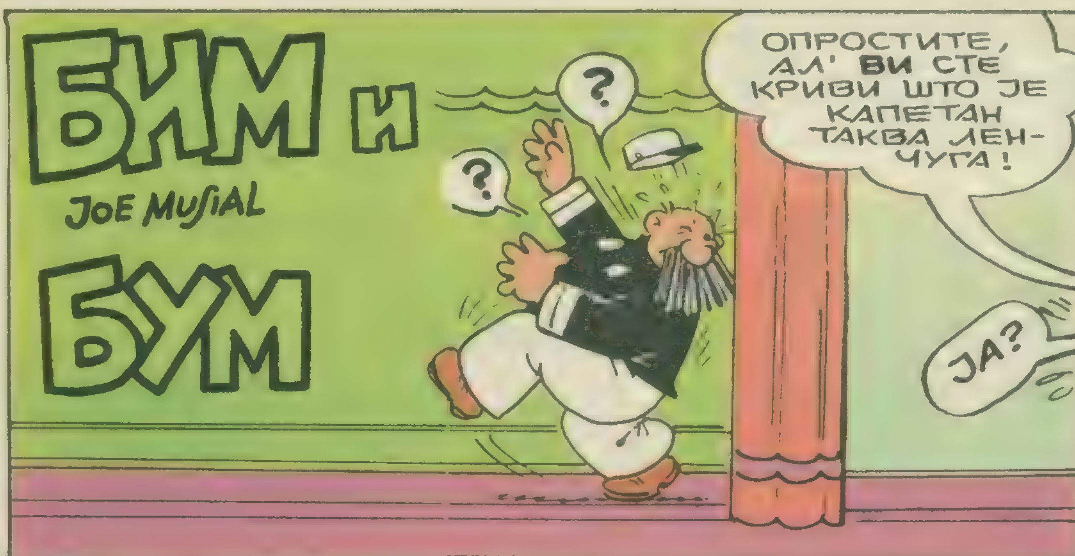
Добар изум пара вреди! Овај из 1914. године звао се електрични грејач волана. Тако су и по највећем мразу у отвореном аутомобилу руке возача биле на топлом волану. Што се тела тиче, ту помоћи није било.

Ексери на путевима били су права напаст за аутомобилске гуме, све док 1905. године није направљен хватач ексера који је, како су писале тадашње новине, гарантовао потпуну заштиту гума.

БИМ И БУМ
JOE MUSIAL
?
?
ОПРОСТИТЕ, АЛ' **ВИ** СТЕ КРИВИ ШТО ЈЕ КАПЕТАН ТАКВА ЛЕНЧУГА!
ЈА?

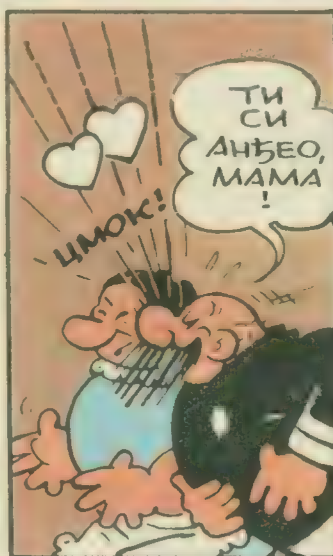

ДА, ДА! МОРА ДА ВАМ ЈЕ СВРАКА ПОПИЛА МОЗАК КАД ВАМ СЕ ОН ИЗ ДАНА У ДАН САМО ИЗЛЕЖАВА!
?
ЗАИСТА?

ВАША ПОПУСТЉИВОСТ СТВОРИЛА ЈЕ ОД ЊЕГА ПАРАЗИТА И БАДАВАЏИЈУ!
?
?

ЧАК СЕ И ЛЕЊА МАЗГА МОЖЕ БИЧЕМ НАТЕРАТИ НА РАД! И **ЈА** БИХ...
ТАКО?!
МА НЕМОЈТЕ!

НЕ ДОЗВОЛИТЕ ДА ДАЉЕ ИСКОРИШЋАВА ВАШУ ДОБРОТУ И ПОПУСТЉИВОСТ! БУДИТЕ **СТРОГИ И ОДЛУЧНИ!**
?
?

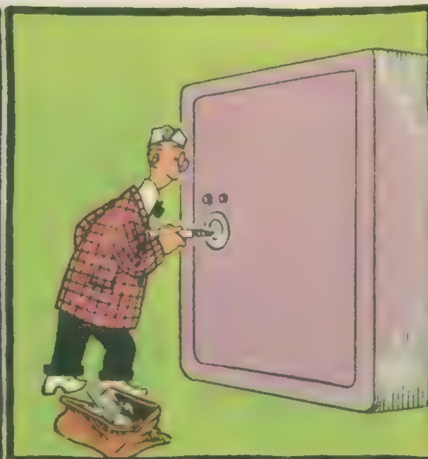

ПОШТО САМ ВАМ ОТВОРИЛА ОЧИ НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ ТОГ ЛЕЗИЛЕБОВИЋА ДОТЕРАТИ У РЕД!
ДОСТА! КАКО СЕ УСУЂУЈЕТЕ ДА ТАКО ГОВОРИТЕ О **МОМ** КАПЕТАНУ?!

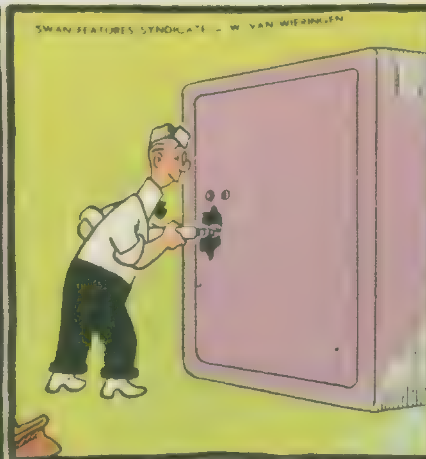

ТИ СИ АНЂЕО, МАМА!
ЦМОК!

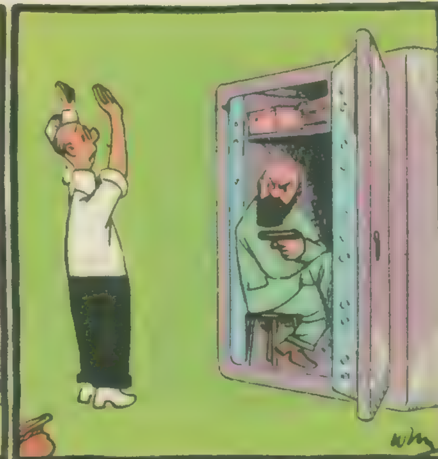

МИС АЛГЕБРА ЈЕ У ПРАВУ! ТИ И **ЈЕСИ** ПАРАЗИТ И ЛЕЗИЛЕБОВИЋ!
ТАЧНО!
ТРАС!
MUSIAL
© King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

СРЕЋКО

SWAN FEATURES SYNDICATE — W. VAN WIERINGEN

ПОЛ ТЕМПЛ
ПОТРАГА ЗА РЕМБРАНТОМ

У ЛОНДОНУ ЈЕ ОТВОРЕН ТЕСТАМЕНТ КЛАРЕНСА МАЛЕРА, ТРГОВЦА АНТИКВИТЕТИМА...
...И ТАКО... НИЈЕ ОСТАЛО ОНОЛИКО КОЛИКО СТЕ ОЧЕКИВАЛИ! А САД ГЛАВНО ЗАВЕШТАЊЕ...
СВОЈОЈ КЋЕРКИ ХЕЛЕНИ ОСТАВЉАМ НАЈДРАГОЦЕНИЈЕ ШТО ИМАМ: РЕМБРАНТОВУ СЛИКУ „БЛАГОВЕСТИ“...

ХЕЛЕНИНО ЛИЦЕ ЈЕ ЗАБЛИСТАЛО...
ОНА САМА ВИШЕ ВРЕДИ ОД ЧИТАВЕ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ! САМО...
ДРАГОЦЕНА СЛИКА СЕ НЕ НАЛАЗИ ТАМО ГДЕ МИСЛИТЕ: ИЗНАД КАМИНА У СТВАРИ ВИСИ ИЗВРСНА **КОПИЈА**...
КОПИЈА?
ПА ОНА ЈЕ ТУ ВЕЋ 20 ГОДИНА!
ДА НАСТАВИМО...

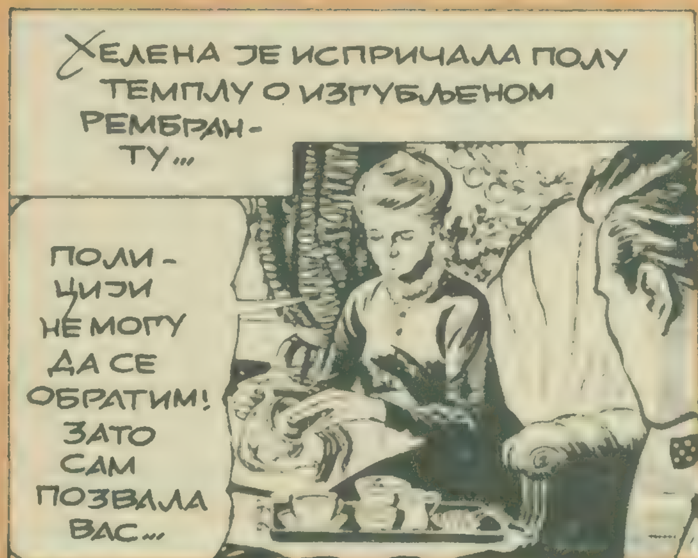
СВИ СУ ЗАПРЕПАШЋЕНИ...
ДОЗВОЛИТЕ МИ, МИСТЕР МАЛЕРУ, ДА НАСТАВИМ!
АКО ЈЕ ТО КОПИЈА, ГДЕ ЈЕ ОРИГИНАЛ?
ОРИГИНАЛ ЈЕ СКРИВЕН У ПОЛЕЂИНИ **ВИТРИНЕ** ОД РУЖИНОГ ДРВЕТА КОЈУ САМ ПОКЛОНИО ХЕЛЕНИ ЗА ЊЕН ЧЕТРДЕСЕТИ РОЂЕНДАН!
ОХ, НЕ... НЕ!
ШТА ЈЕ, ХЕЛЕНА?

КАД СЕ ХЕЛЕНА ПОВРАТИЛА...
КАКВА НЕСРЕЋА! ЈА САМ ТУ ВИТРИНУ...
ГОВОРИ!
НЕ УСУЂУЈЕМ СЕ...
ЈА... ЈА САМ ЈЕ ПРЕ ШЕСТ МЕСЕЦИ ПРОДАЛА!

СУТРАДАН...
ЈЕ ЛИ ТО ПОЛ ТЕМПЛ? ОВДЕ ХЕЛЕНА МАЛЕР...

МОЖДА МЕ СЕ СЕЋАТЕ! ПРЕ НЕКОЛИКО ГОДИНА ПОМОГЛИ СТЕ МОМ ОЦУ! САД ЈЕ МЕНИ ПОТРЕБНА ПОМОЋ...

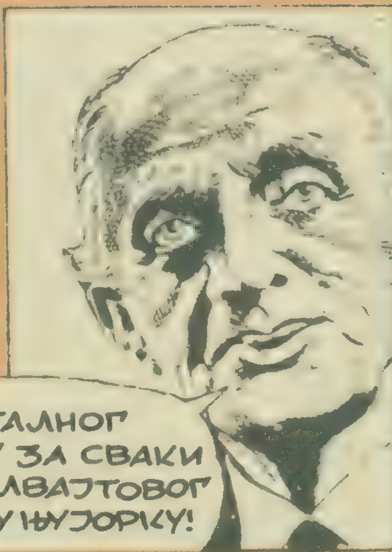

ДА, СЕЋАМ СЕ! ОНДА ПО ПОДНЕ! УЧИНИЋУ СВЕ...

ХЕЛЕНА ЈЕ ИСПРИЧАЛА ПОЛУ ТЕМПЛУ О ИЗГУБЉЕНОМ РЕМБРАНТУ...
ПОЛИЦИЈИ НЕ МОГУ ДА СЕ ОБРАТИМ! ЗАТО САМ ПОЗВАЛА ВАС...

КОМЕ СТЕ ПРОДАЛИ ВИТРИНУ?
АНГУСУ ПАРФИТУ, ЧУВЕНОМ АНТИКВАРУ!

ОД ЊЕГА ЋЕМО ОНДА КРЕНУТИ!

ТЕМПЛ ЈЕ ОТИШАО ПАРФИТУ...
ДА, СЕЋАМ СЕ ТЕ ВИТРИНЕ! АЛИ, НИЈЕ ВИШЕ КОД МЕНЕ! ПРЕПРОДАО САМ ЈЕ...

ИМАМ СТАЛНОГ МУШТЕРИЈУ ЗА СВАКИ КОМАД ХЕПЛВАЈТОВОГ НАМЕШТАЈА...У ЊУЈОРКУ!

У ЊУЈОРКУ? А КО ЈЕ ОН?
МЕЛВИЛ ДАЛ... ЈЕДАН ВЕШТ И ЛУКАВ ЧОВЕК!

ТЕМПЛ ЈЕ СУТРАДАН ОБАВЕСТИО ХЕЛЕНУ О СВЕМУ...
ПОСЛАО САМ ТОМ ДАЛУ ТЕЛЕГРАМ И ПИТАО ГА ДА ЛИ ЈЕ ВИТРИНА ЈОШ КОД ЊЕГА! ОДГОВОРИО ЈЕ ВЕОМА КРАТКО!

POST OFFICE
OVERSEAS TELEGRAM OR RADIOTELEGRAM
ADDRESS
ТЕМПЛ ЛОНДОН
НЕ СТОП ДАЛ

ОХ! ОНДА ВАС МОРАМ МОЛИТИ ДА ОДМАХ КРЕНЕТЕ ЗА ЊУЈОРК!
ХМ... НЕ ЗНАМ...

ПОЛ ЈЕ ИПАК ПРИСТАО И ВЕЋ ПОСЛЕ ДВА ДАНА СА СВОЈОМ ЖЕНОМ СТИВ СТИГАО ЈЕ У ЊУЈОРК...

САД ДА НАЂЕМО ХОТЕЛ...

ЈА САМ ВЕЋ РЕЗЕРВИСАЛА КОД ВАН ДОРЕНА...

ЗАР ОВДЕ НИЈЕ МАЛО ПРЕСКУПО?

ОСТАЈЕМО **САМО** НЕКОЛИКО ДАНА!

НАДАМ СЕ ДА СИ У ПРАВУ! АЛИ, БОЈИМ СЕ ДА НЕЋЕ ИЋИ ТАКО БРЗО...

ТЕМПЛ ЈЕ ОДМАХ ПОТРАЖИО МЕЛВИЛА ДАЛА, ПОЗНАТОГ АНТИКВАРА...

МИСТЕР ДАЛ? ЈА САМ ПОЛ ТЕМПЛ! ТЕЛЕГРАФИСАО САМ ВАМ...

ЗНАМ, ЗБОГ ВИТРИНЕ!

ИМАТЕ ОДЛИЧНО ПАМЋЕЊЕ!

ТАКАВ КОМАД НАМЕШТАЈА СЕ ПАМТИ! АЛИ, АКО ЖЕЛИТЕ ДА ГА ПОНОВО КУПИТЕ...

УЗАЛУД СТЕ ПРЕВАЛИЛИ ТОЛИКИ ПУТ, СИНКО!

ПОЛ СЕ ТОГА И БОЈАО...

ПРОДАО САМ ЈЕ БЕНУ ШУЛЦУ!

А БЕН ШУЛЦ ЈЕ ЛУД ЗА НАМЕШТАЈЕМ СТИЛА ХЕПЛВАЈТ! А ЗАШТО ВАМ ЈЕ ТОЛИКО СТАЛО ДО ТЕ ВИТРИНЕ?

НЕКАД ЈЕ ПРИПАДАЛА МОЈОЈ ПОРОДИЦИ! ПОКУШАВАМ ДА ОБНОВИМ РОДНИ ДОМ...

ПОХВАЛНО, СИНКО! АЛИ, ТО ВАМ КОД ШУЛЦА НЕЋЕ КОРИСТИТИ!

ТЕ ВЕЧЕРИ У ХОТЕЛУ...

И ШТА СИ ДОЗНАО О ТОМ ШУЛЦУ?

ТРУЛИ БОГАТАШ, БОГАТСТВО НЕПОЗНАТОГ ПОРЕКЛА!

ЖИВИ НА ЛОНГ АЈЛЕНДУ, У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ РАСКОШИ КОМБИНОВАНОЈ СА НАЈМОДЕРНИЈИМ СИСТЕМОМ ОСИГУРАЊА... УКЉУЧУЈУЋИ И ПСЕ ЧУВАРЕ!

И ШТА НАМЕРАВАШ?

ДА СУТРА УПАДНЕМ С ЏЕПОВИМА ПУНИМ ХРАНЕ ЗА ПСЕ!

СУТРАДАН СЕ ПОЛ ТЕМПЛ ПОЈАВИО ПРЕД БЕН ШУЛЦОВОМ КАПИЈОМ...
ИМАТЕ УГОВОРЕН САСТАНАК?
ЗОВЕМ СЕ ЧАРЛ РИЧАРДСОН!
НЕМАМ УГОВОРЕН САСТАНАК... АЛИ АПСОЛУТНО МОРАМ ДА РАЗГОВАРАМ С МИСТЕР ШУЛЦОМ!
ГАЗДА НЕ ВОЛИ ОВАКВЕ ДОЛАСКЕ! ИПАК, ПИТАЋУ...
ОВДЕ ЈЕ НЕКИ ТИП... МОЖДА ЈЕ ТРГОВАЦ НАМЕШТАЈЕМ...
УВЕДИ ГА, МИЛЕРУ!
И МАЛО КАСНИЈЕ...
ДИВНУ КУЋУ ИМА МИСТЕР ШУЛЦ!
ТО ЈЕ САМО ЈЕДНА ОД ЊЕГОВИХ КУЋА!
МЕРИЏУ, ОДВЕДИ ПОСЕТИОЦА ДО ГАЗДЕ! НАЈАВИО САМ ГА С КАПИЈЕ!
ИЗВОЛИТЕ...
ПРИЧЕКАЈТЕ МИСТЕР ШУЛЦА У САЛОНУ! ОДМАХ ЋЕ ДОЋИ!
ХВАЛА, МЕРИЏУ!
ПОЛ ЈЕ УШАО У САЛОН...
ЗНАЧИ, ТО ЈЕ ЧУВЕНА ШУЛЦОВА КОЛЕКЦИЈА!
ОХ, ОПРОСТИТЕ! НИСАМ ЗНАЛА...
НЕ ИЗВИЊАВАЈТЕ СЕ! ЈА САМ ОВДЕ УЉЕЗ!
ЏУЛИ, ОДЛАЗИ! ИМАМ ПОСЛОВАН РАЗГОВОР С МИСТЕР РИЧАРДСОНОМ!
ДОБАР ДАН! ЈА САМ БЕН ШУЛЦ!
А ДЕВОЈКА ЈЕ ЖИЛ ГРЕВЕТ! ЗАПОСЛИО САМ ЈЕ КАО АРАНЖЕРА ЗА ЦВЕЋЕ!
ФРАНЦУСКИЊА ИЛИ КАНАЂАНКА?
ПА, РИЧАРДСОНЕ, ШТА СТЕ ЖЕЛЕЛИ?
ДУГА ЈЕ ТО ПРИЧА...

ПОЛ ЈЕ ИСПРИЧАО СВОЈУ ИЗМИШЉЕНУ ПРИЧУ...
...И ТАКО САМ ЈА УСПЕО ДА ОБНОВИМ СВОЈ ДОМ ДА ИЗГЛЕДА КАО У ВРЕМЕ МОГ ПРАДЕДЕ!

...ЈЕДИНО МИ НЕДОСТАЈЕ ВИТРИНА КОЈА ЈЕ ОДНЕДАВНО ВАШЕ ВЛАСНИШТВО!

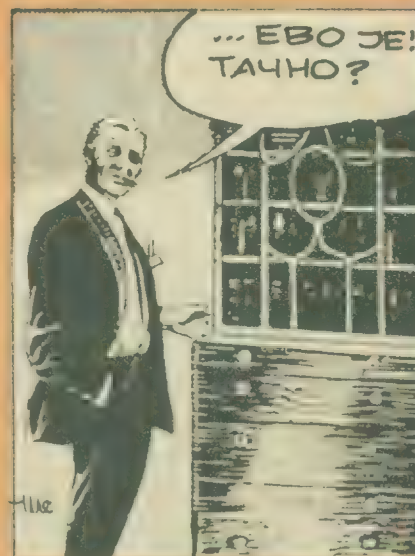
ДИРЉИВО, ЗАИСТА! АЛИ, ЈА ИМАМ НЕКОЛИКО ХЕПЛВАЈТ ВИТРИНА! АКО МИ ДОЗВОЛИТЕ, ПРОВЕРИЋУ У КАТАЛОГУ...

ТО ЈЕ ТАЈ ТИП, МЕРИДЈУ! КРОЗ ТРИ МИНУТА ПОЗОВИ МЕ КАО НА ТЕЛЕФОН!
РАЗУМЕМ!

ВИДЕО САМ КОЈА ЈЕ ТО ВИТРИНА! У ОКТОБРУ ЈЕ СТИГЛА ИЗ ЛОНДОНА...

...ЕВО ЈЕ! ТАЧНО?

ПОЛ СЕ НИЈЕ ЛАКО ЗБУЊИВАО...
КОЛИКО ЗНАМ, МОЈ ОТАЦ ЈЕ ПРОДАО ВИТРИНУ ДОК САМ ЈОШ БИО ДЕТЕ! АЛИ, ИМАМ ФОТОГРАФИЈУ...

ДА, МОРА ДА ЈЕ ТО ТА ВИТРИНА!

ТЕЛЕФОН, МИСТЕР ШУЛЦ!
ИЗВИНИТЕ, РИЧАРДСОНЕ...

ШУЛЦ ЈЕ НАПУСТИО САЛОН...
ОДЛИЧНО, МЕРИДЈУ!

ДА ВИДИМО ДА ЛИ ЋЕ СЕ ОДАТИ!

ОВДЕ ТРЕБА ДА ЈЕ ТО ТАЈНО СКРОВИШТЕ!

ХМ... БИО САМ У ПРАВУ, МЕРИДЈУ! НЕ ЗАНИМА ЊЕГА БАШ САМА ВИТРИНА!

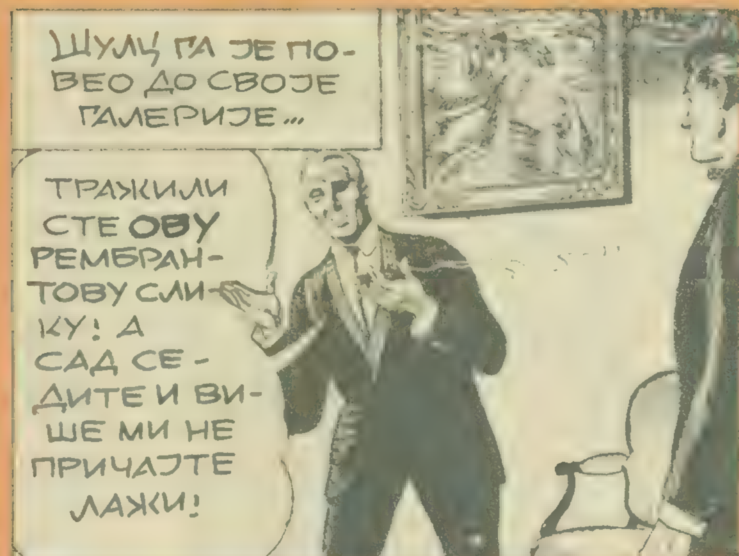

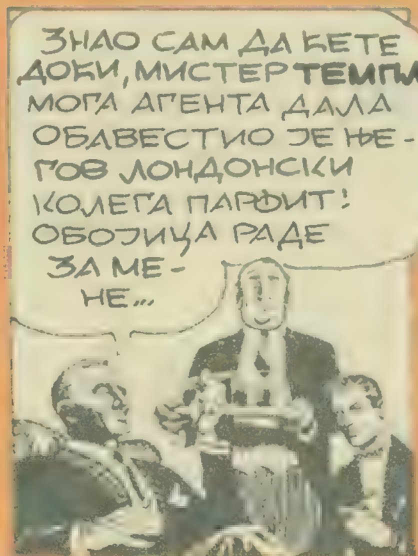

ПОЂИ ЗА МНОМ! БИЋЕ ВИШЕ НЕГО ЗАНИМЉИВО!

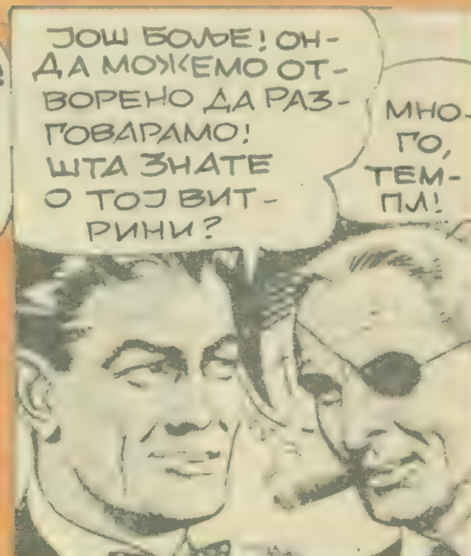

ШУЛЦ ЈЕ УПАО У САЛОН...
НАШЛИ СТЕ, РИЧАРДСОНЕ?

ОХ! ВИДИМ ДА ЈЕСТЕ! ДА, ТИ СТАРИ МАЈСТОРИ ВОЛЕЛИ СУ ТАЈНЕ ПРЕГРАТКЕ!
САСВИМ САМ ГА СЛУЧАЈНО ОТКРИО РАЗГЛЕДАЈУЋИ ВИТРИНУ! ТАЈНИ ПРЕГРАДАК ЈЕ УОСТАЛОМ ПРАЗАН!

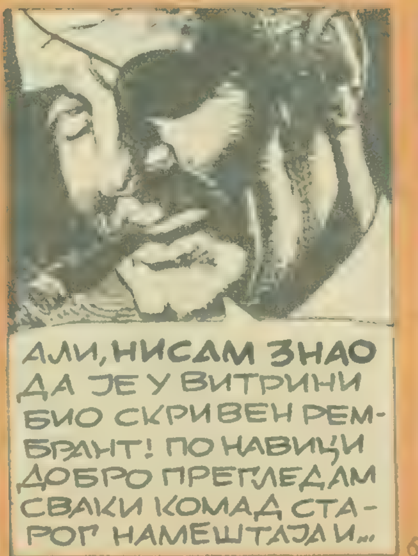

А ШТА СТЕ ОЧЕКИВАЛИ ДА НАЂЕТЕ УЊЕМУ? УОСТАЛОМ, ЈА ЋУ ВАМ ПОКАЗАТИ!

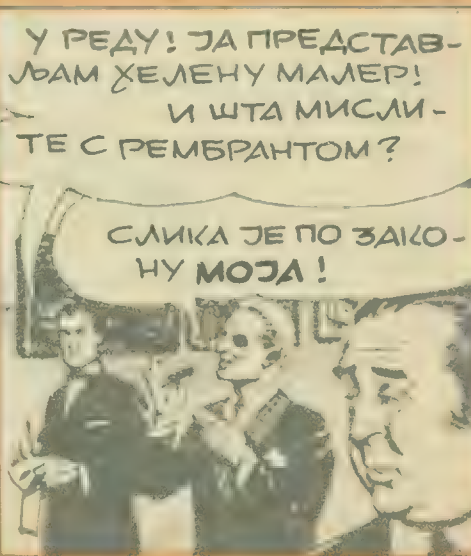

ШУЛЦ ГА ЈЕ ПОВЕО ДО СВОЈЕ ГАЛЕРИЈЕ...
ТРАЖИЛИ СТЕ ОВУ РЕМБРАНТОВУ СЛИКУ! А САД СЕДИТЕ И ВИШЕ МИ НЕ ПРИЧАЈТЕ ЛАЖИ!

ЗНАО САМ ДА ЋЕТЕ ДОЋИ, МИСТЕР ТЕМПЛ! МОГА АГЕНТА ДАЛА ОБАВЕСТИО ЈЕ ЊЕГОВ ЛОНДОНСКИ КОЛЕГА ПАРФИТ! ОБОЈИЦА РАДЕ ЗА МЕНЕ...

ЈОШ БОЉЕ! ОНДА МОЖЕМО ОТВОРЕНО ДА РАЗГОВАРАМО! ШТА ЗНАТЕ О ТОЈ ВИТРИНИ?
МНОГО, ТЕМПЛ!

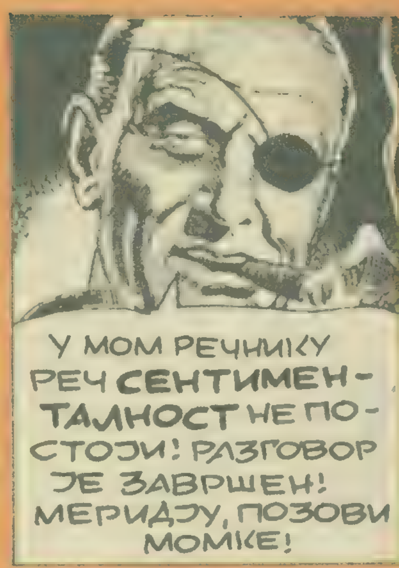

ЗНАМ ЊЕНО ПОРЕКЛО! ЗНАМ ДА ЈЕ СТАРОЈ ХЕЛЕНИ МАЛЕР БИО ПОТРЕБАН НОВАЦ...

АЛИ, НИСАМ ЗНАО ДА ЈЕ У ВИТРИНИ БИО СКРИВЕН РЕМБРАНТ! ПО НАВИЦИ ДОБРО ПРЕГЛЕДАМ СВАКИ КОМАД СТАРОГ НАМЕШТАЈА И...

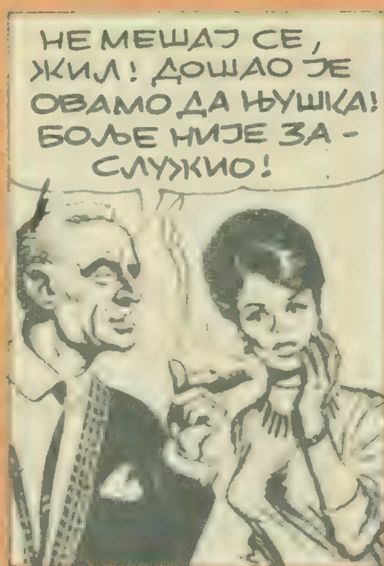

У РЕДУ! ЈА ПРЕДСТАВЉАМ ХЕЛЕНУ МАЛЕР! И ШТА МИСЛИТЕ С РЕМБРАНТОМ?
СЛИКА ЈЕ ПО ЗАКОНУ МОЈА!

Пол је променио тактику...
Чујте, Шулц! Ви лежите на парама, можете себи дозволити да будете великодушни! Хелена Малер нема ништа...

Рембрант је све што је наследила!

У мом речнику реч **СЕНТИМЕНТАЛНОСТ** не постоји! Разговор је завршен! Мериџу, позови момке!

„Момци" су шчепали Пола...
Зар се тако поступа с посетиоцем?

Не мешај се, Жил! Дошао је овамо да њушка! Боље није заслужио!

Али, Бене...
Ово није аранжирање цвећа, Жил! Схвати то!

Жил је одскора била са Шулцом...
Бене, спречи их...

Реко сам ти да се не мешаш! Умукни!

Тако! А сад се торњај!

Темпл се једва подигао...
Значи, такав је Шулц...

Били сте код Шулца, зар не?
Да! Али...

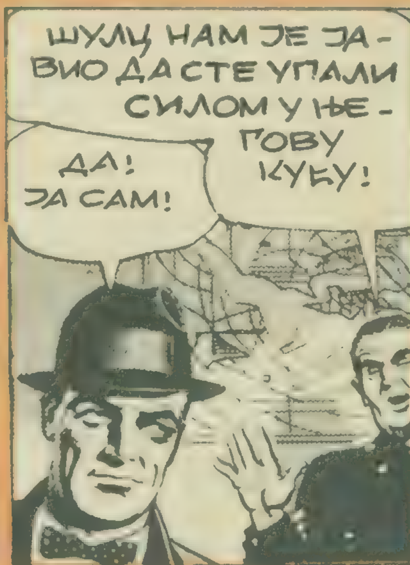

ПОЗНАЈЕТЕ ИНАЧЕ МИСТЕР ШУЛЦА?
САД ГА ПОЗНАЈЕМ!

МОЖЕТЕ ЛИ МЕ ОДВЕСТИ ДО НАЈБЛИЖЕ ПОЛИЦИЈСКЕ СТАНИЦЕ?
НЕ ВРЕДИ ВАМ! ШУЛЦ ЈЕ У ВЕЛИКОМ ДОСЛУХУ С ПОЛИЦИЈОМ!

ОН ИМ ПОНЕКАД ДА БОГАТ ПРИЛОГ ЗА ФОНД ДЕЦЕ ПОГИНУЛИХ ПОЛИЦАЈАЦА...
ЈАСНО! А ОНИ ЊЕГА ШТИТЕ!

ПОСЛЕ ПОЛА ЧАСА...
ХВАЛА, ПРИЈАТЕЉУ!
ЗАПАМТИТЕ ШТО САМ ВАМ РЕК'О! УЗАЛУД ЈЕ...

ЖЕЛИМ ДА ПРИЈАВИМ ДА МЕ ЈЕ НАПАЛА БАНДА У СЛУЖБИ БЕНА ШУЛЦА!
ВИ СТЕ ПОЛ ТЕМПЛ, ЗАР НЕ?

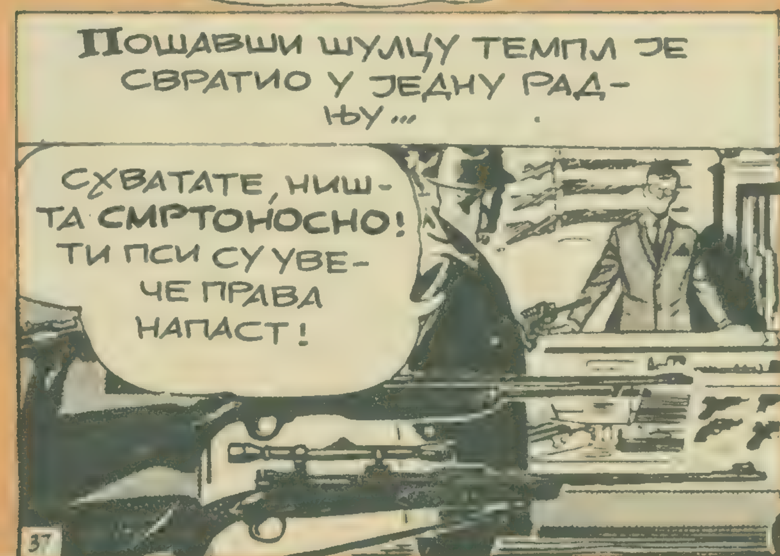

ШУЛЦ НАМ ЈЕ ЈАВИО ДА СТЕ УПАЛИ СИЛОМ У ЊЕГОВУ КУЋУ!
ДА! ЈА САМ!

АКО СЕ НЕ ИЗГУБИТЕ ИЗ ГРАДА ПОДНЕЋЕ И ЗВАНИЧНУ ПРИЈАВУ!

ТЕМПЛ СЕ ВРАТИО У СВОЈ ХОТЕЛ...
ЧУЈ, СТИВ...
НЕ МОЖЕШ СЕ БОРИТИ ПРОТИВ ТАКВОГ ЧОВЕКА!
36

ТАЈ ШУЛЦ ЈЕ ОБИЧАН ГАНГСТЕР! А ПОЛИЦИЈА НЕЋЕ НИ ДА ЧУЈЕ...

И ШТА НАМЕРАВАШ?
ИДЕМ СУТРА ДА ПОНОВО ПРЕГОВАРАМ!

ПОШАВШИ ШУЛЦУ ТЕМПЛ ЈЕ СВРАТИО У ЈЕДНУ РАДЊУ...
СХВАТАТЕ, НИШТА СМРТОНОСНО! ТИ ПСИ СУ УВЕЧЕ ПРАВА НАПАСТ!
37

ОВО ЋЕ ВАМ ВЕРОВАТНО ОДГОВАРАТИ!

ИСПАЉУЈЕ УСПАВЉУЈУЋЕ КУГЛИЦЕ... ОД ЊИХ БИ И ЛАВ ЗАСПАО!
ДА, ТАЧНО ТО! ХВАЛА!

И ПОРЕД ЛОШЕГ ИСКУСТВА ПОЛ СЕ ВРАТИО...
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ЗНАМ ДА ЈЕ КРОЗ ОГРАДУ СПРОВЕДЕНА ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА!

АЛИ, ПОШТО НЕШТО МАЛО ЗНАМ ФИЗИКУ...

...И ТОМЕ СЕ МОЖЕ ДОСКОЧИТИ!

АХА! И ПСИ СУ ПУШТЕНИ! АЛИ, ТО САМ ОЧЕКИВАО!

ОВО ЈЕ САМО БЛАГО СРЕДСТВО ЗА УСПАВЉИВАЊЕ!

СПАВАЋЕТЕ ДВА САТА!

ПОЛ СЕ ПРИШУЊАО КРОЗ ВРТ...
КУЋА КАО ДА ЈЕ САСВИМ ПУСТА!

ЧУДНО! ТОЛИКА ШУЛЦОВА ОПРЕЗНОСТ... А ВРАТА СУ ОТВОРЕНА!

ТО БИ МОГЛА ДА БУДЕ И КЛОПКА!

БИО ЈЕ У ПРАВУ...
ОХ, МЕРИДЈУ! ОЧЕКИВАЛИ СТЕ МЕ?
ТАЧНО!

ВИ СТЕ ЕНГЛЕЗ?
ЈЕСАМ... АЛИ, ДУГО САМ У АМЕРИЦИ!

МОРАМ ОБАВЕСТИТИ ГАЗДУ ДА СТЕ ТУ!

ПЛАЋЕН САМ ДА БУДЕМ ОДАН ШУЛЦУ!

НА МЕРИДЈУЕВ ЗНАК...
ЗВАО СИ НАС!
КО МИ ЈЕ ПРЕКИНУО ВЕЧЕРУ?

ОБАВЕСТИЋУ ГОСПОДАРА!
НЕ МОРАШ ДА ЖУРИШ...
МИ ЋЕМО СЕ ПОЗАБАВИТИ ТИМ МОМКОМ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
КАКО ЈЕ ТАЈ ТЕМПЛ УШАО У КУЋУ?
ЈА САМ ОСТАВИО СПОРЕДНА ВРАТА ОТВОРЕНА!

ПРЕТПОСТАВИО САМ ДА ЋЕ ПОНОВО ДОЋИ! ТАЈ МОМАК ЈЕ УПОРАН И ДОСАДАН!
ШТА?

ОНДА МУ ТРЕБА ПОКАЗАТИ!
ЈА БИХ ВАМ ПРЕДЛОЖИО БЛАЖИ АЛИ СИГУРНИЈИ МЕТОД...

ДА ЧУЈЕМ, МЕРИДЈУ! АЛИ, С ЊИМ ЋЕ БИТИ ТЕШКО!
МОЖЕМО ДА ПРОБАМО!

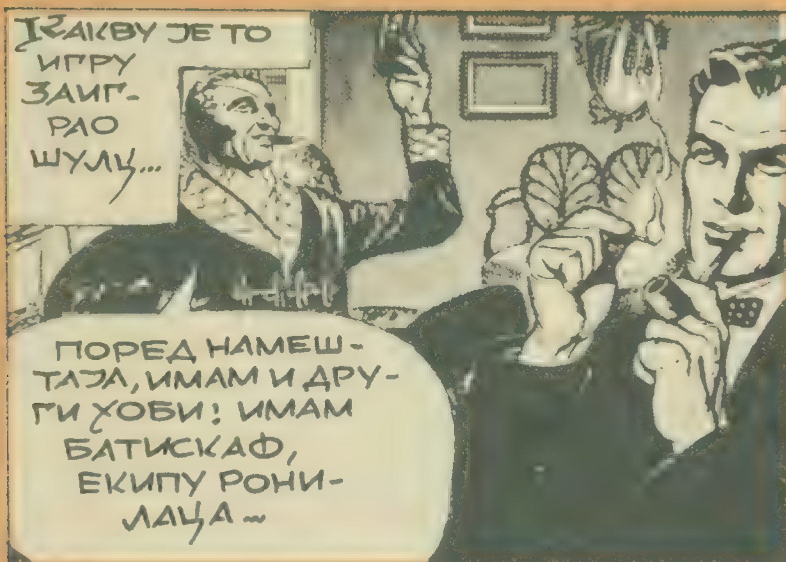
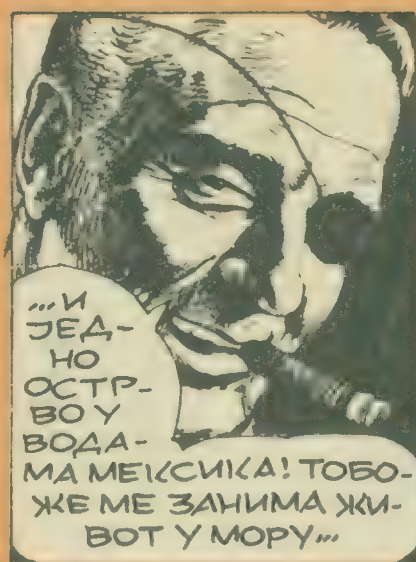

ДОСТА ЈЕ, МОМЦИ! ОДЛАЗИТЕ!
АЛИ...

РЕКО САМ... ОДЛАЗИТЕ!

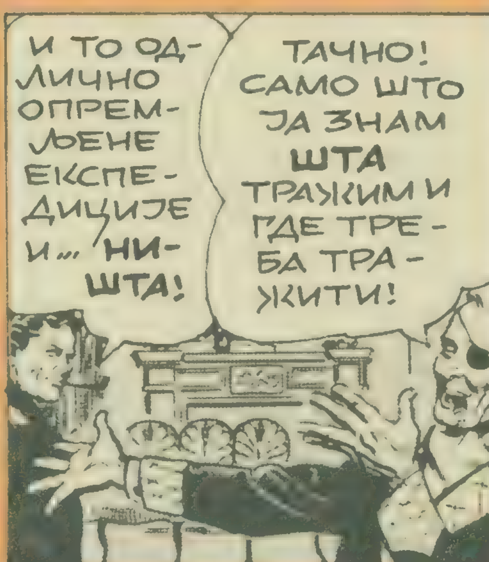

МАЛО КАСНИЈЕ...
ЗНАТЕ, ТЕМПЛ! ПОЧИЊЕТЕ ДА МИ СЕ СВИЂАТЕ!

УПОРНИ СТЕ... И У ТОМЕ СЛИЧНИ МЕНИ!

ДА МИ НИЈЕ СТАЛО ТОЛИКО ДО ТОГ РЕМБРАНТА МОЖДА БИХ ГА И ВРАТИО!
ТО БИ БИЛО ПРАВИЧНО!

КАКВУ ЈЕ ТО ИГРУ ЗАИГРАО ШУЛЦ...
ПОРЕД НАМЕШТАЈА, ИМАМ И ДРУГИ ХОБИ! ИМАМ БАТИСКАФ, ЕКИПУ РОНИЛАЦА...

...И ЈЕДНО ОСТРВО У ВОДАМА МЕКСИКА! ТОБОЖЕ МЕ ЗАНИМА ЖИВОТ У МОРУ...

У СТВАРИ ЗАНИМА МЕ ПОТОНУЛО БЛАГО!

ПОТОНУЛО БЛАГО? ПА ТО ЈЕ НАИВНО, ШУЛЦЕ! ТОЛИКИ СУ ВЕЋ ТРАЖИЛИ РАЗНЕ ПОТОНУЛЕ ГАЛИЈЕ...

И ТО ОДЛИЧНО ОПРЕМЉЕНЕ ЕКСПЕДИЦИЈЕ И... НИШТА!
ТАЧНО! САМО ШТО ЈА ЗНАМ ШТА ТРАЖИМ И ГДЕ ТРЕБА ТРАЖИТИ!

И МОГУ ВАМ РЕЋИ ДА СУ ПРВИ РЕЗУЛТАТИ ОДЛИЧНИ!

ПОЛ ЈЕ ПАЖЉИВО СЛУШАО...
СВИЂАТЕ МИ СЕ, КАО ШТО РЕКОХ! И ЖЕЛЕО БИХ ДА ВАМ ПОКАЖЕМ КАКО САМ ГА ОРГАНИЗОВАО!

ПОЋИ ЋЕМО СУТРА! ПОВЕДИТЕ И ЖЕНУ! ПОСЛАЋУ ПО ЊУ...

НА ТОМ ИЗЛЕТУ... МОЖДА ЋЕМО СЕ СПОРАЗУМЕТИ ЗА РЕМБРАНТА!

СУТРАДАН ЈЕ СТИГЛА И СТИВ...
ШТА ОВО ЗНАЧИ, ПОЛЕ? ТАЈ ЧОВЕК ТЕ ПРЕБИО...

ОБЈАСНИЋУ ТИ ГОРЕ У СОБИ!

ПУСТИЋУ ЈАЧЕ РАДИО... АКО НАС ПРИСЛУШКУЈУ...

ПОЛ ЈЕ СВЕ ИСПРИЧАО СТИВ...

...ОНДА ЈЕ НАЈЕДНОМ ПОСТАО ЉУБАЗАН И ПОЗВАО НАС ДА ПОГЛЕДАМО ТАЈ ЊЕГОВ ПОДВОДНИ ПРОЈЕКТ...

НЕ ВЕРУЈЕМ МУ НИШТА... АЛИ МЕ ТО КОПКА ПА САМ ПРИХВАТИО ПОЗИВ!

ПОЛАЗИМО КРОЗ ЧЕТВРТ САТА!

ЛУД СИ, ПОЛЕ! УЛЕТЕО СИ МУ У РУКЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ОЧАРАН САМ ШТО САМ ВАС УПОЗНАО, ГОСПОЂО ТЕМПЛ!

СВИ СМО НА ОКУПУ? ОНДА КРЕНИМО!

ПРАВО НА ОСТРВО С БЛАГОМ!

ШУЛЦОВ ПРИВАТНИ АВИОН СПУСТИО СЕ НА ОБАЛУ МАЛОГ ОСТРВА КРАЈ МЕКСИЧКЕ ОБАЛЕ...

ЕВО НАС, ПРИЈАТЕЉИ! ОСТРВО САН МАРТИНО! МОЈЕ ОСТРВО!

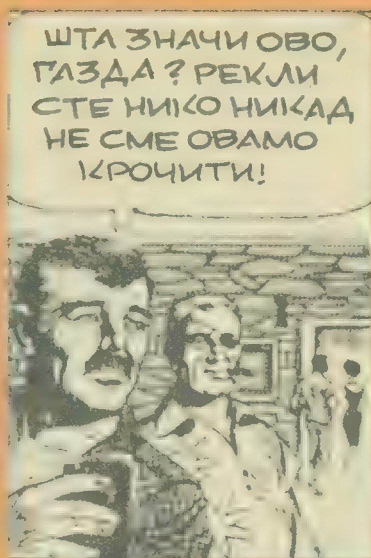
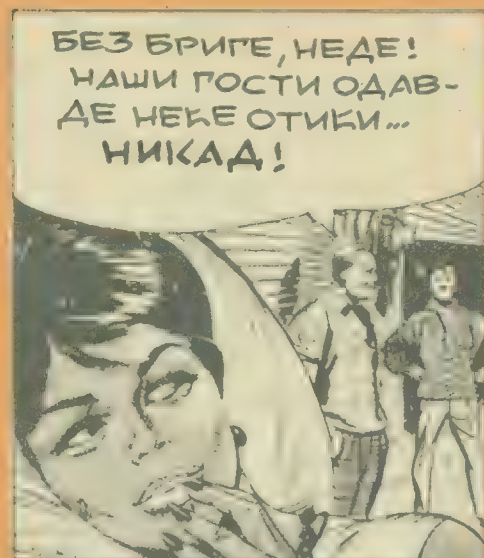
ДОЗВОЛИТЕ ДА ВАМ И ОВДЕ ПОЖЕЛИМ ДОБРОДОШЛИЦУ!

ШТА ЈЕ МАТОРОМ ТРЕБАЛО ДА ОВАМО ДОВОДИ СТРАНЦЕ?

ДОЗВОЛИТЕ ДА ВАМ ПРЕДСТАВИМ НЕДА БЕЛМЕНА, ШЕФА ЧИТАВОГ ПРОЈЕКТА!

ГОСТИМА ЋЕМО СВЕ ПОКАЗАТИ, НЕДЕ!

АЛИ, ВЕЧЕРАС ЋЕМО СЕ ЗАБАВЉАТИ!

ХВАЛА, ШУЛЦЕ! БИЛО ЈЕ ПРИЈАТНО! АЛИ, ТРЕБА ПОЋИ НА СПАВАЊЕ...
АКО СУТРА РАНО УСТАЈЕМО!
ЛАКУ НОЋ!

ШТА ЗНАЧИ ОВО, ГАЗДА? РЕКЛИ СТЕ НИКО НИКАД НЕ СМЕ ОВАМО КРОЧИТИ!

БЕЗ БРИГЕ, НЕДЕ! НАШИ ГОСТИ ОДАВДЕ НЕЋЕ ОТИЋИ... НИКАД!

Жил је чула разговор...
КАКО ТО ГОВОРИШ, БЕНЕ?
ЗНАШ, ТАЈ ТЕМПЛ ЗНА ВИШЕ НЕГО ШТО ТРЕБА! НЕ СМЕМО ГА ПУСТИТИ...

МИСЛИМ ТАЧНО ОНО ШТО КАЖЕМ!
КАО ГАНГСТЕР ИЗ ФИЛМОВА! НЕ МИСЛИШ...

ЗБОГ ЊЕГА БИХ МОГАО ИЗГУБИТИ СВОГ РЕМБРАНТА! РАДИЈЕ БИХ ИЗГУБИО ТЕБЕ...

Сутрадан је Шулцова јахта кренула према месту истраживања...
ОНО ЈЕ БАЗА, НАШ МАТИЧНИ БРОД!

САД ЈЕ ИЗНАД РАДИЛИШТА БРОЈ ЈЕДАН! БРОД СНАБДЕВА ВАЗДУХОМ И ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ БАТИСКАФ И ИГЛОЕ...

ИГЛОЕ?
ДА! ОНИ СУ МОЈ ПРОНАЛАЗАК! ВИДЕЋЕТЕ!

Прешли су на брод-базу...
АКО ЖЕЛИТЕ МОГЛИ БИСМО ДА СЕ СПУСТИМО ПОД ВОДУ!

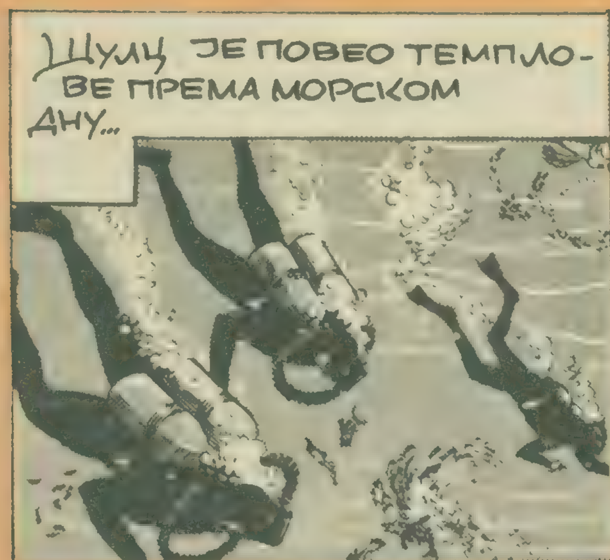
РОБИ, ОПРЕМИ МОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ ЗА ГЊУРАЊЕ!

ВИДИТЕ, ИМАМО ЧАК И ГАРДЕРОБУ ЗА ДАМЕ!
ХВАЛА, ЖИЛ!

ДОК СУ СЕ ПРИПРЕ-МАЛИ...
НАЈПРЕ ЋУ ВАМ ПОКАЗАТИ СВОЈ ПОНОС ...БАТИСКАФ!

ИЗРАЂЕН ЈЕ ПО МОЈИМ НАЦРТИМА! ПРАВА ПОДВОДНА РАДИОНИЦА!

СПРЕМНИ СТЕ, ГОСПОЂО ТЕМПЛ?
ДА!

ШУЛЦ ЈЕ ПОВЕО ТЕМПЛОВЕ ПРЕМА МОРСКОМ ДНУ...

КАД СУ СЕ СПУСТИЛИ...
ПОМОГАО ИМ ЈЕ ДА УЂУ У БАТИСКАФ...

ИЗМЕЂУ НАС И ОСТАЛОГ СВЕТА ЛЕЖЕ МИЛИОНИ ТОНА ВОДЕ!

А САД ЋУ ВАМ ПОКАЗАТИ УНУТРАШЊОСТ НАЈБОЉЕГ БАТИСКАФА НА СВЕТУ...

КРЕНУЛИ СУ И...
ОВО ЈЕ ЊЕГОВО „СРЦЕ"! САД ЋУ УГАСИТИ СВЕТЛОСТ...

...ДА БИСТЕ ВИДЕЛИ ИГЛОЕ!
А ШТА СУ ОНИ ЗАПРАВО?

ПОКУШАЈ ДА СТВОРИМО УДОБНА БОРАВИШТА ЗА МОЈЕ АКВАНАУТЕ!

ШУЛЦ ЈЕ НАСТАВИО...
...ЧАК И СТАЛНА ПОДВОДНА НАСЕЉА! ОСНОВАЋЕМО ЧИТАВЕ ПОДВОДНЕ ФАРМЕ ЗА ГАЈЕЊЕ ПЛАНКТОНА... ИЛИ ЋЕМО ТРАЖИТИ БЛАГО!

ПОКАЗАЋУ ВАМ ЈЕДАН ОД ЊИХ!

ДОК СУ ПОЛ И СТИВ УЛАЗИЛИ У ЈЕДНУ „КУЋИЦУ"...
...БЕЛМЕН ИХ ЈЕ СА СТРАНЕ ПОСМАТРАО.

А ОНДА ЈЕ НА ШУЛЦОВ ЗНАК ПРИШЛО...

А ГДЕ ЈЕ ШУЛЦ? ОХ... ОН ЗАТВАРА КАПАК!

БЕЛМЕН ЈЕ ПОМОГЛО ШУЛЦУ ДА ЗАТВОРЕ ТЕМПЛОВЕ...

ГОВОРИЛА САМ ТИ, ПОЛЕ! ШУЛЦ НАС ЈЕ НАСАМАРИО!
МОЖДА СИ У ПРАВУ, СТИВ! АЛИ, САД КАЈАЊЕ НЕ ПОМАЖЕ!

БЕЛМЕН И ШУЛЦ ВРАЋАЈУ СЕ НА ПОВРШИНУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ У БАТИСКАФУ...
ДА ВИДИМО ШТА ЈЕ ГОРЕ!

ДОВОД ВАЗДУХА ЈЕ У РЕДУ! ИМАМО ЧАК И ТЕЛЕФОН!

КОГА ДА ПОЗОВЕМО СТИВ?

ПОЛ СЕ, НАРАВНО, ШАЛИО НЕ БИ ЛИОХРАБРИО СТИВ...
АЛО, КО ЈЕ ТАМО?

МЕРИДЈУ? ВИ СТЕ МИСТЕР ТЕМПЛ? КАКО ЈЕ ДОЛЕ?

ШТА РАДИШ ТО, ИДИОТЕ? ОСТАВИ СЛУШАЛИЦУ И ГУБИ СЕ!

ШУЛЦ ЈЕ ПРИХВАТИО СЛУШАЛИЦУ...
САД СИ НА ПРАВОМ МЕСТУ, ТЕМПЛ!

НИКО СЕМ МОЈИХ ЉУДИ НЕ ЗНА ГДЕ СИ! ТАМО ЋЕШ И ОСТАТИ!

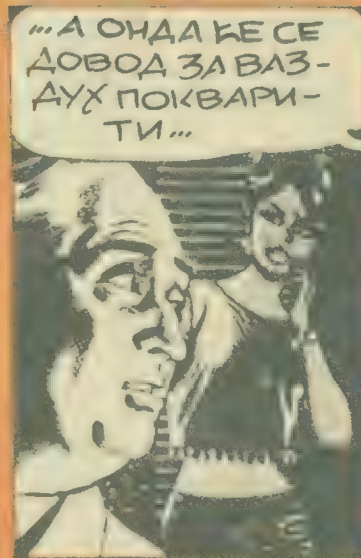
О ЧЕМУ, ДО ВРАГА, ГОВОРИШ, ШУЛЦЕ?

ДОК СЕ РАЗГОВОР ВОДИО...
ПСССТ!
ПРИСЛУШКУЈЕТЕ?

СВИ ЋЕ МИ ПОВЕРОВАТИ КАД БУДЕМ ИСПРИЧАО ДА СТЕ ТИ И ТВОЈА ЖЕНА ЖЕЛЕЛИ ДА НОЋ ПРОВЕДЕТЕ У ИГЛОУ...

...А ОНДА ЋЕ СЕ ДОВОД ЗА ВАЗДУХ ПОКВАРИТИ...

ШУЛЦ СЕ ПАКОСНО СМЕЈАО...
ЗБОГОМ, ТЕМПЛ! ЗАТВАРАМ ДОВОД! ТИ И ТВОЈА ЖЕНА ИМАЋЕТЕ ВАЗДУХА ЈОШ ДВА САТА...

НИКАД НИСАМ ВОЛЕО ЊУШКАЛА!

ШУЛЦЕ! ШУЛЦЕ! СПУСТИО ЈЕ СЛУШАЛИЦУ... ЗЛИКОВАЦ!

ЖИЛ И МЕРИДЈУ СУ ЗАПРЕПАШЋЕНИ...
ШТА ДА РАДИМО? НЕ СМЕМО ДОЗВОЛИТИ...
ЧУЈТЕ, ЖИЛ! РЕЋИ ЋУ ВАМ...

У ОВО ВРЕМЕ ГАЗДА СА БЕЛМЕНОМ ОБИЧНО ПИЈЕ ВИСКИ У САЛОНУ! ДОК ИХ ЈА БУДЕМ ПОСЛУЖИВАО ВИ ОТВОРИТЕ ВЕНТИЛ ЗА ВАЗДУХ...

АЛИ НЕ ЗНАМ КОЈИ ЈЕ!
НАЂИТЕ НЕКАКО!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ВАЗДУХА ЋЕМО ИМАТИ ЗА ДВА САТА! НЕШТО ГА ИМА И У БОЦАМА РОНИЛАЧКЕ ОПРЕМЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ СМИСЛИЋЕМО НЕШТО!
ВЕРУЈЕШ У ТО?

ОНИ ЋЕ СЕ ЗАДРЖАТИ УЗ ЧАШИЦУ! САД ЈЕ ТРЕНУТАК, ЖИЛ!

ЖИЛ ЈЕ СПРЕМНА ДА ПОМОГНЕ ТЕМПЛОВИМА...
АЛИ, КОЈИ ЈЕ ПРАВИ ВЕНТИЛ?
76

СТИВ, ОДАВДЕ НЕМА ИЗЛАСКА! КАО ДА СМО У ТРЕЗОРУ НЕКЕ БАНКЕ!

МОГЛИ БИСМО ДА ВИДИМО ШТА РАДЕ НАШИ ГОСТИ!
АХА!

СПРЕМИО САМ ЈОШ ПО ЈЕДНО ПИЋЕ...
НЕКА ЧЕКА, МЕРИДЈУ!

ЖИЛ, ШТА РАДИШ ОВДЕ?
17

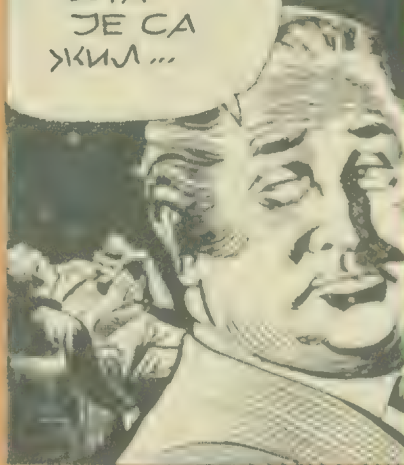
СТАЛНО ЗАБАДАШ СВОЈ ЛЕПИ НОСИЋ ТАМО ГДЕ МУ НИЈЕ МЕСТО! ИЗЛАЗИ!
ПУСТИ МЕ!

ШУЛЦ ЈЕ БИО БЕСАН...
ОСТАЋЕШ ТУ ЗАКЉУЧАНА СВЕ ДОК СЕ НЕ ВРАТИМО НА САН МАРТИНО!

А ГДЕ СИ ТИ, МЕРИДЈУ? ЧАШЕ СУ НАМ ПРАЗНЕ!
ОДМАХ...

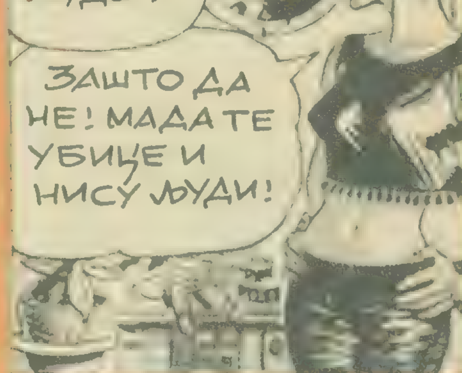

МЕРИДЈУ ЈЕ ОТАД СТАЛНО ДОЛИВАО ШУЛЦУ И БЕЛМЕНУ...
ЛАКШЕ... ИНАЧЕ ЋУ СЕ ОПИТИ!
ЗАР ТАКВА ЈУНАЧИНА ДА СЕ ОПИЈЕ?

ДА ВИДИМ ШТА ЈЕ СА ЖИЛ...

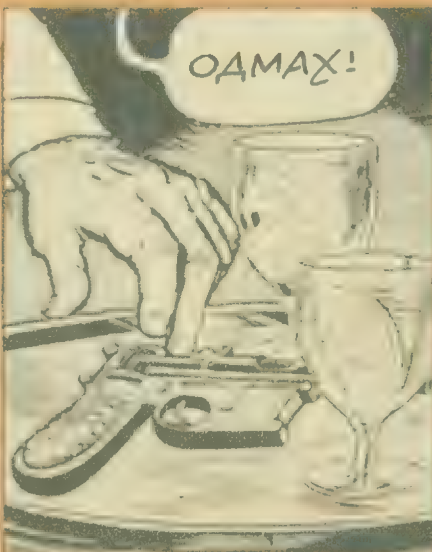

МНОГО СУ ПОПИЛИ АЛ' ЈОШ СЕ ДРЖЕ!
МОРАТЕ НЕШТО ДРУГО СМИСЛИТИ... ДА СПРЕЧИМО УБИСТВО!

У БАТИСКАФУ ЈЕ СВЕ МАЊЕ ВАЗДУХА...
СТИВ... МОРАЋЕМО... ГЊУРАРАЧКИ РЕЗЕРВОАРИ...

ДА ПРОБАМ СА ОВИМ? ТО САМ ОДУЗЕО ТЕМПЛУ... ТИМЕ ЈЕ УСПАВАО ПСЕ!

ХОЋЕ ЛИ ДЕЛОВАТИ И НА ЉУДЕ?
ЗАШТО ДА НЕ! МАДА ТЕ УБИЦЕ И НИСУ ЉУДИ!

МЕРИДЈУ СЕ ВРАТИО У САЛОН...
ЖИВЉЕ, МЕРИДЈУ! ПОСЛУЖИ НАС!

ОДМАХ!

ЖАО МИ ЈЕ ШТО МОРАМ...

МЕРИДЈУ ЈЕ ИСПАЛИО НА ШУЛЦА И БЕЛМЕНА...
ДЕЛОВАЛО ЈЕ! ЗАСПАЛИ СУ!

ОХ... НЕКО ДОЛАЗИ! ШТА ДА КАЖЕМ?

ШТА ЈЕ ТО С ЊИМА?

ЖАО МИ ЈЕ ШТО ТАКО МОРАМ ДА СЕ ИЗРАЗИМ... АЛИ, ПРЕПИЛИ СУ!

ПОМОЗИТЕ ДА ИХ СМЕСТИМ У ПОСТЕЉЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЈОШ ДВАДЕСЕТАК МИНУТА... И КРАЈ!

МЕРИДЈУ ЈЕ ПОХИТАО ДО ЖИЛ...
НАШАО САМ КЉУЧ У ШУЛЦОВОМ ЏЕПУ!

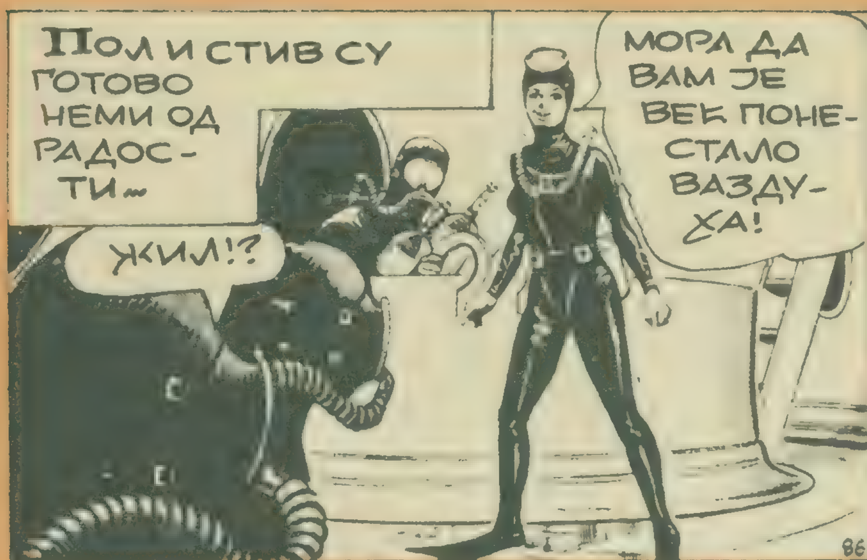

ВИ СТЕ ГЕНИЈЕ, МЕРИДЈУ!
НЕ... САМО ИМАМ МАЛО САВЕСТИ!

ИМАМ И КЉУЧ ОД ОДАЈЕ СА ГЊУРАЧКОМ ОПРЕМОМ! ВОЛИТЕ ЛИ ДА РОНИТЕ?
НЕ, АЛИ ЋУ ПОЋИ СА ВАМА!

СТИВ, ОПРОСТИ ШТО САМ ТЕ УВУКАО У ОВО! ИПАК, ЈОШ СЕ НАДАМ ДА ШУЛЦ НЕЋЕ ИЋИ ДО КРАЈА...

ЧЕКАЈ! ЧУЈЕМ НЕШТО! КАО ДА НЕКО ДОЛАЗИ!

ОХ! МОРА ДА МИ СЕ ПРИВИЂА!?

Пол и Стив су готово неми од радости...
Жил!?
Мора да вам је већ понестало ваздуха!
86

Па смо понели резервне боце!

Шулц вас је послао?
Не! Успавали смо га пре но што смо кренули!

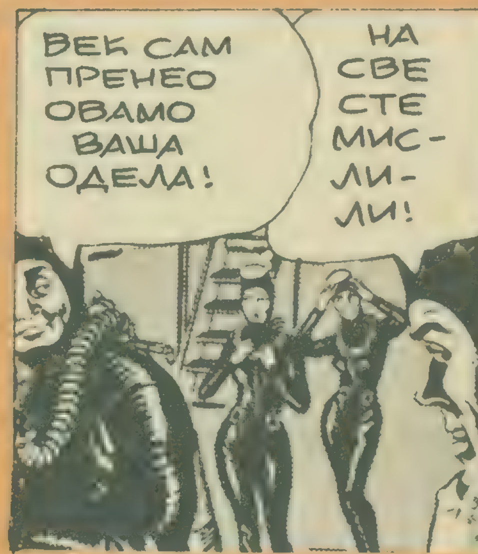

Можете ли да пливате? Имате ли снаге?
Можемо!
Нарочито... на више!

Ја ћу први... да вам показујем правац! Нећемо на брод-базу...

...већ на јахту! Сигурније... ако су приметили наш нестанак!

Запливали су према површини...

Пазите... што тише!

Већ сам пренео овамо ваша одела!
На све сте мислили!

Јахта је била усидрена уз сам брод-базу где се у међувремену...
Хеј, неде! Пробуди се! Препили смо!
...Шулц освестио.

Има ли овде кога?
20

То је Шулц, зар не? Препустите га мени! Дајте ми светиљку!

ШУЛЦ НИЈЕ МОГАО ДА ПОВЕРУЈЕ
ШУЛЦЕ!

ЧУДНО ИЗГЛЕДАШ! ДА ТИ НИЈЕ ПОНЕСТАЛО КИСЕОНИКА?
ТЕМПЛ? НЕМОГУЋЕ! НИСИ ТО ТИ...

ЈОШ НИСАМ МРТАВ! ПРЕЛАЗИ НА ЈАХТУ!

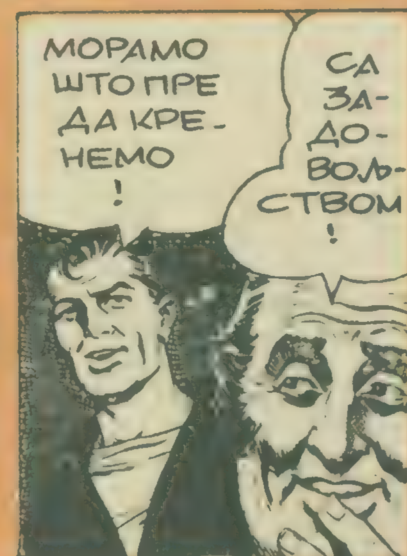

МАМУРНОГ ШУЛЦА НИЈЕ БИЛО ТЕШКО САВЛАДАТИ...
МЕРИДЈУ, ОТИДИТЕ НА ПАЛУБУ! БОЈИМ СЕ ДА СМО ПРОБУДИЛИ ЉУДЕ!

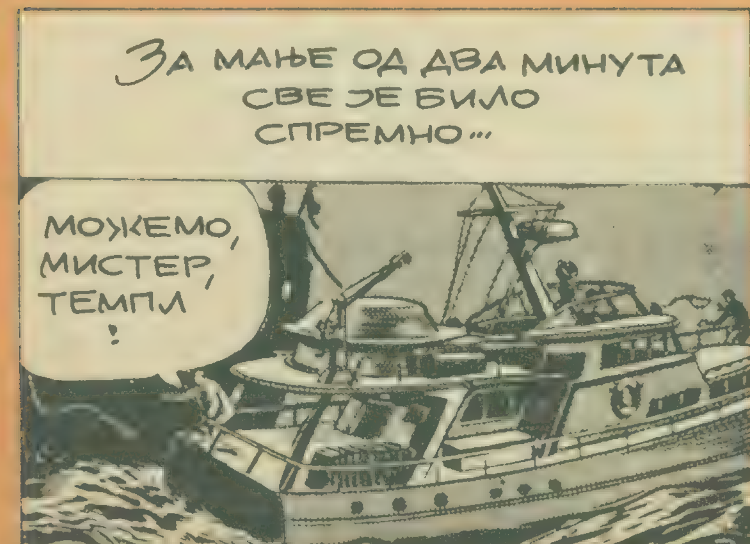

ИЗМИСЛИТЕ НЕШТО... СМИРИТЕ ИХ!
БЕЗ БРИГЕ!

ШТА СЕ ТО ДОГАЂА, МЕРИДЈУ?
МИСТЕР ШУЛЦ СЕ ЉУТИ ШТО ЈЕ ПОНЕСТАЛО ПИЋА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
СВЕ ЈЕ У РЕДУ?
ДА! ВРАТИЛИ СУ СЕ ДА НАСТАВЕ СПАВАЊЕ!

ДОБРО ЈЕ! А САДА, СТИВ И ВИ ДИГНИТЕ СИДРО! ЈА ЋУ СТАВИТИ ЈАХТУ У ПОКРЕТ...

МОРАМО ШТО ПРЕ ДА КРЕНЕМО!
СА ЗАДОВОЉСТВОМ!

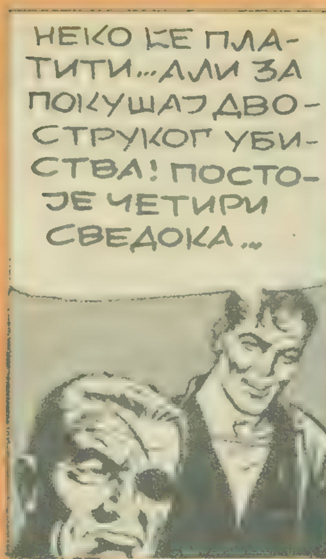

ЗА МАЊЕ ОД ДВА МИНУТА СВЕ ЈЕ БИЛО СПРЕМНО...
МОЖЕМО, МИСТЕР ТЕМПЛ!

СВА СРЕЋА ШТО ПОСАДА ЧВРСТО СПАВА!

ТАКО, ЖИЛ! ДРЖИТЕ ТАЈ КУРС... ПРАВО НА КОНТИНЕНТ! ИДЕМ ДА ВИДИМ ШУЛЦА!
РАЗУМЕМ, КАПЕТАНЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ОДВЕЖИ ГА, СТИВ!

ПРОКЛЕТНИЧЕ, ПЛАТИЋЕШ ТИ ЗА ОВО!

НЕКО ЋЕ ПЛАТИТИ... АЛИ ЗА ПОКУШАЈ ДВОСТРУКОГ УБИСТВА! ПОСТОЈЕ ЧЕТИРИ СВЕДОКА...

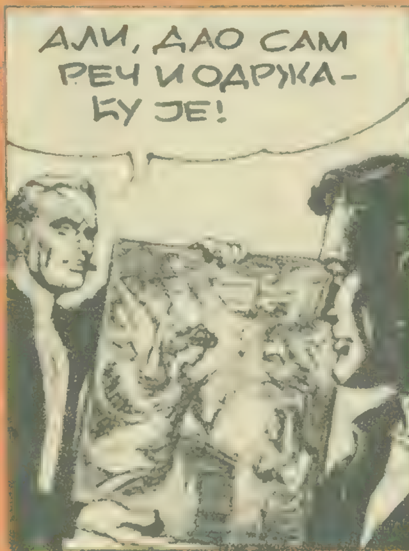

ФЕДЕРАЛНЕ ВЛАСТИ НЕЋЕ НА ТО ЗАТВОРИТИ ОЧИ КАО ПОЛИЦИЈА У ТВОМ ГРАДУ!

ШУЛЦ ЈЕ ПРИТЕРАН У КОШАК...
МИ НЕ ЖЕЛИМО ДА СЕ УПЛИЋЕМО У ДУГОТРАЈНИ ПРОЦЕС... МОЖЕМО СЕ И НАГОДИТИ!

ПОЋИ ЋЕМО ТВОЈОЈ КУЋИ! ДАЋЕШ НАМ РЕМБРАНТА И МИ НЕЋЕМО ПОДНЕТИ ПРИЈАВУ!

ПРИСТАЈЕМ! ПРОКЛЕТ БИО!

КАД СУ СТИГЛИ НА ЛОГ АЈЛЕНД ШУЛЦ ИМ ЈЕ ПРЕДАО СЛИКУ...
УБИО БИХ ТЕ ЗБОГ ОВОГ, ТЕМПЛ...

АЛИ, ДАО САМ РЕЧ И ОДРЖАЋУ ЈЕ!

МОЖДА ЋУ СЕ ИПАК НА КРАЈУ ЈА СМЕЈАТИ! КАКО ЋЕТЕ КРОЗ ЦАРИНУ?
МИСЛИЛИ СМО И НА ТО! ПОЗАЈМИЋЕМО ВАШ **СПЕЦИЈАЛНИ** ШТАП!

МЕРИДЈУ ЈЕ ДОНЕО ШТАП...
ХОЋЕТЕ ЛИ ГА ВИ ЛИЧНО ПОКАЗАТИ МИСТЕР ТЕМПЛУ?

НАБАВИО ГА ЈЕ ОТАЦ МИСТЕР ШУЛЦА У ВРЕМЕ ПРОХИБИЦИЈЕ! СТАЈЕ У ЊЕГА ДОСТА РУМА!

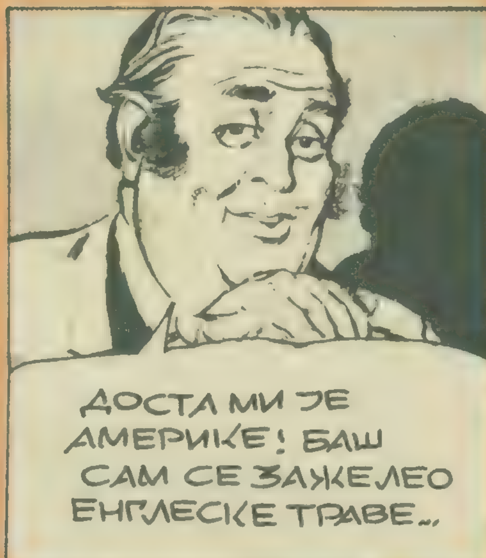

СТАЋЕ И РЕМБРАНТОВО ПЛАТНО!

Све четворо прешло је у хотел...
ПА, МЕРИДЈУ! ЖИЛ... ОВО ЗА ОПРОШТАЈ!
НИ ГОВОРА, МИСТЕР ТЕМПЛ!

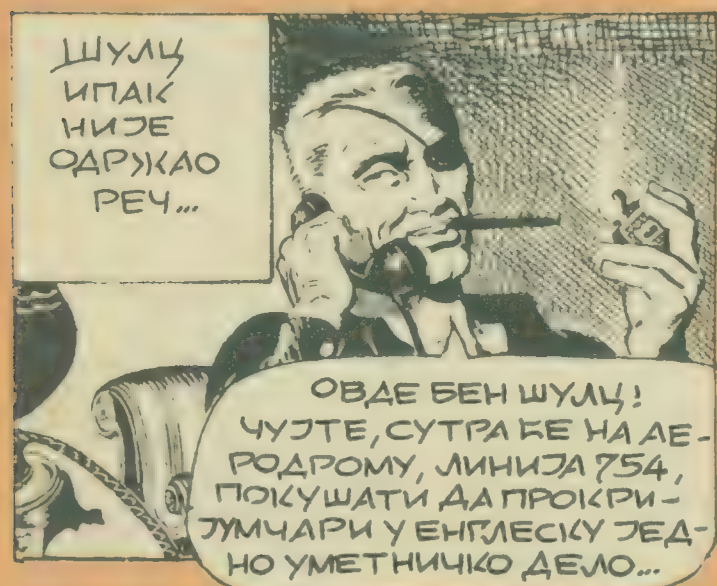

ЖИЛ И ЈА... РАЗГОВАРАЛИ СМО! БИЋЕМО ЗАЈЕДНО СРЕЋНИЈИ У ЕНГЛЕСКОЈ... ДАЛЕКО ОД ШУЛЦА!
У ЗАЈЕДНИЧКОМ ДОМУ!

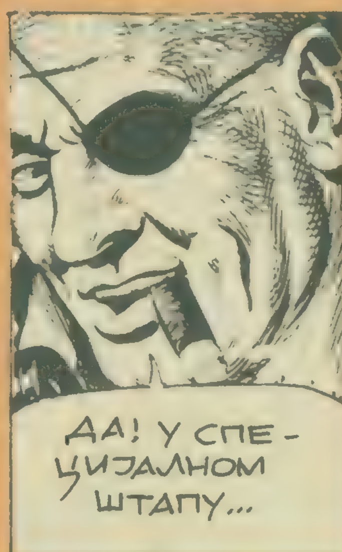

ПОРЕД ТОГА, ЈА ЋУ СА ОВИМ ШТАПОМ ЛАКШЕ ПРОЋИ ЦАРИНУ!
СЈАЈНО!
ВАМА НИКАКО НЕ ОДГОВАРА!

РЕЗЕРВИСАО САМ ЗА СЕБЕ И ЖИЛ МЕСТА У ИСТОМ АВИОНУ КОЈИМ СЕ И ВИ СУТРА ВРАЋАТЕ...

ДОСТА МИ ЈЕ АМЕРИКЕ! БАШ САМ СЕ ЗАЖЕЛЕО ЕНГЛЕСКЕ ТРАВЕ...

За то време...
УПРАВА ЦАРИНЕ? МОЛИМ ХЕВЕРСОНА...

Шулц ипак није одржао реч...
ОВДЕ БЕН ШУЛЦ! ЧУЈТЕ, СУТРА ЋЕ НА АЕРОДРОМУ, ЛИНИЈА 754, ПОКУШАТИ ДА ПРОКРИЈУМЧАРИ У ЕНГЛЕСКУ ЈЕДНО УМЕТНИЧКО ДЕЛО...

ДА! У СПЕЦИЈАЛНОМ ШТАПУ...

НИЈЕ ПРАВО ДА ВИ НОСИТЕ ШТАП И ИЗЛАЖЕТЕ СЕ РИЗИКУ...
БЕЗ БРИГЕ! НЕМА РИЗИКА...
Сутрадан...

На пасошкој и царинској контроли...
САМО БЕЗ ПАНИКЕ, ТЕМПЛ!

ЧОВЕК СА ШТАПОМ! ЗАУСТАВИЋЕМО ГА!

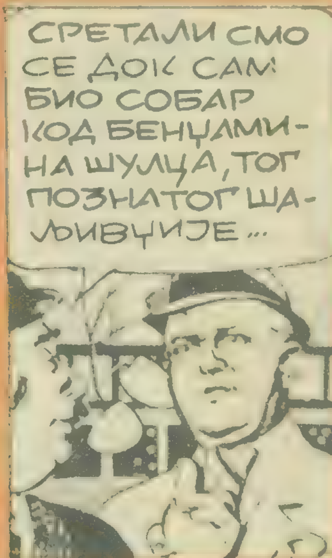

МОГУ ЛИ ДА ПОГЛЕДАМ ВАШ ШТАП, ГОСПОДИНЕ?

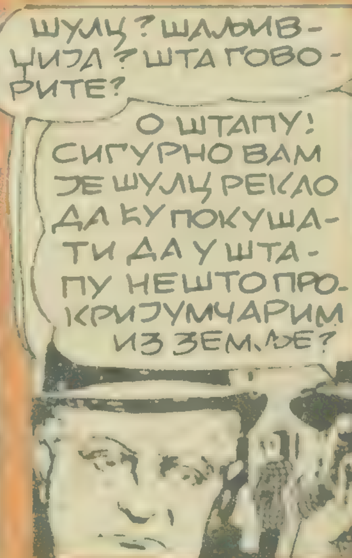

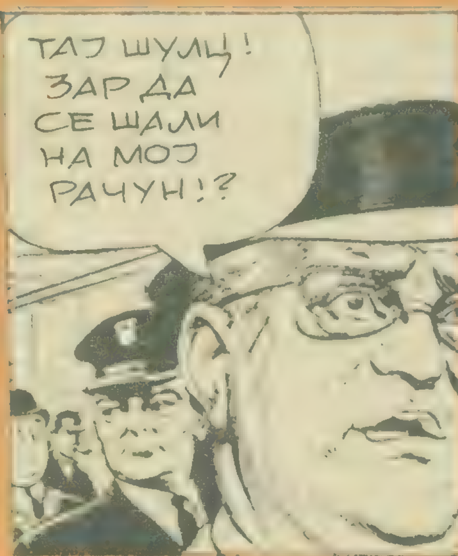

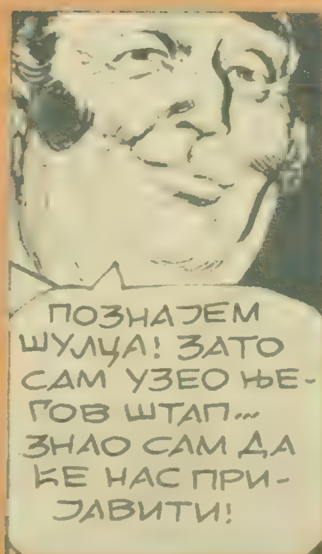

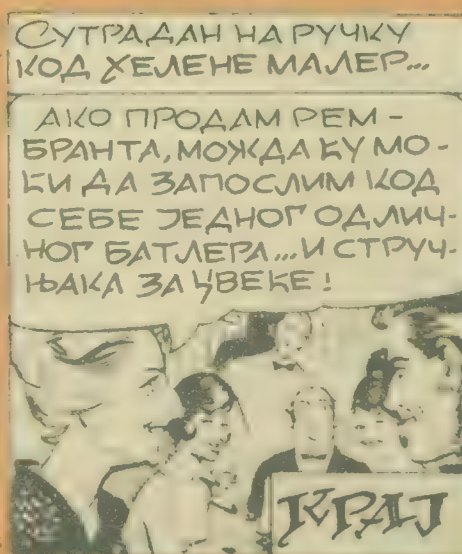

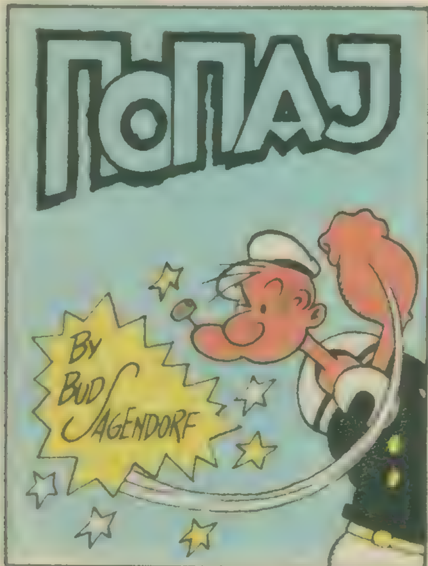

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **После двадесет година**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ЧИТАВ ТАЈ ПРОКЛЕТИ СУКОБ ГЕНЕРАЦИЈА ПОЧИЊЕ И СВРША-ВА СЕ РЕЧЈУ **НЕ**!

ОДРАСЛИ МНОГО ВОЛЕ ТУ РЕЧ **НЕ**!
ЊОМЕ ОДГОВА-РАЈУ НА СВА ПИТА-ЊА КОЈА ЧАК И НЕ ЧУЈУ!

НЕ! НЕ! НЕ! ТО ЈЕ СВЕ ШТО УМЕЈУ ДА НАМ КАЖУ!
МАЛА ДЕЦА НЕ ВОЛЕ РЕЧ **НЕ**!

КЛАДИМ СЕ... ДА САД ПИТАМ ПОПАЈА КОЈИ ЈЕ ДАН У НЕДЕ-ЉИ... ОДГОВОРИЋЕ МИ **НЕ**!

СВЕ ДОК НИСАМ ПООДРАСТ'О ВЕРОВ'О САМ ДА МИ ЈЕ ИМЕ **НЕ**!

КАД ЈЕ ВЕЋ ТАКО... ОПЕТ ИДЕМ ДА ОД ЊЕГА ТРАЖИМ НЕШТО НА ШТА ЋЕ ОДГОВО-РИТИ **НЕ**!
БИО БИ НЕСРЕЋАН КАД БИ МУ ПРОШ'О ДАН А ДА МИ НЕШТО НЕ ЗАБРАНИ!

МОГУ ЛИ НА КУПА-ЊЕ?
МОЖЕШ! ДАН ЈЕ К'О СТВОРЕН ЗА ПЛИВАЊЕ!

?
?

ФУЈ! НЕ КУПА МИ СЕ!
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА МОЛИМ НЕШТО ДРУГО... ДА МИ КУПИ КОЊА ИЛИ ЕЛЕКТРИЧНИ ВОЗ!
9-10
BUD SAGENDORF
1194/17

СЛАВИША ВАЈНЕР-ЧИЧА ПОСЛЕДЊА БОМБА

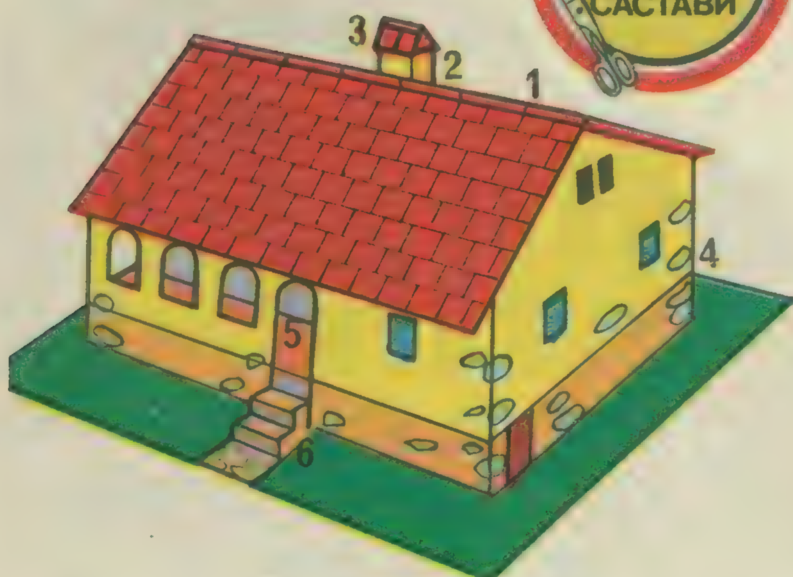

НАСТАВИЋЕ СЕ

КУЋЕ ИЗ НАШИХ КРАЈЕВА

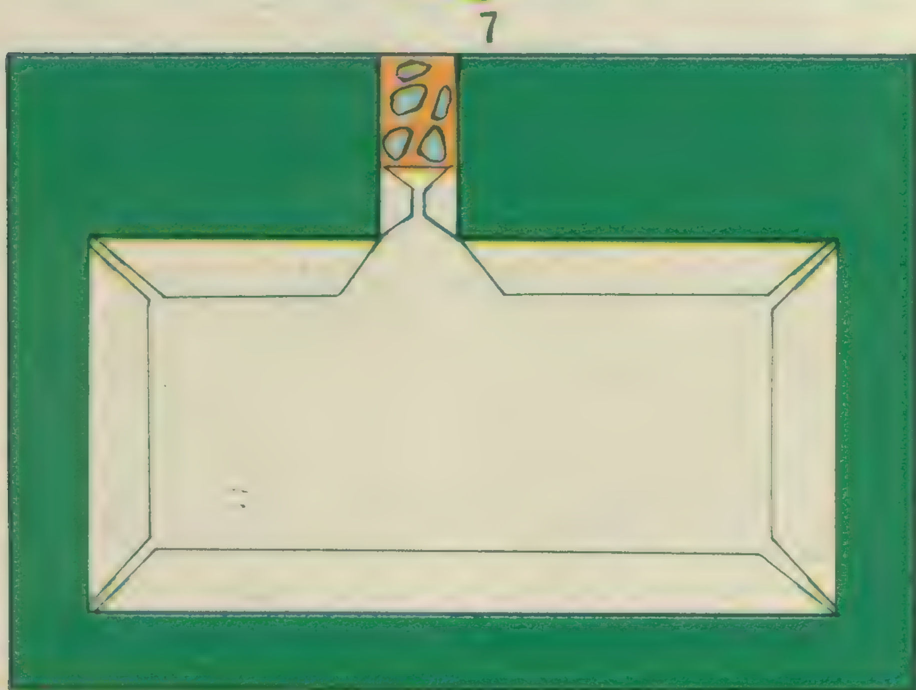
СЛАВОНСКА КУЋА

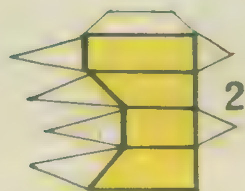
Све делове нацрта залепи на хамер, изрежи их и обради као што видиш на слици готовог модела. Необојене полукружне отворе на трему изрежи и одбаци како би се видео унутрашњи изглед трема „5“.

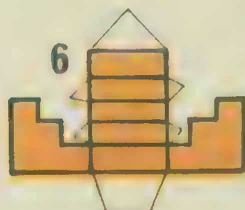
Пиши нам да ли желиш да објавимо нацрте и помоћних објеката за сваку **кућу из наших крајева:** војвођански ђерам, шумадијски бунар на точак, тор за овце, шталу, тракторску станицу, сеоску кућу итд.

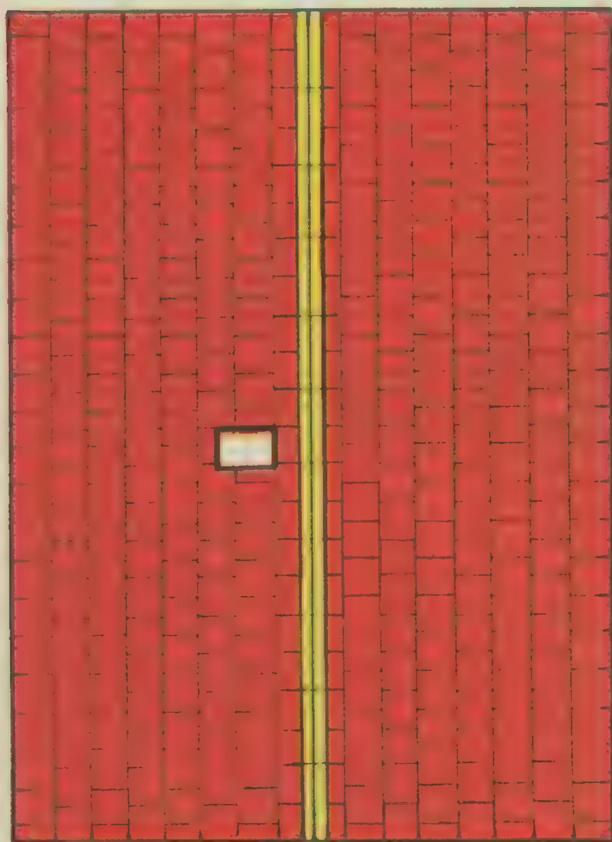
МИ-РИЗ

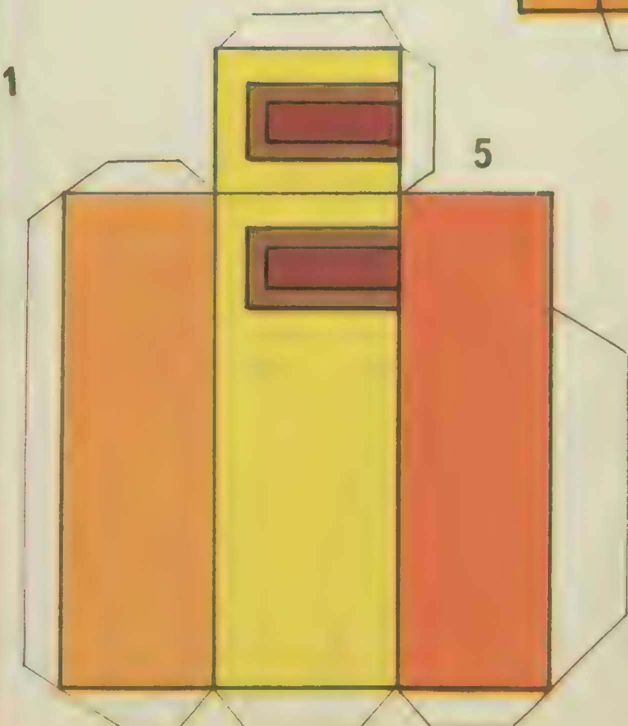

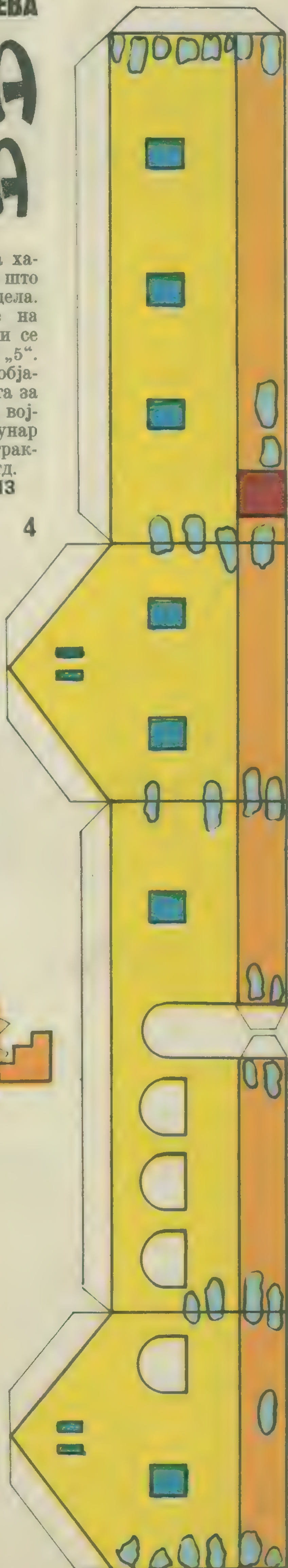

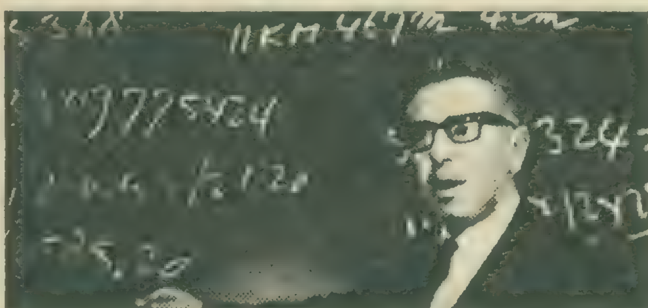

ШЕСТИЦА ПЛАВА!

Ниједан од генијалних математичара који напамет рачунају брже од компјутера нема појма како то постиже. Чувена Уранија Дијамонди објаснила је да за њу нема тешкоћа јер сваку цифру види у — другој боји.

Одељење за теорију Европског центра за нуклеарна истраживања поред сложених електронских рачунара редовно користи услуге Вилијама Клајна, човека-компјутера.

Суседи, професори, новинари, сви су били збуњени. Оклевали су и снебивали се да дечаку поставе неко теже питање из рачуна. Били су задивљени већ и тим што множи троцифреним бројевима и он је имао муке да их убеди како слободно могу да му поставе неки компликованији задатак.

— Помножи 1 594 323 са 3456! — предложио је неко с неверицом у гласу. Само после неколико секунди, дечак је напамет, без помоћи папира и оловке, израчунао:

— 5 509 980 288. — Одрасли су дохватили оловке и бацили се на проверавање. После пет минута могли су само да констатују да је одговор тачан. Али, ученик V разреда основне школе Борислав Гађански није био задовољан. Зашто га не питају нешто компликованије, рецимо кореновање и степеновање. Опет су почели са мањим бројевима да би на крају стигли и до оваквих:

— Можеш ли, Бориславе, да извучеш двадесет други корен из броја 348 517 368 454 361 458 872?

— Један минут размишљања и одговор је ту:

— Осам.

— А сада извуци тридесет први корен из броја 538 436 517 832 435 456 582?

— Још шездесет секунди размишљања и „чудо од детета" саопштава:

— То је четири.

Новине, и наше и стране, писале су пре десет година надугачко и нашироко и о „младом математичком феномену" Бориславу Гађанском из Зрењанина. Једанаестогодишњи дечак знао је одлично вишу математику, ону која се учи тек на универзитету и усмено обављао с лакоћом рачунска израчунавања за која је другима писмено било потребно десет пута више времена!

Али, не треба мислити да је пример Гађанског усамљен, историја је забележила још млађе „усмене математичаре".

Грешиш, тата!

Карл Гаус, један од највећих светских математичара, творац Логаритамских таблица, имао је свега три године кад је први пут задивио своју околину. Једне суботе, док је његов отац исплаћивао раднике који је те недеље поред редовне зараде имао и прековремене часове, али и два дана одсуствовао с посла, у разговор се умешао и трогодишњи дечак који се случајно, нашао у канцеларији:

— Погрешио си, тата. Ево колико треба...

Оцу је било непријатно. Заједно са својим помоћником поновио је сва сабирања, одузимања и на крају морао да призна да је дечак у праву! Ни Француз Лидоро није био много старији од Гауса кад је испољио изузетан таленат за усмени рачун. Веома компликоване задатке решавао је напамет са свега три и по године кад још није умео ни да чита ни да пише! Наравно, овај таленат се не појављује увек у детињству. Често се догађа да се дар за усмено рачунање испољи у зрело доба, али и у једном и другом случају то се дешава без икакве најаве, стихијно и нагло, као да је одједном прорадила нека нова вијуга у мозгу.

А колико су ови људи „паметни" у другим областима? Па, ни овде не постоји неко правило. Често су то људи натпросечне интелигенције, али понекад и „заостали" за све друго осим рачунања. Једино међу бројевима они се осећају као код куће и ту достижу праву виртуозност у брзини и тачности. И што се тиче образовања „људи-рачунари" се међу собом знатно разликују. Енглез Бакстон, феноменалан „рачунџија", никад није научио ни слова ни бројеве, као ни амерички Црнац Томас Фалер који је умро у осамдесетој години неписмен!

КОЈИ ЋЕ ДАН БИТИ 13. ОКТОБРА 28 448 723 ГОДИНЕ?

Међу „усменим математичарима" нарочито су популарни задаци с календарским израчунавањима. Уједно они су и најтежи јер су изван децималног система — недеља се састоји из 7 дана, дан од 24 часа, час има 60 минута итд. Па ипак, овим феноменалним људима као да то нимало не смета. Преносећи се ми-

слима кроз векове и миленијуме, а при том морају да воде рачуна о преступним годинама као и смени календара 1582. године, они за само неколико секунди изврше стотине операција и саопште вам да је 1. јануара 180. године био петак. Исто тако они с лакоћом могу да одговоре, колико је, рецимо, секунди протекло од Неронове смрти до пада Цариграда! Једном су у неком друштву двојица математичара, Иноди и Дагбер, задивили присутне постављајући један другом оваква питања: који ће дан у недељи бити 13. октобар 28 448 723. године? Два-три секунда и следи одговор: биће уторак!

Таленат је нестао

Човеку који поседује овај изузетан таленат нико не гарантује да ће га задржати довека. Истина, ова способност најчешће се развија и усавршава све до дубоке старости, али се догађа и да, мало-помало, ишчезне. Физичар Ампер био је у детињству и младости генијалан у рачунању напамет. Али, што се више ширило његово познавање класичне математике, Амперова „моћ" над цифрама је слабила да би на крају сасвим изгубио ову способност. Насупрот њему Гаус и велики швајцарски математичар Леонард Ојлер, сачували су све до краја живота обе стране своје генијалности.

Недавно је забележен и овакав случај: код младог Игора Шелушкова учење не само да није пореметило таленат за рачунање напамет, већ га је још и појачало. Иако још нема ни двадесет година, он је већ професор на техничком факултету, где припрема и докторску дисертацију. Недавно је на институту Украјинске академије наука одржан двобој између њега и електронског рачунара!

За судијским столом седео је професор који је програмирао ову машину, до њега сарадници. Десно млади Игор, а на левој страни компјутер и то не обичан већ са „вишим образовањем". Његови творци називали су га тако не само зато што је у стању да памти 12.000 симбола (то је отприлике седам страница текста) и што веома брзо рачуна, већ стога што су у њега „од рођења" уграђене све оне

А ЈЕ УВЕК

силне математичке формуле које се уче у средњој школи и факултету. Он је програмиран тако да може да решава више система линеарних једначина, да израчунава вредност из најкомпликованијих мрежа графика, уопште да изводи многе сложене математичке операције.

Комисија која је судила меч човек — машина изабрала је одговарајуће задатке, одредила тренутак „увођења", до којег се децимала изводи рачунање и — дат је знак за почетак двобоја.

Резултат овог сусрета запањио је научнике: Шелушков је далеко за собом оставио овај најсавременији рачунар!

Компјутер у сукњи

Морис Дагбер, велики француски математичар, такође се пре неколико година такмичио у граду Лилу с електронском машином која је у стању да у једној секунди изведе — милион операција! Пред жиријем који су сачињавали познати психолози, физичари, кибернетичари, математичари, Дагбер је изјавио:

— Признаћу да сам побеђен само у случају ако машина реши седам задатака пре него ја десет!

Међутим, и поред „форе" коју јој је дао, машина је изгубила битку. Дагбер је решио 10 задатака за 3 минута и 43 секунде, а електронски рачунар својих седам тек за пет минута и 18 секунди!

На Сиднејском универзитету у Индији, пред бројном публиком, Шакунтала Деви поразила је неколико компјутера! Њена вештина у операсању с многоцифреним бројевима таква је да је индијске банке редовно позивају у помоћ кад на крају године треба свести биланс. Фантастичне колоне бројева од милијарди и милијарди она без грешке обавља напамет. И при последњем попису у овој многољудној земљи, кад је требало извршити огромна израчунавања, нису могли без Шакунтале...

Научнике, поготову психологе, математичаре и лекаре, одувек су интересовали ови феноменални математичари и они су још у прошлом веку покушали да открију у чему је њихова тајна. Већина је сматрала да је у питању изузетно памћење, и ова теорија се дуго одржала. Данас, међутим, научници сматрају да „рачунџије" сигурно имају натпросечну меморију, али да се једино тиме ова изванредна способност људскога мозга не може објаснити. Невоља је у томе што ови „генијалци" научницима пружају слабу помоћ.

Свира флауту и — рачуна

Рачунам и тачка! — каже један од генијалних људи — компјутера. — Како, појма немам.

— Мени помаже — говорила је Уранија Дијамонди — то што свака цифра у мојој глави има своју боју: нула је бела, јединица — црна, двојка — жута, тројка — црвена, четворка — смеђа, петица — тамножута, шестица — плава, седмица — тамноплава, осмица — сива, деветка — тамносмеђа!

Монде и Калбјурн јасно су видели како им се пред очима ређају бројеви као да су нацртани неком „невидљивом руком" и њихов посао састојао се само у томе да прочитају резултат. Чувени Иноди имао је још једноставнији метод. Чинило му се као да уместо њега неко рачуна наглас, а за то време он је настављао мирно да разговара или чак свира на флаути! Морис Дагбер је у исто време док је изводио операције од којих обичним људима памет стаје — свирао на виолини!

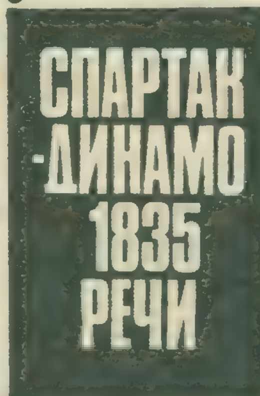
А кад смо већ код обичних људи какве су њихове шансе да и они стекну способност да брзо рачунају? Научници који су годинама проучавали овај проблем, посматрајући не само изузетне генијалце већ и ђаке праваке који решавају најједноставније аритметичке задатке, дошли су до доста оптимистичких закључака.

Они сматрају да је дар за феноменално рачунање, бар код одраслих особа, резултат његовог систематског упражњавања и усавршавања. Лутајући џунглом бројева људи-рачунари вешто налазе начин који им омогућава да умногоме скрате рачунске операције. Тако је на једном заседању Француске академије наука математичар Дарбу поднео реферат у име групе научника која је дуже времена испитивала Инодија и изјавио да генијални рачунџија користи неке класичне методе и обрасце које је сам „открио".

Друга група, коју су чинила позната имена као што су Араго и Коши, посматрала је Анрија Мондеа. Полуписмени син дрвосече Мондеа — утврдили су — примењује Њутнов бином (образац за степеновање бинома) иако никад за њега није чуо!

Данас се већ из сваког уџбеника привредне математике може научити како да се скрате, и то знатно, операције дељења, множења. На пример, треба поделити два вишецифрена броја, најпре се одређује до ког нам је децимала потребан количник, па се онда деле само прва места у делиоцу и дељењу, а „реп" броја се занемарује. То није све: професор Циришког математичког института Трахтенберг, написао је књигу у којој је детаљно обрадио систем којим се рачунање може убрзати. Помоћу ње деца могу лако и брзо да науче основе брзог рачунања.

Значи, тајна брзог рачунања није више недокучива мистерија иза седам брава већ научно разрађен систем. А чим постоји систем, он се може проучавати, пратити и савладати.

Тридесет четворогодишњи Грузијац Арон Чикашвили с фантастичном лакоћом изводи напамет операције с вишецифреним бројевима и до данас га нико није ухватио у грешци. Пријатељи су му једном поставили тежак задатак: колико ће речи и гласова изговорити спикер који преноси друго полувреме фудбалског сусрета „Спартак" — „Динамо"? У исто време укључен је магнетофон.

Само што је спикер изговорио последњу реч, добили су одговор: 1835 речи и 17.427 гласова.

Укључили су магнетофон да провере резултат. За контролу су утрошили равно пет часова. Показало се да је одговор Чикашвилија, који је иначе завршио правни и економски факултет, тачан.

Дан Barry

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕЋЕГ ПЕТКА: **У ЗАКЉУЧАНОМ МАШИНСКОМ ОДЕЉЕЊУ!**

Пољуби ме, Кети!

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од ових петнаест питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако пак нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

Највећа поморска битка у I светском рату (1916. год.) водила се у:
- **а) Гибралтару**
- **б) Скагераку**
- **ц) Ламаншу**

Изостављање једног гласа или једног слога у речи зове се:
- **а) синтакса**
- **б) синтеза**
- **ц) синкопа**

Фанданго је:
- **а) стара шпанска народна игра**
- **б) птица**
- **ц) музички израз**

Акварел је слика рађена:
- **а) воденим бојама**
- **б) уљем**
- **ц) темперама**

Аутор познатог мјузикла „Пољуби ме, Кети" је:
- **а) Џорџ Гершвин**
- **б) Кол Портер**
- **ц) Реј Кониф**

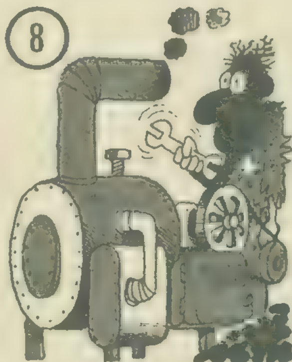

Белканто је начин певања нетован у операма:
- **а) Француске**
- **б) Италије**
- **ц) Немачке**

Палисандар је:
- **а) врста племенитог дрвета из Јужне Америке**
- **б) тип аутомобила**
- **ц) изумрла животиња**

Прву употребљиву парну машину конструисао је:
- **а) Џемс Ват**
- **б) Џорџ Стивенсон**
- **ц) Роберт Фултон**

Пат и Паташон били су познати дански:
- **а) балетани**
- **б) филмски комичари**
- **ц) певачи**

Најлепши представник кока чији је реп дугачак око 60 cм је:
- **а) фазан**
- **б) петао**
- **ц) паун**

Део Шар-планине изнад долине Тетовске реке познат и као скијашки центар зове се:
- **а) Покљука**
- **б) Попова Шапка**
- **ц) Јахорина**

Прва жена шампион света у шаху је:
- **а) Нона Гаприндашвили**
- **б) Милунка Лазаревић**
- **ц) Вера Менчик-Стивенсон**

Раса оваца која даје најфинији квалитет вуне је:
- **а) мерино**
- **б) каракул**
- **ц) свилаја**

Белина, чиста површина око писаног или штампаног текста зове се:
- **а) легенда**
- **б) маргина**
- **ц) пасус**

Бакоњу фра Брне, један од најбољих романа нашег реализма написао је:
- **а) Иво Ћипико**
- **б) Стјепан Митров Љубиша**
- **ц) Симо Матавуљ**

ОДГОВОРИ:

1. Скагераку; 2. синкопа; 3. стара шпанска народна игра; 4. воденим бојама; 5. Кол Портер; 6. Италије; 7. врста племенитог дрвета из Јужне Америке; 8. Џемс Ват; 9. филмски комичари; 10. паун; 11. Попова Шапка; 12. Вера Менчик-Стивенсон; 13. мерино; 14. маргина; 15. Симо Матавуљ.

САВРЕМЕНИ БРОДОВИ

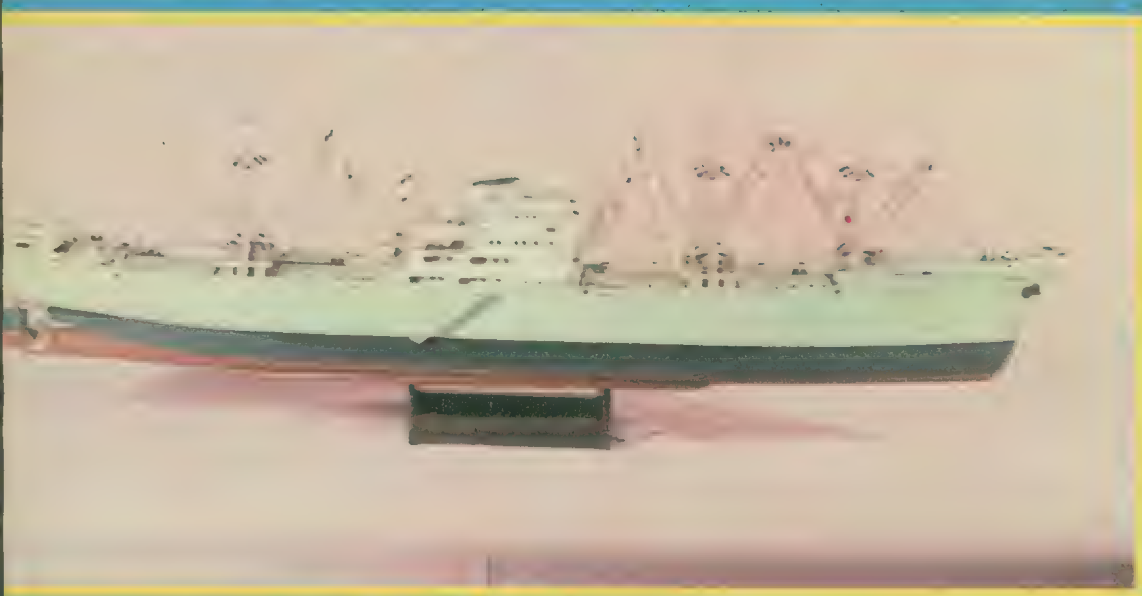
СПЛОШНА ПЛОВБА

НА СВИ

Модерни теретно-путнички моторни бродови Сплошне пловбе, поморског бродарског предузећа из Пирана, на својим редовним линијама плове свим морима света. Поред неколико модела савремене флоте Сплошне пловбе, на нашим сликама приказани су и бродови који су због старости искључени из употребе и представљају само музејску вредност. То су „ГОРЕЊСКА", „ПОХОРЈЕ", „ЗЕЛЕНГОРА" и „ДУБРОВНИК".

„ЉУБЉАНА" — Брод за дугу линијску пловидбу, саграђен 1964. године у Пули. Носивост 8.082 БРТ, носивост жита 16.186 м³, јачина мотора 9.000 КС, економска брзина 17,5 чворова на час, максимални газ 8,20 м. Димензије: дужина 148,44 м, ширина 19,60 м, висина 10,99 м. Брод има 33 члана посаде и 12 места за путнике.

● чвор — у поморству: број превалјених наутичких миља на час; наутичка миља —1852 метра.

„ГОРАНКА" — Брод трампер у линији дуге пловидбе за превоз мешовитог терета, чврстог и расутог, саграђен 1959. године у Пули. Носивост 8.645 БРТ, носивост жита 20.282 м³, јачине мотора 6.250 КС, економска брзина 14 чворова на час, максимални газ 8,92 м. Димензије: дужина 148,76 м, ширина 19,60 м, висина 10,99 м. Брод има 34 члана посаде и може да прими 9 путника.

„ГОРЕЊСКА" — Саграђен је 1947. године у Трсту. Носивост 1.312 БРТ, погон 600 КС, брзина 8 чворова на час, газ 2,64 метра. Димензије: дужина 60.96 м, ширина 9,75 м, висина 5,75 м. Брод је због старости искључен из употребе.

„ДУБРОВНИК" — Саграђен је 1938. године у Глазгову, у Шкотској. Носивост 9.150 тона, погон 1.950 КС, газ 7,54 м. Димензије: дужина 136,80 м, ширина 17.10 м, висина 8,64 м. Брод је због старости искључен из употребе.

М МОРИМА СВЕТА

„ПОХОРЈЕ" — Саграђен је 1945. године у Суд Шелцу, у Енглеској. Могао је да понесе 10.100 тона терета и да плови брзином од 10 чворова на час. Погон 2.500 КС, газ 8,15 м. Димензије: дужина 136,47 м, ширина 17,14 м, висина 13 метара. Искључен је из употребе.

„ЗЕЛЕНГОРА" — Саграђен је 1943. године у Хартлипулу, у Енглеској, и данас због старости више не плови. Са погоном од 2.500 КС могао је да понесе 10.190 тона терета. Газ: 8,15 м. Димензије: дужина 136,10 м, ширина 17,87 м, висина 10,73 м.

„БОРОВНИЦА" — Брод за дугу линијску пловидбу, саграђен 1956. године у Влисингену, у Холандији. Носивост 7.207 РБТ (бруто регистарских тона), носивост жита 12.034 м³, јачина мотора 7.200 КС, економска брзина 16 чворова на час, максимални газ 7,91 м. Димензије: дужина 140,11 м, ширина 18,82 м, висина 11,28 м. Брод има 33 члана посаде и 12 места за путнике.

„ЉУТОМЕР" — Брод дуге линијске пловидбе, саграђен 1965. године у Пули. Носивост 8.082 БРТ, носивост жита 16.186 м³, јачина мотора 9.000 КС економска брзина 17,5 чворова на час, максимални газ 8,20 м. Димензије: дужина 148,44 м, 19,60 м, висина 10,99 м. Брод има 33 члана посаде и 12 места за путнике.

Текст:
М. Тошовић
Снимио:
В. Шотаревић

НАСТАВИЋЕ СЕ

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији Вече уз радио, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

Уместо уобичајене **ПЕСМЕ НЕДЕЉЕ у понедељак 18. новембра** у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, која се налази на **I програму Радио-Београда**, од 20.00 до 22.00 часа, слушаћете звучну репортажу о мађарској поп-рок музици. Прилог је припремио врсни познавалац ове музике Карољ Ковач, новинар Радио-Новог Сада.

МОДЕРНА МУЗИКА МАЂАРСКЕ

Поп-рок музика заузима све видније место у музичком животу наших северних суседа. Ове године слави се десетогодишњица од изласка прве плоче са „електричном музиком". У протеклој декади мађарска поп-музика начинила је толико велики квалитетни корак да данас у свету ужива леп углед. Изванредни састави, инструменталисти и певачице пронели су кроз многе земље славу „мађарске поп-рок школе", тако да није чудо што многи стручњаци управо Мађарску стављају међу водеће европске нације у овом музичком жанру.

Основна карактеристика модерне мађарске музике су одлични састави и изврсне певачице. Између многих познатих састава, споменимо само Сиријус (SYRIUS), Омегу (OMEGA), Локомотиву ГТ (LOKOMOTIV GT), Мини, Фонограф, Оранж Таурус (ORANGE TAURUS), ми смо изабрали само два који су тренутно у жижи: Бергенди (BERGENDY) и Скорпио (SKORPIO). Представљамо вам и две најсјајније вокалне звезде мађарске музике: Жужу Конц (ZSUZSA KONCZ) и Шаролту Залатнај (ŠAROLTA ZALATNAY).

КАКО ДА ИМ ПИШЕМ?

Уколико вас нешто интересује о мађарској поп музици можете сазнати ако пишете на адресу: INTERNOCERT, VOROSMARTY-TER. 1, 1051 BUDAPEST, HUNGARY. ПАЗИТЕ! На коверти наведите име групе или певача, певачице који вас интересују.

ЖУЖА КОНЦ

Ова тамнокоса певачица, коју иначе сматрају за прву лепотицу музичке сцене, у Мађарској је „краљица плоча". Снимила је шест LP плоча и освојила исто толико златних трофеја. Једини је певач који је за протеклих пет година продао преко милион плоча.

Пошто је као студенткиња победила на аматерском певачком фестивалу Жужа Конц је снимила плочу која је за свега неколико недеља доспела на сам врх националне листе популарности. Године 1968. побеђује на општемађарском поп-

-фестивалу и већ следеће године представља своју земљу на сајму плоча, MIDEM-u, у Кану. Године 1970. гостује на Куби и после „сензационалног успеха" на VARADERO фестивалу постаје радо виђен гост светских позорница. Певала је на свим континентима а нарочит углед ужива у Аустрији, Бугарској, Куби, Бразилу, Пољској и Белгији.

У нашу земљу Жужа Конц је долазила неколико пута. За загребачку телевизију снимила је врло значајну емисију. Треба поменути и то да Жужа за свој успех много дугује члановима познате групе „Иљеш" (ILLES) са којима је сарађивала неколико година.

ШАРОЛТА ЗАЛАТНАЈ

Име Шароле Залатнај добро је познато свим љубитељима добре музике у нашој земљи. Поред тога што често гостује по градовима Војводине, ова ватрена певачица остала нам је у сећању као победница на међународном Фестивалу у Сплиту пре две године. Тада је Шаролта освојила прву награду у веома јакој конкуренцији интерпретирајући композицију свог пријатеља, иначе вође познате мађарске рок-групе Локомотив ГТ — Габора Пресара.

Шаролту већ неколико година у Британији изузетно цене и сматрају је „најбољом певачицом Истока". Крајем маја 1972. године, певајући са групом Локомотив ГТ, била је запажена на великом енглеском рок-фестивалу у Линколну где су се као главне звезде појавили Џо Кокер, Меги Бел, „Линдисфарн", „Фејсиси" и „Фокус".

Темпераментна Шаролта изводи углавном рок и у том жанру готово је без конкуренције. Њене плоче могу се наћи у многим земљама Европе. У Мађарској су све три њене плоче, одмах по издавању, постигле златне тираже.

Њени највећи успеси уско су везани за групу Локомотив ГТ. Међутим, у последње две године Шаролта је доста сарађивала и са ансамблом „Мини" док сада искључиво снима и наступа уз помоћ нове супер-групе „Шкорпио".

БЕРГЕНДИ

На прошлогодишњем светском скупу омладине у источном Берлину ансамбл Бергенди проглашен је за најбољи. Ансамбл је одушевио све присутне стручњаке и први пут пошао путевима међународне афирмације. Пре тога чланови састава Бергенди задовољавали су се великим угледом који су уживали међу својим земљацима и одличним тиражима који су њихови албуми по правилу имали.

БЕРГЕНДИ је основан пре неколико година. Ансамбл окупља седморицу академски образованих инструменталиста, добро познатих међу музичарима Мађарске. Вође су Демјен Ференц, басиста и певач, и браћа Бергенди по којима је ансамбл и добио име.

Занимљиво је да се Бергенди представља у два светла. На концертима углавном свирају џез-рок музику, док купцима плоча нуде одличан рок. Издали су две ЛП плоче и обе су златне.

Бергенди чине: браћа Иштван и Петер Бергенди (ISTVAN и PETER BERGENDY), Демјен Ференц (DEMJEN FERENC), Дебрецини Чаба (DEBRECZENI CSABA), Хајду Шандор (HAJDU SANDOR), Лацин Норберт (LATZIN NORBERT), Орозлан Ђерђ (OROSZLAN GYORGY).

ШКОРПИО

Квартет „Шкорпио" нова је и репрезентативна група мађарске модерне музике. Тај супер састав настао је уједињавањем најбољих инструменталиста из познатих група „Локомотив ГТ", „Хунгарија" и „Мини". „Шкорпио" изводи музику која по светским стандардима има „пројђу".

Група је настала прошле године када су се срели ветерани рок-сцене наших северних суседа. После једне успешне турнеје по Мађарској добили су понуду за снимање два албума. У Чехословачкој су снимили LP плочу певајући на енглеском. У Мађарској је њихов први албум изазвао незапамћено интересовање и за свега неколико седмица је продат у златном тиражу. За снимања и концертима чланови групе користе последња техничка достигнућа што се уосталом одмах запази кад се слуша њихова LP плоча. Нарочито импресионира њихова верзија познате Гершвинове „Рапсодије у плавом".

Карољ Ференц (KAROLY FRENREISZ), један је од најпознатијих мађарских музичара, оснивач је групе „Шкорпио". Свира бас гитару, саксофон, флауту и пева. Кажу да је најбољи бас гитариста у Европи. До 1970. године био је вођа групе „Метро", од 1970—73. басиста и композитор „Локомотиве ГТ". Треба још поменути да се његове композиције налазе на укупно 5 златних LP плоча. Омиљен је аутор Шароте Залатнај.

Габор Суц (GABOR SZUCZ), соло гитариста и композитор, ученик је чувеног гитаристе и педагога Андора Ковача. Рок музику свира већ 8 година а познат је постао као гитариста ансамбла „Хунгарија". Сматрају га за префињеног инструменталисту и доброг композитора.

Габор Фекете (GABOR FEKETE) је бубњар. Потиче из породице чувених музичара. У музичким школама учио је виолончело и клавир. Завршио је Конзерваторијум „Бела Барток". И он је постао познат као члан ансамбла „Хунгарија".

Ђула Пап (GYULA PAP) оргуљаш је најфинијег кова. Као дванаестогодишњак победио на такмичењу младих клавириста Мађарске. Завршио је као најбољи у класи Конзерваторијум „Бела Барток". Каријеру је започео у ансамблу „Волан" а касније је основао џез-рок састав „Мини". Свира клавир, мелотрон, оргуље и муг синтисајзер. Сматрају га најбољим мађарским орегуљашем.

ЈЕДНО ПИСМО

Драга редакцијо,

у вашем броју 1187 од 27. септембра на „Хит страни" у тексту „О златним плочама" изнели сте податак да је први власник златне плоче био Глен Милер. Међутим, постоји и први незванични власник златне плоче, а то је био Енрико Карузо (Enrico Caruso), италијански оперски певач:

Било је то 1904. године када се Карузо женио. Арија „Жена је варљива" из Вердијеве опере „Риголето", коју је Карузо певао, постала је веома популарна. Људи су се грабили за плочу славног тенора и компанија грамофонских плоча, да би обележила овај значајан успех и истовремено се одужила Карузу, излила је у злату плочу „Жена је варљива" и поклонила је слављенику као свадбени дар.

Ваш стални читалац
Љубиша Марковић
Љешка 106/10, Београд

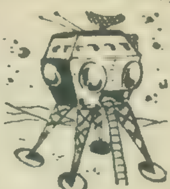

BERGENDY

УТВАРА ЛЕДЕНИ

Фантастична прича

РАТКО ЈАНКОВИЋ

Црвени кит се примакао обали. Вода је у високим пенушавим млазевима клокотала уз његове бокове.

За перорез и флашу рума Туна и ја смо од старог Ескима добили затворени дрвени ковчежић на чијем је поклопцу било утиснуто: Китоловац „Нордленд" — 1691.

— Шта ли има унутра? Отвори, отвори! — нестрпљиво је наваљивала Туна.

Дугом оштрицом ножа искидао сам већ зарђали оков и подигао поклопац. Увијен у туљанову кожу нашао сам некакав предмет. Пажљиво сам га извадио, одмотао и у рукама ми се нађе повезана свеска чврстих жутих листова. Завирио сам унутра али на моје разочарање нисам разумео ни речи. Погледах Туну. Она је широко отворених очију гледала редове.

— То је норвешки... — промуца.

Туна ми је цело послеподне преводила текст који је у почетку био писан крупним, сигурним словима. Крај рукописа био је нервозан и дрхтав. Последња реченица није била ни завршена, чини се да није имала ни смисла...

ИЗВОДИ ИЗ ДНЕВНИКА КИТОЛОВЦА „НОРДЛЕНД" (14. 9. ДО 17. 2. 1691. ГОДИНЕ)

14. септембар

Обале Норвешке напустили смо пре четири месеца. Припремамо се за повратак. Посада је изморена и исцрпљена. Неколицина, који су од почетка одбијали да једу туљаново месо, у страшним мукама умиру од скорбута. На пут нас је кренуло 37. Сада нас је 34. Острво Јан Мајен је далеко за нама. Сунце ниско виси на хоризонту и често се губи иза ледених брегова. Морамо што пре назад, пре дуге поларне ноћи...

15. септембар

Целе ноћи је беснела бура. Лед пуца уз оштар прасак. Нико на броду није ока склопио. Топли ветрови су одавно престали да дувају. Зима се приближава. Надам се да ћемо на време побећи из зоне леда. Јуче смо угледали Медвеђе острво. Налазимо се негде око 74° северне ширине и 18° источне дужине...

20. септембар

Ветар је четрдесет осам сати тресао лађу. Капетан Ларсон туробно гледа бескрајно ледено поље. Сви се надамо да је товар буради китове масти добро везан. Јер, само једно откачено буре при наглом трзају лађе пробило би јој труп.

— Крманошу, правац југоисток — рече капетан. — Стално држи југоисток.

— Хоћемо ли се извући? — питао га је Свен Олафсон.

— На катарку — наредио му је нервозно капетан.

Посматрао сам мог пријатеља Свена Олафсона како се лено пење уз лествице и смешта у корпу за осматрање. Махао ми је руком имитирајући моје споре покрете на чекрку за једро. Одједном се његова рука укочи и брзо дохвати дурбин.

— Капетане! — викну — црвени кит на видику!

За тренутак на броду настаде тајац. Погледасмо капетана. Са његових усана требало је да чујемо одлуку. Нико од нас, па ни најстарији морнари, нису ни чули а камоли видели црвеног кита у северним морима. Опасност од поларне зиме сукобила се са бескрајном радозналошћу.

— Спустите чамце! По тројица харпунара у сваки! — нареди капетан. Нико се није успротивио овој непромишљеној команди. Много касније смо схватили у какав смо се понор суновратили крећући у потрагу за црвеним китом.

На трагу црвеног кита

23. септембар

Данас је последњи дан поларног лета. Већ три дана гонимо кита. Нико од нас га није целог видео. Само понеки део његовог тела промакне иза ледених брегова. То још више повећава наше безумље. Почели смо да избацујемо бурад китове масти и усољене харинге да бисмо олакшали лађу. До сада смо вешто успевали да се пробијамо између ледених брегова. Температура стално пада. Капетан не силази са командног моста. Црвени кит га је опчинио. Прешли смо 76. упоредник. Од леда са Шпицбершка острва још не виде.

1. октобар

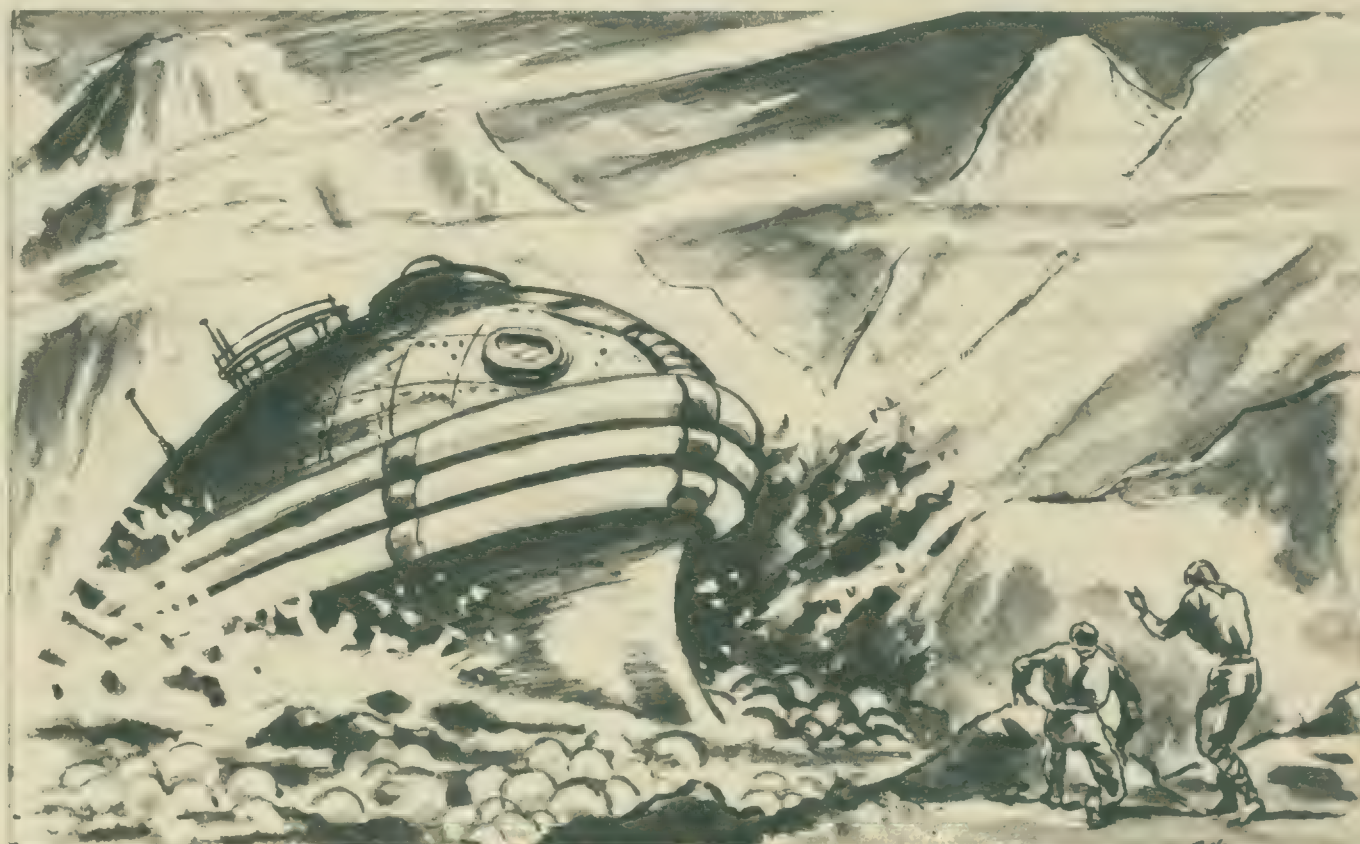
Недељу дана нисмо видели кита. Лед нас је опколио. Свима је јасно — повратка нема! Хладноће су неподношљиве. Од ћебади смо сачинили огртаче и тако обављамо најнужније послове око лађе, „Нордленд" се за сада добро држи. Предвиђамо да ће хране бити за око 20 дана. Шта после — не знам. Посада незадовољно гунђа. Предњаче први официр Фергусон и кувар Огист Вестленд. Ситуација је све тежа...

12. октобар

„Нордленд". је потпуно заробљен ледом. Данас, око девет часова, ослободили смо се чврстог загрљаја и упловили у уску пукотину између два ледена брега. Када смо били на крају пролаза, брегови гоњени ветром, почеше да се приближавају један другом. Изгледало је да ће смрвити лађу. Капетан нареди да са обе стране брода, о бокове, привежемо бале туљанових и медвеђих кожа. То би ублажило притисак и лађа би била спасена. Фергусон је одбио да изврши наређење, чак се подсмевао нашим напорима да се спасемо. Замахом руке, харпуном га је убио Џошуа Логан.

Док смо са страхом посматрали како брегови прилазе један другом и уз тресак састављају ледена чела, трже нас крманошев крик. Пред нама, на непуну миљу, непомично је стајао црвени кит.

Брзо смо спустили чамце у воду и кренули одгурујући веслима ситне комаде леда. Када приђосмо на три дужине лађе он нагло, без трзаја, потону у воду.

— Склони се! — викнуо сам Свену. Али, било је касно.

15. октобар

Залихе хране су на измаку. Једина нам је нада црвени кит. Ако га ухватимо можда ћемо успети да се вратимо на острво Јан Мајен. Он као да је осетио нашу намеру. Кружио је далеко од нас у скоро правилним круговима.

— Како му не смета лед? Пред њим се санте размичу као бале памука! То је утвара! — викао је Олафсон.

Кит нас је стално вукао на северозапад. Даље се није могло. Око подне под притиском леда ребра лађе попустише и потпалубље поче да се пуни водом. Што смо брже могли избацисмо у чамце бале са робом, преостали провијант, нешто конопаца натопљених уљем и сузних очију испратисмо последње трзаје нашег брода чије су сломљене катарке као немоћне руке давељеника последње потонуле у море. Ударен комадом

Х МОРА

сломљеног јарбола погибе Харвеј Џонс.

Без наде у леденој пустињи

17. октобар — 2. новембар

После три дана пешачења, јер су чамци били непотребни, кроз таму назресмо црну линију обале оивичену плавичастим ледом. Вукли смо наше терете изгладнели и онемоћали, прсима скоро додирујући лед. Тројица наших другова умрла су на путу, од напора, без роптања. Осећао сам да се и мени ближи крај. Стиснутих зуба мрмљао сам молитву надајући се да ће ми бар она помоћи да допрем до копна.

— Само још мало, само још мало — шапутао сам.

— Певаш ли то, другар? — допре до мене Свенов глас.

Он је, иако су му образи били упали а руке се скоро укочиле, најбоље подносио недаће. Мислим да сам га мрзео у том тренутку.

Бескрајно дуго смо се вукли, као чопор изгладнелих ескимских паса, по леденим пољима. Сваки осећај за време смо изгубили.

Линија копна је расла. Већ смо, кроз полутаму, назирали делове стрме, смрзнуте литице. Наше патње је повећавала и стална брига да не пропаднемо кроз лед који није био свугде чврст.

У ноћи између суботе и недеље умреше два морнара од глади. То нас је све бацило у очајање. Пожелео сам да легнем на лед и умрем не померајући ниједан део тела. Свен је то осетио.

— Нећеш, тако ми свега! — рече.

Ударао ме је по лицу и телу док кроз моје укочене жиле не проструја крв. Добар је друг био Свен Олафсон.

До обале изгубисмо још четири друга. Лед је пропао под њиховом тежином и они нестадоше у хладним водама мора. Нико није ни покушао да помогне несрећницима. Било је исувише опасно. Човек бежи од смрти макар знао да ће му живот трајати још свега неколико тренутака.

На копно смо се довукли нас 23. Легли смо на стење срећни као да смо нашли спасење. Нико од нас није знао где смо. Можда је ова камена, ледена пустош неко из групе Шпицбершких острва а можда је и нека друга, непозната земља...

Свен ми је гурао нешто у уста.

— Жваћи, жваћи — шапутао је.

Халапљиво сам жвакао комад савитљиве материје. Тек када отворих очи видех да обојица жваћемо комад његове чизме. То је помогло да мало утолимо глад.

Неки од посаде су заспали на леду. Једно је било сигурно — више се никада неће пробудити.

У заклону од леда

3. новембар

Не знам шта се све за ово време догађало. Свен каже да је успео да нађе једног туљана и убије га. Неговао ме скоро двадесет дана. Он и кувар Огист Вестленд ножевима су направили заклон од леда, натопили бродске конопце туљановим салом и запалили малу ватру. И поред одвратног смрада туљанове масти која се топила било је подношљиво.

— Где су остали? — питао сам.

— Нема их, мртви су — одговори Огист.

— А ми, шта ћемо ми? — упитах.

— И ми смо мртваци — рече — живи мртваци.

16. новембар

Неколико дана беснu страшна мећава. Туљана смо оглодали до последње кошчице. Данас се време стишало. Свен је, на моје навалињивање, једва пристао да пођем с њим у лов. Кренуо је и Огист. Умотали смо се у ћебад и туљанову кожу.

У последње време Огист се чудно понашао. Понекад говори бесмислице или покушава да се посвађа са нама. Свен је све стрпљиво подносио али је од последње свађе обазривији. Огист је нешто смерао.

Одгурнули смо комад леда и кренули ка излазу. Прво сам изишао ја. Оштар ваздух пресече ми дах. За Огистом је изишао Свен. Када је клекао да умотаним прстима притегне обућу, са исуканим ножем на њега јурну Огист. Мој пријатељ као да је очекивао овакав напад. Нагло се изви устрану и груменом леда размрска му лобању.

— Полудео је јадник — рече. — Ако не умремо од глади вероватно ћемо и ми овако завршити.

Кренули смо ка обали тражећи какваг туљана или бар нешто рибе. Хиљаде миља око нас била је пустош од камена и леда. Свен се плашио да не наиђемо на белог медведа, који зими постаје, кад измршави, окретан и крволочан. Ишли смо стрмом обалом разочарани што нисмо наишли на туљане.

У моменту када смо избијали на обалу у подножју ледене громаде угледасмо црвеног кита. Из воде су вирила његова сјајна црвена леђа. Стадосмо као укопани. Нешто није било у реду. Вода око њега није била непомична. Она се пушила, она је кључала!

— Да приђемо — рече Свен.

— Назад, склони се иза леда! — викнух што сам могао јаче.

Али, било је касно. Из огромне црвене немани, као гром из олујног неба, одјекну заглушујући тутањ. Док је полако падао, држећи се за груди, низ прсте мога пријатеља точили су густи млазеви крви. После неколико тренутака скотрљао се низ обалу и вода се склопи над њим.

Провирио сам, занемео од страха, иза ледене санте. Црвени кит се примакао обали. Вода је у високим пенушавим млазевима клокотала уз његове бокове.

То није кит! Није животиња! Је ли то нека северна неман или ватрено чудовиште? Бежећи ка склоништу погледах још једанпут. Округли капак се отвори и они потрчаше за мном.

Лежим склупчан у склоништу. Чујем њихове кораке... Они ме траже... То нису људи, нису животиње... Они ми руше заклон... Господе, њихова одвратна лица су ми надохват руке... О, господе...

★★★

Туна заврши читање.

— Је ли то све? — упитах.

— Да, све — рече.

— Можда је полудео од очајања и писао бесмислице — рекох.

— Ко зна — рече Туна.

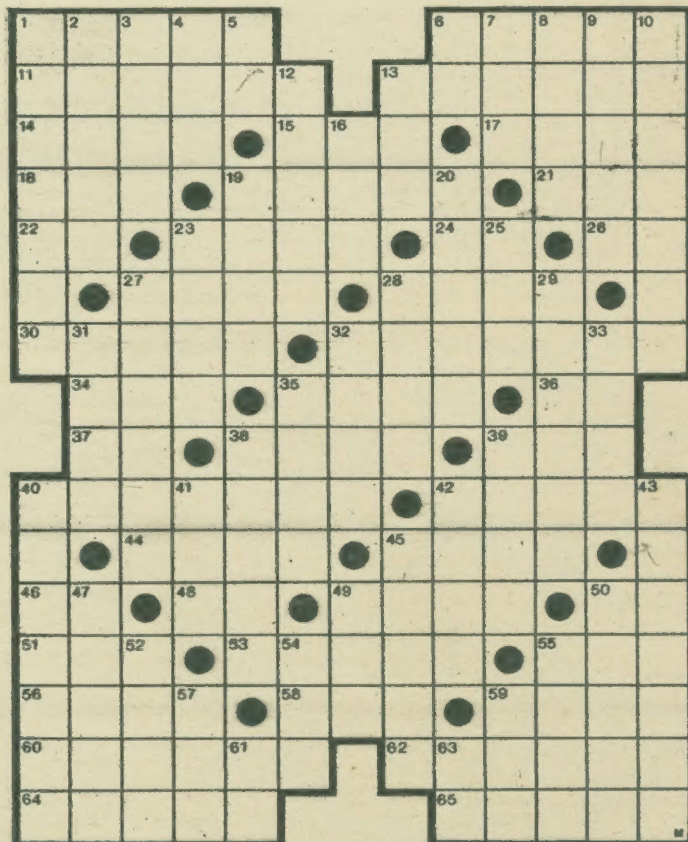
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) сумрак, смирај дана, 6) врста комедије, 11) рано устајање, 13) припадник најмногобројније класе животиња, 14) име наше рукометашице (Торти), 15) спортски термин, 17) бог љубави старих Римљана, 18) врста папагаја, 19) град у Енглеској, 21) језеро у Северној Америци, 22) лична заменица, 23) острво у Средоземном мору, 24) першун, 26) река у Сибиру, 27) драги камен, 28) света гора у Грчкој, 30) спреда, с лица, 32) врста аутомобила, 34) уметност (лат), 35) материја, 36) ауто-ознака за Ваљево, 37) хемијска ознака за никл, 38) лом, пад, 39) доживљај при спавању, 40) конструктор ракета, 42) ледена громада, 44) мера за хартију, 45) камила, 46) показна заменица, 48) осигуравајући завод (скр.), 49) недостатак, 50) два сугласника, 51) јединица за мерење отпора струје (мн.), 53) историјско место у САД, 55) превлака на Малаки, 56) дрвени плугови, 58) летовалиште код Опатије, 59) домаћа животиња, 60) трочлани математички израз, 62) средњовековни манастир у Србији, 64) жила куцавица, 65) свештенички старешина.

УСПРАВНО:

1) острво у Индонезији, 2) часовничари, 3) наша планина, 4) лична заменица, 5) предлог, 6) два самогласника, 7) старојудејски цар, 8) шаховски израз, 9) убрзо, ускоро, 10) својство, обележје, 12) муслиманско мушко име, 13) јапански стонотенисер, 16) ултракратки таласи (скр), 19) старогрчки бог рата, 20) припадник једног монголског племена, 23) цват на стабљици жита, 25) зла срећа, 27) један континент, 28) име композитора Хачитуријана, 29) велика травната равница, 31) роман Емила Золе, 32) звер из породице куна, 33) град у Француској ,35) притисак, 38) узак пешачки пут, 39) наша река, 40) лабораторијски суд, 41) Херцеговац, 42) покошена и осушена трава, 43) годишњак, 45) било (турц), 47) горко пиће, 49) индустријска биљка, 50) једна друштвена наука, 52) праставовник Балкана, 54) река у Црној Гори, 55) неисправност на механизму, 57) стари Словен, 58) један инсект, 61) два самогласника, 63) јуначки спев.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) осица, 6) струг, т, 11) плик, 12) труп, л, 14) област, 16) Расина, 18) Кра, 19) титан, 21) саг, 22) сав, 23) аванс, 24) аба, 25) инат, 27) Ана, 28) Стон, 29) нарав, г, 31) Каиро, 32) маратон, 33) оквир, н, 36) Стана, 40) грош, 41) пис, 43) анал, 44) ред, 45) Токај, 47) куп, 48) ако, 49) Ерато, 50) Ака, 51) Давичо, 53) иверак, а, 55) окат, 56) Рама, а, 57) одаја, 58) Анана.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ" Миродуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишње 176,00 дин, полугодишње 88,00 дин, тромесечно 44, дин. Претплата за иностранство: годишње 352,00 дин, полугодишње 176,00 дин, тромесечно 88,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

БИБЛИОТЕКА ШВРЋА

16 КЊИЖИЦА-СЛИКОВНИЦА

16 ВЕСЕЛИХ ДОЖИВЉАЈА

СПЕЦИЈАЛНИ ПОПУСТ
ЧИТАОЦИМА »ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА«

16 књижица у боји — за свега 40 дин.
(Књижарска цена је 48 динара)

Свака књижица је прича са илустрацијама у боји о једном Дизнијевом јунаку!

Библиотека „ШВРЋА" садржи 16 књижица-сликовница: **1. Микијев циркус; 2. Паја Патак и јарац; 3. Мики и Вумба-Ву; 4. Бамби; 5. Шврћа; 6. Патуљак Љутко; 7. Мали Вучко; 8. Мрша и Дебељко; 9. Раја, Гаја и Влаја; 10. Три прасета и зли вук; 11. Тик и Так; 12. Плутон; 13. Чика Баја; 14. Шиља детектив; 15. Мали Хијавата и 16. Дамбо.**

ОВЕ СЛИКОВНИЦЕ СА 2 ПЛАСТИЧНА ОМОТА СУ ЛЕП И ЈЕФТИН ПОКЛОН ЗА НАЈМЛАЂЕ

»ВУК КАРАЏИЋ«

Краљевића Марка 9, 11000 Београд

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем библиотеку „ШВРЋА" по сниженој цени од 40 дин. који ћу износ платити поштару кад ми је донесе (поузећем).

____
(Читко: Име и презиме)

____
(Број поште, место, улица и број)

Испуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9, 11000 Београд.

ПЕЛУТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ПРАВО ИМЕ ГРЕТЕ ГАРБО

Вољела бих да знам како гласи право име чувене филмске глумице Грете Гарбо и годину њеног рођења.

Сабира Јусић,
Жепче

Грета Луиса Густафсон, како гласи право име Грете Гарбо, рођена је 1905. године у Шведској.

ГОЛ СА СТО МЕТАРА!

Да ли голман у фудбалу, осим с пенала, може да да гол противничкој екипи и да ли то мора извести изван свог казненог простора?

Младен Гроздић,
Нови Сад

Голман у фудбалу, као и остали чланови екипе, може да дâ гол с било којег дела игралишта. Чувари мреже често дају голове с пенала и веома ретко из свог казне-

ног простора иако то фудбалска правила дозвољавају. Јер, тешко је „препуцати" стотинак метара, колико је удаљен гол од гола, а да лопту не заустави противнички играч.

КАКО НАБАВИТИ ЛУК И СТРЕЛЕ?

Молим те да у Малој пошти објавиш адресу продавнице у Београду где се могу купити спортски лукови и стреле. Такође те молим да наведеш цене ових спортских реквизита и да ли се могу набавити поузећем.

Младен Боснић
Сарајево

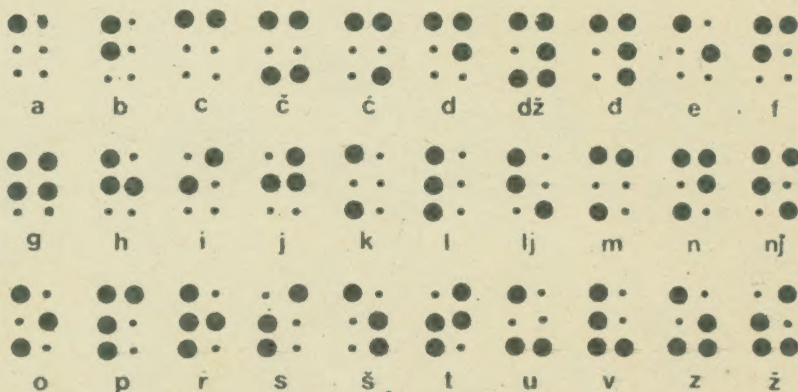
Спортски лукови и стреле, различите производње и цена, могу се купити у продавници „Словенијаспорт" која се налази на Тргу Маркса и Енгелса бр. 2—4 у Београду. Ова продавница спортске опреме и реквизита располаже са неколико врста лукова и стрела и цена им је од 647 до 3400 динара. На жалост, због специфичности паковања и транспорта, ови реквизити не могу се набавити поузећем. Онај ко жели да купи спортски лук и стреле мора доћи лично у ову продавницу „Словенијаспорта".

СЛЕПИ ЧИТАЈУ ПРСТИМА

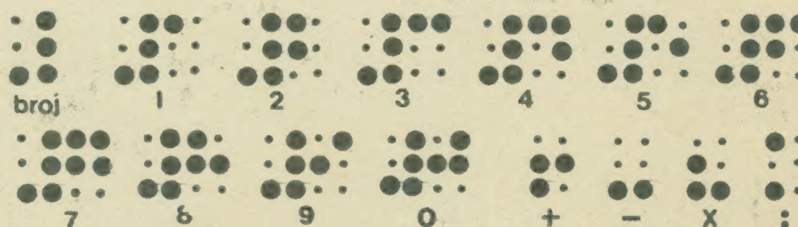
Желео бих да знам ко је пронашао азбуку за слепе и од каквих знакова се она састоји.

Драган Ивановић,
Вреоци

Азбуку за слепе, која омогућује да читају и људи без вида, изумео је слепи француски учитељ Брај (1809—1852). И пре њега било је покушаја да се и слепцима омогући да читају, али је у усавршавању таквог система знакова најуспешнији био Брај, по коме се и ова специфична азбука зове Брајово писмо. Брајов систем састоји се у томе да се на јачем папиру у шеми од шест тачака (по три у два усправна реда) неке тачке испупче. Тако је за свако слово створен посебан знак. Слепци читају пипајући кажипрстом десне руке слева надесно, а пишу нарочитим писаћим прибором почињући од десна налево. Папир је сместен између два метална оквира. Металном писаљком — шилом — боде се кроз рупице на горњем оквиру и тако настају испупчене тачке на доњој страни. Како је сам био слеп од своје треће године, Луј Брај је

Писмо за слепе Луја Браја

Брајови бројеви и математички знакови

добро познавао потребе и могућности људи без вида. Кад је усавршио свој систем ових знакова, његово писмо је примљено као интернационално писмо за слепе у целом свету. Брај је изумео и бројеве и математичке знакове. Овај упорни и маштовити проналазач, чијом заслугом „виде" и слепи, ни тада није био задовољан: саставио је и систем музичких знакова за слепе!

МИКИ
WALT
DISNEY

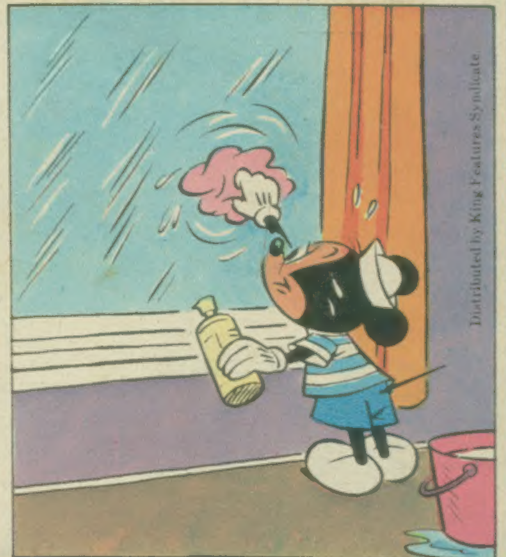

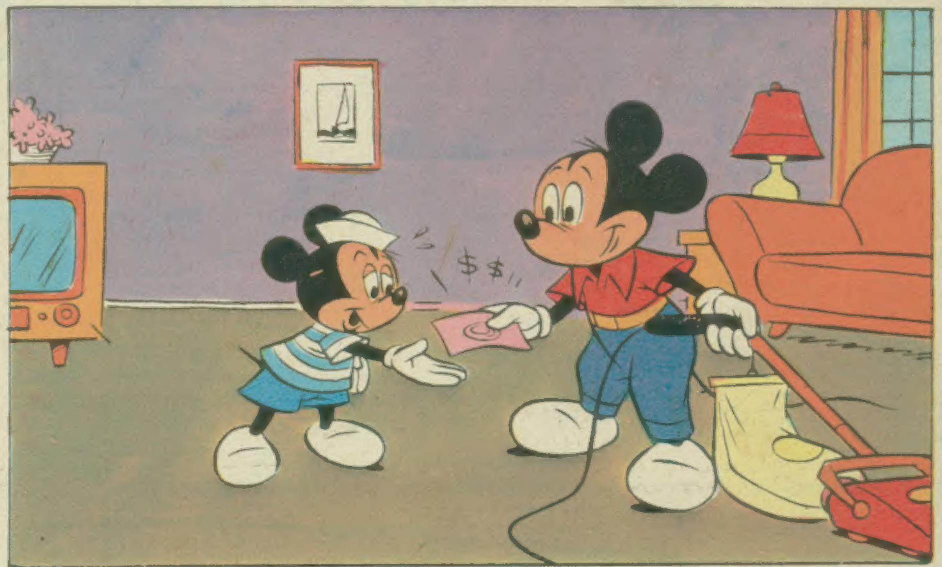

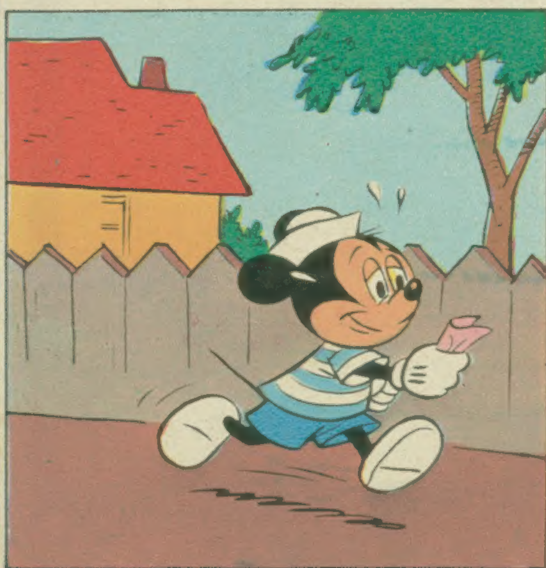

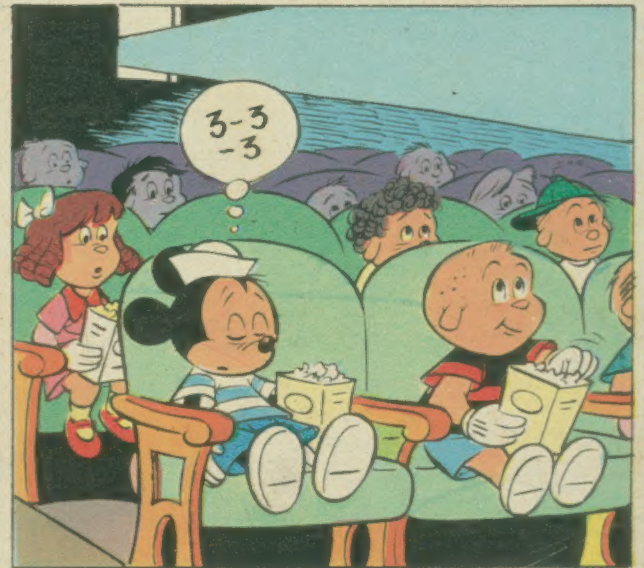

Distributed by King Features Syndicate

ИГРАЧКЕ

$ $

ДАНАС
МАТИНЕ
СВЕМИРСКО
ЧУДОВИШТЕ
Copyright © 1974
Walt Disney Productions
World Rights Reserved
1194 / 32

3-3
-3